

UNIUNEA EUROPEANĂ

PARLAMENTUL EUROPEAN

CONSILIUL

**Bruxelles, 13 iunie 2024
(OR. en)**

**2022/0051(COD)
LEX 2369**

**PE-CONS 9/1/24
REV 1**

**DRS 12
CODEC 237**

**DIRECTIVĂ
A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI
PRIVIND DILIGENȚA NECESARĂ
ÎN MATERIE DE DURABILITATE A ÎNTREPRINDERILOR
ȘI DE MODIFICARE A DIRECTIVEI (UE) 2019/1937
ȘI A REGULAMENTULUI (UE) 2023/2859**

DIRECTIVA (UE) 2024/...
A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 13 iunie 2024

**privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor
și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și a Regulamentului (UE) 2023/2859**

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 50 alineatul (1),
articolul 50 alineatul (2) litera (g) și articolul 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară²,

¹ JO C 443, 22.11.2022, p. 81.

² Poziția Parlamentului European din 24 aprilie 2024 (nepublicată încă în Jurnalul oficial) și
Decizia Consiliului din 24 mai 2024.

întrucât:

- (1) Astfel cum este enunțat la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, astfel cum sunt consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”). Acele valori fundamentale, care au inspirat crearea Uniunii, precum și universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului, și respectarea principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite (ONU) și a dreptului internațional ar trebui să ghideze acțiunea Uniunii pe scena internațională. Astfel de acțiuni includ promovarea dezvoltării economice, sociale și de mediu durabile a țărilor în curs de dezvoltare.
- (2) În concordanță cu articolul 191 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), un nivel ridicat de protecție și de îmbunătățire a calității mediului, precum și promovarea valorilor europene fundamentale se numără printre prioritățile Uniunii, astfel cum se prevede în comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 privind Pactul verde european. Aceste obiective presupun implicarea nu numai a autorităților publice, dar și a actorilor privați, în special a întreprinderilor.

- (3) În comunicarea sa din 14 ianuarie 2020 intitulată „O Europă socială puternică pentru tranziții juste”, Comisia s-a angajat să modernizeze economia socială de piață a Europei pentru a realiza o tranziție justă către sustenabilitate, făcând astfel ca nimeni să nu fie lăsat în voia sorții. Prezenta directivă va contribui și la Pilonul european al drepturilor sociale, care promovează drepturile ce asigură condiții de muncă echitabile. Aceasta face parte din politicile și strategiile Uniunii privind promovarea muncii decente la nivel mondial, inclusiv în lanțurile valorice globale, astfel cum se menționează în comunicarea Comisiei din 23 februarie 2022 privind munca decentă la nivel mondial.
- (4) Comportamentul întreprinderilor din toate sectoarele economiei este esențial pentru succesul obiectivelor de sustenabilitate ale Uniunii, deoarece întreprinderile din Uniune, în special cele mari, se bazează pe lanțuri valorice globale. De asemenea, este în interesul întreprinderilor să protejeze drepturile omului și mediul, în special având în vedere îngrijorarea crescândă a consumatorilor și a investitorilor cu privire la aceste subiecte. O serie de inițiative de promovare a întreprinderilor care sprijină transformarea orientată către valoare există deja atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național.

- (5) Standardele internaționale existente privind conduita responsabilă în afaceri specifică faptul că întreprinderile ar trebui să protejeze drepturile omului și stabilesc modul în care ar trebui să abordeze protecția mediului în cadrul operațiunilor și al lanțurilor lor valorice. Principiile directe ale Organizației Națiunilor Unite privind afacerile și drepturile omului (Principiile directe ale ONU) recunosc responsabilitatea întreprinderilor de a-și exercita obligația de diligență în materie de drepturi ale omului prin identificarea, prevenirea și atenuarea impacturilor negative ale operațiunilor lor asupra drepturilor omului și prin contabilizarea modului în care abordează respectivele impacturi. Principiile directe ale ONU prevăd că întreprinderile ar trebui să evite încălcarea drepturilor omului și să abordeze impacturile negative asupra drepturilor omului pe care le-au cauzat, la care au contribuit sau cu care au legătură în cadrul propriilor operațiuni, în cadrul operațiunilor filialelor lor și prin intermediul relațiilor lor de afaceri directe și indirecte.
- (6) Conceptul de diligență necesară în materie de drepturi ale omului a fost specificat și dezvoltat în continuare în Orientările pentru întreprinderile multinaționale (Orientările privind întreprinderile multinaționale) ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), care au extins aplicarea de diligență necesară la subiecte legate de mediu și guvernare. Orientările OCDE privind obligația de diligență pentru o conduită responsabilă în afaceri (Orientările pentru o conduită responsabilă în afaceri) și orientările sectoriale sunt cadre recunoscute la nivel internațional care stabilesc măsuri practice de diligență pentru a ajuta companiile să identifice, să prevină, să atenueze și să justifice modul în care abordează impactul real și potențial în cadrul operațiunilor lor, al lanțurilor de aprovizionare și al altor relații de afaceri. Conceptul de diligență necesară este, de asemenea, integrat în recomandările Declarației tripartite de principii privind întreprinderile multinaționale și politica socială a Organizației Internaționale a Muncii (OIM).

- (7) Toate întreprinderile au responsabilitatea de a respecta drepturile omului, care sunt universale, indivizibile, interdependente și interconectate.
- (8) Obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, adoptate de toate statele membre ale ONU în 2015, includ obiective de promovare a unei creșteri economice susținute, favorabile includerii și durabile. Uniunea și-a stabilit obiectivul de a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU. Sectorul privat contribuie la realizarea acestor obiective.
- (9) Lanțurile valorice globale și în special lanțurile valorice ale materiilor prime critice sunt afectate de efectele dăunătoare ale pericolelor naturale sau provocate de om. Este probabil ca frecvența și impactul șocurilor care implică riscuri pentru lanțurile valorice critice să crească în viitor. Sectorul privat ar putea juca un rol important în promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile includerii și sustenabile, evitând în același timp crearea de dezechilibre pe piața internă. Acest lucru subliniază importanța întăririi rezilienței întreprinderilor în ceea ce privește scenariile nefavorabile legate de lanțurile lor valorice, ținând seama de externalități, precum și de riscurile sociale, de mediu și de guvernare.

- (10) Acordurile internaționale în temeiul Convenției-cadru a ONU asupra schimbărilor climatice, la care Uniunea și statele sale membre sunt părți, cum ar fi Acordul de la Paris în temeiul Convenției-cadru a ONU asupra schimbărilor climatice, adoptat la 12 decembrie 2015 (denumit în continuare „Acordul de la Paris”)³ și recentul Pact climatic de la Glasgow, stabilesc căi precise de abordare a schimbărilor climatice și de menținere a încălzirii globale în limita a 1,5 °grade C. Pe lângă acțiunile specifice preconizate din partea tuturor părților semnatare, rolul sectorului privat, în special strategiile sale de investiții, este, de asemenea, considerat esențial pentru atingerea acestor obiective.

³ JO L 282, 19.10.2016, p. 4.

- (11) În cadrul Regulamentului (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, Uniunea s-a angajat, de asemenea, din punct de vedere juridic, să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și să reducă emisiile cu cel puțin 55 % până în 2030. Ambele angajamente necesită modificarea modului în care întreprinderile derulează procesele de producție și efectuează achiziții. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește comunicarea Comisiei din 17 septembrie 2020 intitulată „Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030 Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul oamenilor” (Planul privind obiectivul climatic pentru 2030) modelează diferite grade de reducere a emisiilor necesare din diferite sectoare economice, deși toate trebuie să vadă reduceri considerabile în toate scenariile pentru ca Uniunea să își îndeplinească obiectivele climatice. Acest plan subliniază, de asemenea, că „datorită modificării normelor și practicilor în materie de guvernanta corporativă, inclusiv în ceea ce privește finanțarea durabilă, proprietarii și administratorii de întreprinderi vor acorda prioritate obiectivelor de durabilitate în acțiunile și strategiile lor”. Comunicarea Comisiei privind Pactul verde european prevede că toate acțiunile și politicile UE ar trebui să își unească eforturile pentru ca Uniunea să realizeze o tranziție de succes și echitabilă către un viitor sustenabil. De asemenea, prevede că preocuparea pentru durabilitate ar trebui să fie integrată și mai mult în cadrul guvernantei corporative. Cadrul de acțiune al Uniunii în domeniul mediului și al climei stabilit prin Decizia (UE) 2022/591 a Parlamentului European și al Consiliului⁵, urmărește să accelereze tranziția verde către o economie circulară neutră din punct de vedere climatic, sustenabilă, netoxică și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, bazată pe energie din surse regenerabile, rezilientă și competitivă într-un mod just, echitabil și care promovează includerea, precum și să protejeze, să refacă și să îmbunătățească starea mediului, printre altele prin stoparea și inversarea pierderii biodiversității.

⁴ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).

⁵ Decizia (UE) 2022/591 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 aprilie 2022 privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2030 (JO L 114, 12.4.2022, p. 22).

- (12) În conformitate cu comunicarea Comisiei din 24 februarie 2021 privind „Construirea unei Europe reziliente la schimbările climatice”, care prezintă strategia Uniunii privind adaptarea la schimbările climatice, noile investiții și decizii politice ar trebui să ia în considerare aspectele legate de climă și de perspectivele de viitor, inclusiv în cazul întreprinderilor mai mari care gestionează lanțuri valorice. Prezenta directivă ar trebui să fie în concordanță cu strategia respectivă. În mod similar, ar trebui să existe o coerență cu Directiva (UE) 2024/... a Parlamentului European și a Consiliului⁶⁺, care stabilește cerințe clare pentru normele de guvernare ale băncilor, inclusiv cunoștințe despre riscurile de mediu, sociale și de guvernanță la nivelul consiliului de administrație.

⁶ Directiva (UE) 2024/... a Parlamentului European și a Consiliului din ... de modificare a Directivei 2013/36/UE în ceea ce privește competențele de supraveghere, sancțiunile, sucursalele din țări terțe și riscurile de mediu, sociale și de guvernanță (Directiva privind cerințele de capital) (JO L, ..., ELI: ...).

⁺ JO: a se introduce în text numărul directivei cuprinse în documentul PE-CONS 79/23 [2021/0341(COD)] și a se introduce numărul, data și referința JO ale directivei respective în nota de subsol.

- (13) Comunicarea Comisiei din 11 martie 2020 privind „Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă” (Planul de acțiune privind economia circulară), comunicarea Comisiei din 20 martie 2020 referitoare la Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030: Readucerea naturii în viețile noastre (Strategia privind biodiversitatea), comunicarea Comisiei din 20 martie 2020 privind „O strategie «De la fermă la consumator» pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic (Strategia „De la fermă la consumator”) și comunicarea Comisiei din 14 octombrie 2020 privind „Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice – Către un mediu fără substanțe toxice” (Strategia privind substanțele chimice), comunicarea Comisiei din 12 mai 2021 privind Planul de acțiune al UE privind reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului, comunicarea Comisiei din 5 mai 2021 privind „Actualizarea noii Strategii industriale 2020: Construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei, abordarea Comisiei denumită Industria 5.0, comunicarea Comisiei din 4 martie 2021 privind Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale și comunicarea Comisiei din 18 februarie 2021 privind „Revizuirea politicii comerciale: o politică comercială deschisă, durabilă și fermă enumeră printre elementele sale o inițiativă privind guvernanta corporativă durabilă”. Cerințele privind diligența necesară în temeiul prezentei directive ar trebui să contribuie și la obiectivele Planului de acțiune al UE „Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului” de a crea un mediu netoxic și a proteja sănătatea și buna calitate a vieții oamenilor, a animalelor și a ecosistemelor împotriva impacturilor negative și a riscurilor legate de mediu.

- (14) Prezenta directivă este în concordanță cu comunicarea comună a Comisiei privind Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024. Planul de acțiune respectiv definește ca prioritate întărirea angajamentului Uniunii de a promova în mod activ punerea în aplicare la nivel mondial a principiilor directoare ale ONU și a altor orientări internaționale pertinente, cum ar fi Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale, inclusiv prin promovarea standardelor pertinente de diligență necesară.
- (15) În rezoluția sa din 10 martie 2021, conținând recomandări adresate Comisiei cu privire la obligația de diligență corporativă și la răspunderea întreprinderilor, Parlamentul European invită Comisia să propună norme la nivelul Uniunii pentru obligații cuprinzătoare de diligență corporativă, cu consecințe care să includă răspunderea civilă pentru acele întreprinderi care cauzează sau cauzează împreună prejudicii prin neîndeplinirea obligațiilor de diligență corporativă. În cadrul concluziilor Consiliului din 1 decembrie 2020 privind drepturile omului și munca decentă în lanțurile de aprovizionare globale, a fost lansată Comisiei invitația de a prezenta o propunere de cadru juridic al Uniunii privind guvernarea corporativă sustenabilă, care să includă obligațiile transsectoriale de diligență a întreprinderilor de-a lungul lanțurilor de aprovizionare globale. De asemenea, Parlamentul European solicită să se clarifice obligațiile administratorilor, în raportul său din proprie inițiativă din 2 decembrie 2020 referitor la administrarea corporativă sustenabilă. În Declarația lor comună din 21 decembrie 2021 privind prioritățile legislative ale UE pentru 2022, Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană și-au luat angajamentul de a asigura o economie în serviciul cetățenilor și de a îmbunătăți cadrul de reglementare privind guvernarea corporativă sustenabilă.

- (16) Prezenta directivă urmărește să asigure faptul că întreprinderile active pe piața internă contribuie la dezvoltarea sustenabilă și la tranziția către sustenabilitate a economiilor și a societăților prin identificarea și, dacă este necesar, ierarhizarea în funcție de gradul de prioritate, prevenirea și atenuarea, oprirea, reducerea la minimum și remedierea impacturilor negative reale sau potențiale asupra drepturilor omului și asupra mediului în legătură cu propriile operațiuni ale întreprinderilor, operațiunile filialelor lor și ale partenerilor lor de afaceri de-a lungul lanțurilor de activități ale întreprinderilor, asigurând totodată faptul că cei afectați de o nerespectare a acestei obligații au acces la justiție și la căi de atac. Prezenta directivă nu aduce atingere responsabilității statelor membre de a respecta și a proteja drepturile omului și mediul în temeiul dreptului internațional.

- (17) Prezenta directivă nu aduce atingere obligațiilor în domeniul drepturilor omului, al drepturilor sociale și în materie de muncă, al protecției mediului și al schimbărilor climatice în temeiul altor acte legislative ale Uniunii. În cazul în care dispozițiile prezentei directive contravin unei dispoziții dintr-un alt act legislativ al Uniunii care urmărește aceleași obiective și care prevede obligații mai extinse sau mai specifice, dispozițiile celui alt act legislativ al Uniunii ar trebui să prevaleze în măsura contradicției și ar trebui să se aplice respectivelor obligații specifice. Printre astfel obligații din actele legislative ale Uniunii se numără cele din Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului⁷, din Regulamentul (UE) 2023/1542 al Parlamentului European și al Consiliului⁸ și din Regulamentul (UE) 2023/1115 al Parlamentului European și al Consiliului⁹.

⁷ Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de stabilire a unor obligații de diligență necesară în cadrul lanțului de aprovizionare care revin importatorilor din Uniune de staniu, tantal și tungsten, de minereuri ale acestora și de aur provenind din zone de conflict și din zone cu risc ridicat (JO L 130, 19.5.2017, p. 1).

⁸ Regulamentul (UE) 2023/1542 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 2023 privind bateriile și deșeurile de baterii, de modificare a Directivei 2008/98/CE și a Regulamentului (UE) 2019/1020 și de abrogare a Directivei 2006/66/CE (JO L 191, 28.7.2023, p. 1).

⁹ Regulamentul (UE) 2023/1115 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind punerea la dispoziție pe piața Uniunii și exportul din Uniune a anumitor produse de bază și produse asociate cu defrișările și degradarea pădurilor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 (JO L 150, 9.6.2023, p. 206).

- (18) Prezenta directivă nu se aplică instituțiilor de pensii care gestionează sisteme de securitate socială în temeiul dreptului Uniunii. În cazul în care un stat membru a ales să nu aplice Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁰, integral sau parțial, unei instituții pentru furnizarea de pensii ocupaționale în conformitate cu articolul 5 din directiva respectivă, prezenta directivă nu se aplică acestor instituții pentru furnizarea de pensii ocupaționale.
- (19) Întreprinderile ar trebui să ia măsurile adecvate pentru a institui și a aplica măsuri privind diligența necesară în ceea ce privește propriile lor operațiuni, cele ale filialelor lor, precum și cele ale partenerilor lor de afaceri direcți și indirecti de-a lungul lanțurilor lor de activități, în conformitate cu prezenta directivă. Prezenta directivă nu ar trebui să impună întreprinderilor obligația de a garanta, în orice situație, că nu se vor produce niciodată impacturi negative sau că acestea vor fi oprite. De exemplu, în ceea ce privește partenerii de afaceri, în cazul cărora impactul negativ este o consecință a intervenției statului, este posibil ca întreprinderea să nu fie în măsură să obțină astfel de rezultate. Prin urmare, principalele obligații prevăzute în prezenta directivă ar trebui să fie obligații de mijloace. Întreprinderea ar trebui să ia măsuri adecvate care au capacitatea de a atinge obiectivele de diligență necesară prin abordarea eficace a impacturilor negative, într-o manieră proporțională cu gravitatea și probabilitatea impactului negativ. Ar trebui să se țină seama de circumstanțele cazului respectiv, de natura și anvergura impactului negativ și a factorilor de risc relevanți, inclusiv, în ceea ce privește prevenirea și reducerea la minimum a impacturilor negative, de particularitățile operațiunilor comerciale ale întreprinderii și ale lanțului său de activități, de sectorul sau de zona geografică în care își desfășoară activitatea partenerii săi de afaceri, de puterea întreprinderii de a-și influența partenerii de afaceri direcți și indirecti și de posibilitatea ca întreprinderea să își sporească puterea de influență.

¹⁰ Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP) (JO L 354, 23.12.2016, p. 37).

- (20) Procesul de diligență necesară prevăzut în prezenta directivă ar trebui să vizeze cele șase etape definite în Orientările privind conduita responsabilă în afaceri, care includ măsuri privind diligența necesară pentru ca întreprinderile să identifice și să abordeze impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului. Procesul respectiv cuprinde următoarele etape: 1. integrarea diligenței necesare în politicile și în sistemele de gestionare a riscurilor; 2. identificarea și evaluarea impactului negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului; 3. prevenirea, încetarea sau reducerea la minimum a impactului negativ real și potențial asupra drepturilor omului și asupra mediului; 4. monitorizarea și evaluarea eficacității măsurilor; 5. comunicarea și 6. asigurarea remedierii.

- (21) Pentru a spori eficacitatea obligației de diligență și pentru a reduce sarcina întreprinderilor, acestea ar trebui să aibă dreptul de a face schimb de resurse și de informații în cadrul grupurilor lor de întreprinderi și cu alte entități juridice. Întreprinderile-mamă care intră sub incidența prezentei directive ar trebui să i se permită să îndeplinească unele dintre obligațiile de diligență și în numele filialelor lor care intră sub incidența prezentei directive, în cazul în care acest lucru asigură respectarea cu eficacitate a obligațiilor. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere faptului că filialele fac obiectul exercitării competențelor autorității de supraveghere și nici faptului că ele fac obiectul răspunderii civile în temeiul prezentei directive. Atunci când o întreprindere-mamă îndeplinește obligațiile privind combaterea schimbărilor climatice în numele filialei, filiala ar trebui să respecte obligațiile respective în conformitate cu planul de atenuare a schimbărilor climatice al întreprinderii-mamă, adaptat în consecință la modelul său de afaceri și la strategia sa. Dacă filiala nu intră sub incidența prezentei directive, dat fiind că filiala nu este obligată să efectueze diligența necesară, întreprinderea-mamă ar trebui să acopere operațiunile filialei ca parte a propriilor obligații de diligență necesară. În cazul în care filialele, și nu întreprinderea-mamă, intră sub incidența prezentei directive, filialelor ar trebui să li se permită în continuare să facă schimb de resurse și de informații în cadrul grupului de întreprinderi. Cu toate acestea, filialele ar trebui să fie responsabile pentru îndeplinirea obligațiilor de diligență prevăzute în prezenta directivă.

- (22) Îndeplinirea unei părți a obligațiilor de diligență la nivelul grupului nu ar trebui să aducă atingere răspunderii civile a filialelor în temeiul prezentei directive în raport cu victimele cărora le-au fost cauzate prejudicii. În cazul în care sunt îndeplinite condițiile pentru angajarea răspunderii civile, filiala ar putea să fie considerată răspunzătoare pentru prejudiciul produs, indiferent dacă obligațiile de diligență au fost îndeplinite de filială sau de întreprinderea-mamă în numele filialei.
- (23) Partenerii de afaceri nu ar trebui să fie obligați să divulge unei întreprinderi care respectă obligațiile ce decurg din prezenta directivă informații care constituie secrete comerciale, astfel cum sunt definite în Directiva (UE) 2016/943 a Parlamentului European și a Consiliului¹¹, fără a aduce atingere divulgării identității partenerilor de afaceri direcți și indirecti, sau informații esențiale necesare pentru identificarea impacturilor negative reale sau potențiale, în cazul în care acest lucru este necesar și justificat în mod corespunzător pentru respectarea de către întreprindere a obligațiilor de diligență. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere posibilității partenerilor de afaceri de a-și proteja secretele comerciale prin intermediul mecanismelor stabilite în Directiva (UE) 2016/943. Partenerii de afaceri nu ar trebui să fie niciodată obligați să divulge informații clasificate sau alte informații a căror divulgare ar cauza un risc pentru interesele esențiale ale securității unui stat.

¹¹ Directiva (UE) 2016/943 a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale (JO L 157, 15.6.2016, p. 1).

- (24) S-ar putea produce impacturi negative asupra drepturilor omului și asupra mediului în cazul propriilor operațiuni ale întreprinderilor, al operațiunilor filialelor lor și ale partenerilor lor de afaceri în cadrul lanțurilor de activități ale întreprinderilor, în special la nivelul aprovizionării cu materii prime sau al fabricării. Pentru ca diligența necesară să aibă un impact semnificativ, aceasta ar trebui să vizeze impacturile negative asupra drepturilor omului și asupra mediului generate pe parcursul celei mai mari părți a ciclului de viață al producției, distribuției, transportului și depozitării unui produs sau furnizării de servicii, la nivelul propriilor operațiuni ale întreprinderilor, al operațiunilor filialelor lor și ale partenerilor lor de afaceri în cadrul lanțurilor lor de activități.

- (25) Lanțul de activități ar trebui să cuprindă activitățile partenerilor de afaceri din amonte ai unei întreprinderi legate de producția de bunuri sau de furnizarea de servicii de către întreprindere, inclusiv proiectarea, extracția, aprovizionarea, fabricarea, transportul, depozitarea și furnizarea de materii prime, produse sau părți ale produselor și dezvoltarea produsului sau a serviciului, precum și activitățile partenerilor de afaceri din aval ai unei întreprinderi legate de distribuția, transportul și depozitarea produsului, în cazul în care partenerii de afaceri desfășoară activitățile respective direct sau indirect pentru întreprindere sau în numele întreprinderii. Prezenta directivă nu ar trebui să reglementeze eliminarea produsului. De asemenea, în temeiul prezentei directive, lanțul de activități nu ar trebui să includă distribuția, transportul, depozitarea și eliminarea unui produs care face obiectul controlului la export de către un stat membru, ceea ce înseamnă fie controlul exporturilor în temeiul Regulamentului (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului¹², fie controlul exporturilor de arme, muniții sau materiale de război care fac obiectul controalelor naționale la export, după ce exportul produsului a fost autorizat. Prezenta directivă este completată de alte acte legislative care abordează, de asemenea, impacturi negative în domeniul drepturilor omului sau al protecției mediului. În special, Regulamentul (UE) 2021/821 instituie un regim pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare, care acoperă, printre altele, programele informatice și tehnologiile care pot fi utilizate în scopuri de supraveghere cibernetică.

¹² Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare (JO L 206, 11.6.2021, p. 1).

În baza acestui regim, statele membre ar trebui să ia în considerare în special riscul ca astfel de bunuri să fie utilizate în legătură cu represiunea internă sau cu comiterea unor încălcări grave ale drepturilor omului și ale dreptului internațional umanitar. De asemenea, Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului¹³ interzice sau reglementează, după caz, exportul de bunuri, cum ar fi substanțele chimice care sunt sau care ar putea fi utilizate în scopuri legate de pedeapsa capitală sau de tortură sau de alte pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante. În plus, o serie de alte inițiative legislative vizează atenuarea impactului produselor asupra mediului pe parcursul întregului lor ciclu de viață, inclusiv prin stabilirea unor cerințe în materie de proiectare ecologică bazate pe aspectele legate de sustenabilitate și circularitate ale produselor. Respectarea prezentei directive ar trebui să faciliteze respectarea dispozițiilor și a obiectivelor acestor alte acte legislative, precum și a clauzelor și condițiilor autorizațiilor aplicabile instituite în temeiul acestora. Exportatorii ar trebui să țină seama de rezultatele constatărilor lor în materie de diligență necesară în temeiul prezentei directive în asigurarea conformității lor cu aceste alte acte legislative. Termenul „lanț de activități”, astfel cum este definit în prezenta directivă, nu aduce atingere termenilor „lanț valoric” sau „lanț de aprovizionare”, astfel cum sunt definiți în alte acte legislative ale Uniunii sau în sensul acestora.

¹³ Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (JO L 30, 31.1.2019, p. 1).

- (26) Definiția termenului „lanț de activități” nu ar trebui să includă activitățile partenerilor de afaceri din aval ai unei întreprinderi legate de serviciile întreprinderii. Pentru întreprinderile financiare reglementate, definiția termenului „lanț de activități” nu ar trebui să îi includă pe partenerii de afaceri din aval care primesc serviciile și produsele lor. Prin urmare, în ceea ce privește întreprinderile financiare reglementate, prezenta directivă ar trebui să reglementeze numai partea din amonte, nu și pe cea din aval a lanțurilor lor de activități.

- (27) În temeiul prezentei directive, întreprinderile constituite în conformitate cu legislația unui stat membru ar trebui să facă obiectul cerințelor privind diligența necesară atunci când îndeplinesc anumite condiții, inclusiv cifra de afaceri și, în anumite cazuri, praguri referitoare la numărul de angajați. Deși aceste condiții sunt exprimate cu privire la un singur exercițiu financiar, prezenta directivă ar trebui să se aplice numai dacă întreprinderea le-a îndeplinit în ultimele două exerciții financiare consecutive și nu ar trebui să se mai aplice în cazul în care acestea încetează să mai fie îndeplinite în ultimele două exerciții financiare pertinente. Acest lucru este valabil și pentru întreprinderile constituite în conformitate cu legislația unei țări terțe, care ar trebui să îndeplinească criteriul relevant privind cifra de afaceri la nivelul Uniunii pentru fiecare dintre ultimele două exerciții financiare. Din motive de claritate și ținând seama de aplicarea eșalonată a prezentei directive, criteriile aferente domeniului de aplicare trebuie să fie îndeplinite timp de două exerciții financiare consecutive de către întreprinderile din Uniune și din țările terțe înainte de datele de aplicare pertinente stabilite în concordanță cu normele privind transpunerea prezentei directive. În ceea ce privește pragurile referitoare la numărul de angajați, lucrătorii temporari și lucrătorii detașați în temeiul articolului 1 alineatul (3) litera (c) din Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁴, ar trebui să fie incluși în calculul numărului de angajați din întreprinderea utilizatoare. Lucrătorii detașați în temeiul articolului 1 alineatul (3) literele (a) și (b) din Directiva 96/71/CE, ar trebui să fie incluși numai în calculul numărului de angajați ai întreprinderii care transferă lucrătorii. Alți lucrători cu forme atipice de ocupare a forței de muncă ar trebui, de asemenea, să fie incluși în calculul numărului de angajați, în măsura în care îndeplinesc criteriile de stabilire a statutului unui lucrător formulate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE). Lucrătorii sezonieri ar trebui să fie incluși în calculul numărului de angajați în mod proporțional cu numărul de luni pentru care sunt angajați. Calculul pragurilor prevăzute în prezenta directivă ar trebui să includă numărul de angajați și cifra de afaceri a filialelor unei întreprinderi, care sunt locuri de desfășurare a activității diferite de sediul central, însă dependente din punct de vedere juridic de acesta din urmă și, prin urmare, sunt considerate ca făcând parte din întreprindere, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu dreptul intern. Acest lucru ar trebui să fie, de asemenea, valabil și pentru grupul de întreprinderi în cazul în care pragurile sunt calculate pe bază consolidată. În cazul în care nu se specifică altfel, pragurile ce trebuie atinse pentru ca o întreprindere să intre sub incidența prezentei directive ar trebui înțelese ca praguri calculate pe bază individuală.

¹⁴ Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii (JO L 18, 21.1.1997, p. 1).

- (28) Întreprinderilor stabilite în Uniune având peste 1 000 de angajați în medie și o cifră de afaceri netă la nivel mondial care depășește 450 000 000 EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate situații financiare anuale ar trebui să li se impună să respecte obligațiile de diligență prevăzute în prezenta directivă. Întreprinderile care au încheiat acorduri de franciză sau de licență în Uniune în schimbul unor redevențe cu întreprinderi terțe independente, în cazul în care aceste acorduri asigură o identitate comună, un concept comercial comun și aplicarea unor metode comerciale uniforme și în cazul în care aceste redevențe se ridică la peste 22 500 000 EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate situații financiare anuale și cu condiția ca întreprinderea să fi avut o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 80 000 000 EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate situații financiare anuale, ar trebui, de asemenea, să fie obligate să îndeplinească obligațiile de diligență prevăzute în prezenta directivă. Același lucru este valabil și pentru întreprinderile-mamă de cel mai înalt rang ale grupurilor de întreprinderi care, luate împreună, îndeplinesc aceste condiții. În ceea ce privește astfel de întreprinderi-mamă de cel mai înalt rang, obligațiile prevăzute în prezenta directivă ar trebui îndeplinite de întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang sau, în cazul în care aceasta din urmă are ca activitate principală deținerea de acțiuni în filiale operaționale și nu se angajează în luarea de decizii de gestionare, operaționale sau financiare care afectează grupul sau una sau mai multe dintre filialele sale, de către o filială operațională stabilită în Uniune, în locul întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang, în concordanță cu condițiile prevăzute în prezenta directivă.

- (29) Pentru a realiza pe deplin obiectivele prezentei directive care abordează impacturile negative asupra drepturilor omului și asupra mediului în ceea ce privește operațiunile întreprinderilor, operațiunile filialelor lor și ale partenerilor lor de afaceri din lanțurile de activități ale întreprinderilor, ar trebui să fie vizate și întreprinderile din țări terțe care desfășoară operațiuni semnificative în UE. Mai precis, prezenta directiva ar trebui să se aplice întreprinderilor din țări terțe care au generat în Uniune o cifră de afaceri netă de cel puțin 450 000 000 EUR în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar. Întreprinderile care au încheiat acorduri de franciză sau de licență în Uniune în schimbul unor redevențe cu întreprinderi terțe independente, în cazul în care aceste acorduri asigură o identitate comună, un concept comercial comun și aplicarea unor metode comerciale uniforme și în cazul în care aceste redevențe se ridică la peste 22 500 000 EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar și cu condiția ca întreprinderea să fi avut o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 80 000 000 EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar ar trebui, de asemenea, să îndeplinească obligațiile de diligență necesară prevăzute în prezenta directivă. Același lucru este valabil și pentru întreprinderile-mamă de cel mai înalt rang ale grupurilor de întreprinderi care, luate împreună, îndeplinesc aceste condiții. În ceea ce privește astfel de întreprinderi-mamă de cel mai înalt rang, obligațiile prevăzute în prezenta directivă ar trebui îndeplinite de întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang sau, în cazul în care aceasta din urmă are ca activitate principală deținerea de acțiuni în filiale operaționale și nu se angajează în luarea de decizii de gestionare, operaționale sau financiare care afectează grupul sau una sau mai multe dintre filialele sale, de către o filială operațională stabilită în Uniune, în locul întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang, în condițiile prevăzute în prezenta directivă.

- (30) În scopul definirii domeniului de aplicare al prezentei directive în ceea ce privește întreprinderile din țări terțe, ar trebui ales criteriul cifrei de afaceri descris, deoarece creează o legătură teritorială între întreprinderile din țări terțe și teritoriul Uniunii. Cifra de afaceri este un indicator al efectelor pe care activitățile acestor întreprinderi le-ar putea avea asupra pieței interne. În conformitate cu dreptul internațional, astfel de efecte justifică aplicarea dreptului Uniunii în cazul întreprinderilor din țări terțe. Pentru a se asigura identificarea cifrei de afaceri relevante a întreprinderilor în cauză, ar trebui utilizate metodele prevăzute în Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁵ pentru calcularea cifrei de afaceri nete pentru întreprinderile din țări terțe. Pentru a asigura aplicarea eficientă a prezentei directive, nu ar trebui însă să se aplice un prag referitor la numărul de angajați pentru a stabili ce întreprinderi din țări terțe intră sub incidența prezentei directive, întrucât noțiunea de angajați reținută în sensul prezentei directive se întemeiază pe dreptul Uniunii și nu ar putea fi transpusă cu ușurință în afara Uniunii. În absența unei metodologii clare și coerente, inclusiv în cadrele contabile, pentru a stabili numărul angajaților din întreprinderile din țări terțe, un astfel de prag referitor la numărul de angajați ar crea, prin urmare, insecuritate juridică și ar fi dificil de aplicat pentru autoritățile de supraveghere. Definiția termenului „cifra de afaceri” ar trebui să se întemeieze pe Directiva 2013/34/UE, care a stabilit deja metodele de calculare a cifrei de afaceri nete pentru întreprinderile din țări terțe, deoarece definițiile cifrei de afaceri și ale veniturilor sunt similare în cadrele contabile internaționale.

¹⁵ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

Pentru a asigura faptul că autoritatea de supraveghere cunoaște ce întreprinderi din țări terțe generează cifra de afaceri care se impune în Uniune pentru a intra sub incidența prezentei directive, prezenta directivă ar trebui să impună ca reprezentantul autorizat al întreprinderii din țara terță sau întreprinderea însăși să informeze o autoritate de supraveghere din statul membru în care este domiciliat sau stabilit reprezentantul autorizat al întreprinderii din țara terță și, în cazul în care aceasta este diferită, o autoritate de supraveghere din statul membru în care întreprinderea a generat cea mai mare parte din cifra sa de afaceri netă în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar în care respectiva întreprindere este o întreprindere care intră sub incidența prezentei directive. Dacă este necesar în vederea stabilirii statului membru în care întreprinderea dintr-o țară terță a generat cea mai mare parte a cifrei sale de afaceri nete în Uniune, statul membru ar trebui să poată solicita Comisiei să îl informeze cu privire la cifra de afaceri netă generată în Uniune de întreprinderea din țara terță. Comisia ar trebui să instituie un sistem prin care să asigure acest schimb de informații.

- (31) Este esențial să se instituie un cadru al Uniunii pentru o abordare responsabilă și sustenabilă a lanțurilor valorice globale, având în vedere importanța întreprinderilor în calitate de pilon în construcția unei societăți și economii sustenabile. Apariția unor dispoziții legislative cu caracter obligatoriu în mai multe state membre a condus la necesitatea stabilirii unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi, pentru a evita fragmentarea și a oferi securitate juridică întreprinderilor care își desfășoară activitatea pe piața internă. Cu toate acestea, prezenta directivă nu ar trebui să împiedice statele membre să introducă dispoziții mai stricte în dreptul intern care deviază de la cele prevăzute la alte articole decât articolul 8 alineatele (1) și (2), articolul 10 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (1), inclusiv în cazul în care astfel de dispoziții pot ridica indirect nivelul de protecție prevăzut la articolul 8 alineatele (1) și (2), articolul 10 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (1), cum ar fi dispozițiile privind domeniul de aplicare, definițiile, măsurile adecvate pentru remedierea impacturilor negative reale, desfășurarea unei colaborări substanțiale cu părțile interesate și răspunderea civilă; sau să introducă dispoziții în dreptul intern mai specifice ca obiectiv sau din punctul de vedere al domeniului reglementat, cum ar fi dispozițiile din dreptul intern care reglementează impacturi negative specifice sau sectoare specifice de activitate, pentru a atinge un nivel diferit de protecție a drepturilor omului, a drepturilor sociale și a celor în materie de muncă, a mediului sau a climei.

- (32) Prezenta directivă urmărește să cuprindă în mod cuprinzător drepturile omului, inclusiv toate cele cinci principii și drepturi fundamentale la locul de muncă, astfel cum sunt definite în Declarația OIM din 1998 cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă. Pentru a obține o contribuție semnificativă la tranziția către durabilitate, diligența necesară în temeiul prezentei directive ar trebui să se efectueze în ceea ce privește impacturile negative asupra persoanelor cauzate de abuzul împotriva unuia dintre drepturi, astfel cum sunt consacrate în instrumentele internaționale enumerate în partea I secțiunea 1 din anexa la prezenta directivă. Termenul „abuz” ar trebui interpretat în conformitate cu dreptul internațional al drepturilor omului. Pentru a asigura o acoperire cuprinzătoare a drepturilor omului, un abuz împotriva unui drept al omului care nu este menționat în mod specific în partea I secțiunea 1 din anexa la prezenta directivă, abuz care poate fi săvârșit de o întreprindere sau entitate legală și care aduce atingere în mod direct unui interes juridic protejat prin instrumentele privind drepturile omului enumerate în partea I secțiunea 2 din anexa la prezenta directivă, ar trebui, de asemenea, să facă parte din impacturile negative asupra drepturilor omului reglementate de prezenta directivă, cu condiția ca întreprinderea în cauză să fi putut prevedea în mod rezonabil riscul privind un astfel de abuz asupra drepturilor omului, ținând seama de toate circumstanțele pertinente ale respectivului caz, inclusiv natura și amploarea operațiunilor comerciale ale întreprinderii, precum și lanțul ei de activități, sectorul economic și contextul geografic și operațional ale acesteia. Diligența necesară ar trebui să includă și impacturile negative asupra mediului care rezultă din încălcarea uneia dintre interdicțiile și obligațiile enumerate în partea II din anexa la prezenta directivă, precum și impacturile negative care rezultă din încălcarea uneia dintre interdicțiile enumerate în partea I punctele 15 și 16 din anexa la prezenta directivă, ținând seama de legislația națională legată de dispozițiile instrumentelor enumerate în anexă. Aceste interdicții și obligații ar trebui interpretate și aplicate în conformitate cu dreptul internațional și principiile generale ale dreptului Uniunii în domeniul mediului, astfel cum sunt prevăzute la articolul 191 din TFUE.

Printre aceste interdicții se numără interdicția de a provoca orice degradare măsurabilă a mediului, cum ar fi schimbările dăunătoare ale solului, poluarea apei sau a aerului, emisiile nocive, consumul excesiv de apă, degradarea terenurilor sau alte efecte asupra resurselor naturale, cum ar fi defrișările, care afectează în mod substanțial bazele naturale pentru conservarea și producția de alimente sau care împiedică accesul unei persoane la apă potabilă sigură și curată sau care îngreunează accesul unei persoane la instalații sanitare sau le distruge ori care dăunează sănătății, siguranței, utilizării normale a terenurilor sau bunurilor dobândite în mod legal ale unei persoane sau care afectează în mod substanțial serviciile ecosistemice prin care un ecosistem contribuie direct sau indirect la calitatea vieții umane. Pentru a evalua dacă daunele aduse serviciilor ecosistemice sunt substanțiale, ar trebui luate în considerare, după caz, următoarele elemente: starea inițială a mediului afectat, dacă daunele sunt de durată, pe termen mediu sau scurt, gradul de răspândire al daunelor și reversibilitatea acestora. Prin urmare, cerințele privind diligența necesară în temeiul prezentei directive ar trebui să contribuie la conservarea și refacerea biodiversității și la îmbunătățirea stării mediului, în special a aerului, a apei și a solului, inclusiv pentru o mai bună protecție a drepturilor omului. Comisia ar trebui să fie împuternicită să adopte acte delegate pentru a modifica anexa la prezenta directivă în scopurile prevăzute la articolul 3 alineatul (2), inclusiv prin adăugarea trimiterii, după ratificarea de către toate statele membre, la Convenția OIM pentru securitate și sănătate în muncă din 1981 (nr. 155) și la Cadrul promoțional al OIM pentru sănătate și siguranță în muncă, 2006 (nr. 187), care fac parte din instrumentele fundamentale ale OIM.

- (33) În funcție de circumstanțe, este posibil ca întreprinderile să trebuiască să aibă în vedere standarde suplimentare. De exemplu, luând în considerare contextele specifice sau factorii care se intersectează, inclusiv, printre altele, genul, vârsta, rasa, etnia, clasa, casta, educația, statutul în materie de migrație, dizabilitatea, precum și statutul social și economic, ca parte a unei abordări a diligenței necesare sensibile la dimensiunea culturală și de gen, întreprinderile ar trebui să acorde o atenție deosebită oricărui impact negativ deosebit asupra persoanelor care ar putea fi expuse unui risc sporit din cauza marginalizării, a vulnerabilității sau a altor circumstanțe, individual sau ca membri ai anumitor grupări sau comunități, inclusiv asupra populațiilor indigene, astfel cum sunt protejate în temeiul Declarației ONU privind drepturile popoarelor indigene, inclusiv în ceea ce privește consimțământul liber, prealabil și în cunoștință de cauză (FPIC). În acest sens, întreprinderile ar putea fi nevoite să ia în considerare, după caz, instrumente internaționale precum Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, Convenția privind drepturile persoanelor cu handicap.
- (34) Întreprinderile ar trebui să fie, de asemenea, responsabile de utilizarea influenței lor pentru a contribui la un standard de viață adecvat în lanțurile de activități. Standardul menționat se înțelege că include un salariu de subzistență pentru angajați și un venit de subzistență pentru lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și micii fermieri, pe care aceștia îl câștigă în schimbul muncii și al producției lor.

- (35) Prezenta directivă ține seama de abordarea de tip „O singură sănătate”, astfel cum este recunoscută de Organizația Mondială a Sănătății, ca abordare integrată și unificatoare ce urmărește să echilibreze în mod sustenabil și să optimizeze sănătatea oamenilor, a animalelor și a ecosistemelor. Abordarea „O singură sănătate” recunoaște faptul că sănătatea oamenilor, a animalelor domestice și sălbatice, a plantelor și a mediului în general, inclusiv a ecosistemelor, sunt strâns interconectate și interdependente. Prin urmare, este oportun să se precizeze faptul că diligența necesară în materie de mediu ar trebui să includă evitarea degradării mediului care are ca rezultat efecte negative asupra sănătății, cum ar fi epidemiile, și respectarea dreptului la un mediu curat, sănătos și sustenabil.
- (36) Impacturile negative asupra drepturilor omului și asupra mediului pot fi interconectate cu factori precum corupția și darea de mită sau pot avea la bază astfel de factori. Prin urmare, ar putea fi necesar ca întreprinderile să țină seama de acești factori atunci când își îndeplinesc obligația de diligență în domeniul drepturilor omului și al mediului, într-un mod care este în concordanță cu Convenția ONU împotriva corupției.
- (37) Atunci când evaluează impacturile negative asupra drepturilor omului, întreprinderile au la dispoziție orientări care ilustrează modul în care activitățile lor pot avea un impact asupra drepturilor omului și ce comportament corporativ este interzis în conformitate cu drepturile omului recunoscute la nivel internațional. Astfel de orientări sunt incluse, de exemplu, în Cadrul de raportare privind principiile directoare ale ONU și în Ghidul interpretativ „Responsabilitatea întreprinderilor de a respecta drepturile omului”.

- (38) Pentru a aplica în mod adecvat obligația de diligență în materie de drepturi ale omului și de mediu în raport cu operațiunile lor, operațiunile filialelor lor și operațiunile partenerilor lor de afaceri din lanțurile de activități ale întreprinderilor, întreprinderile care intră sub incidența prezentei directive ar trebui să integreze diligența necesară în politicile și în sistemele lor de gestionare a riscurilor ale întreprinderii, să identifice și să evalueze, să stabilească priorități acolo unde este necesar, să prevină și să atenueze, precum și să oprească și să reducă la minimum amploarea impacturilor negative reale și potențiale asupra drepturilor omului și a mediului, să furnizeze remediere pentru impacturile negative reale, să desfășoare o colaborare substanțială cu părțile interesate, să instituie și să mențină un mecanism de notificare și o procedură de tratare a plângerilor, să monitorizeze eficacitatea măsurilor luate în conformitate cu cerințele stabilite în prezenta directivă și să comunice public cu privire la diligența necesară. Pentru a asigura claritatea pentru întreprinderi, ar trebui să se distingă în prezenta directivă în special măsurile de prevenire și atenuare a impacturilor negative potențiale și de oprire a acestora sau, atunci când acest lucru nu este posibil, reducerea la minimum a amplitudinii impacturilor negative reale.

- (39) Pentru a se asigura că diligența necesară face parte din politicile și din sistemele de gestionare a riscurilor ale întreprinderilor, precum și în concordanță cu cadrul internațional relevant, întreprinderile ar trebui să integreze diligența necesară în politicile și sistemele lor pertinente de gestionare a riscurilor și la toate nivelurile de funcționare pertinente și să implementeze o politică privind diligența necesară. Politica privind diligența necesară ar trebui să fie elaborată pe baza consultării prealabile cu angajații întreprinderii și reprezentanții acestora și să includă o descriere a abordării întreprinderii, inclusiv pe termen lung, în materie de diligență necesară, un cod de conduită care să descrie normele și principiile care trebuie urmate în cadrul întreprinderii și al filialelor acesteia și, după caz, de partenerii săi de afaceri direcți sau indirecti, precum și o descriere a proceselor instituite pentru integrarea diligenței necesare în politicile relevante și pentru punerea în aplicare a obligației de diligență, inclusiv măsurile luate pentru a verifica respectarea codului de conduită și pentru a extinde aplicarea acestuia la partenerii de afaceri. Politica privind diligența necesară ar trebui să asigure o diligență necesară bazată pe riscuri. Codul de conduită ar trebui să se aplice tuturor funcțiilor și operațiunilor corporative relevante, inclusiv deciziilor de aprovizionare, de angajare și de achiziții. În sensul prezentei directive, conceptul „angajați” ar trebui să fie înțeles ca incluzând lucrătorii temporari și alți lucrători cu forme atipice de ocupare a forței de muncă, cu condiția ca aceștia să îndeplinească criteriile de determinare a statutului unui lucrător stabilite de CJUE.

- (40) Pentru a respecta obligațiile de diligență, întreprinderile trebuie să ia măsuri adecvate în ceea ce privește identificarea, prevenirea, oprirea, reducerea la minimum și remedierea impacturilor negative, precum și desfășurarea unei colaborări substanțiale cu părțile interesate pe parcursul procesului de diligență necesară. Termenul „măsuri adecvate” ar trebui să fie înțeles ca însemnând măsuri care pot atinge obiectivele de diligență necesară prin abordarea eficace a impacturilor negative într-un mod care să fie proporțional cu gradul de gravitate și probabilitatea impactului negativ și să se afle în mod rezonabil la dispoziția întreprinderii, luând în considerare circumstanțele cazului respectiv, inclusiv natura și amploarea impactului negativ și factorii de risc relevanți. În cazul în care informațiile necesare, inclusiv informațiile considerate secrete comerciale, nu pot fi obținute în mod rezonabil din cauza unor obstacole de fapt sau de drept, de exemplu deoarece un partener de afaceri refuză să furnizeze informații și nu există niciun temei juridic pentru a-i impune acest lucru, astfel de circumstanțe nu-i pot fi imputate întreprinderii, dar aceasta ar trebui să fie în măsură să explice de ce aceste informații nu au putut fi obținute și ar trebui să ia măsurile necesare și rezonabile pentru a le obține cât mai curând posibil.

- (41) În conformitate cu obligațiile de diligență prevăzute în prezenta directivă, o întreprindere ar trebui să identifice și să evalueze impacturile negative reale sau potențiale asupra drepturilor omului și asupra mediului. Pentru a permite o identificare și o evaluare cuprinzătoare a impacturilor negative, o astfel de identificare și evaluare ar trebui să se bazeze pe informații cantitative și calitative, inclusiv pe date dezagregate pertinente care pot fi obținute în mod rezonabil de o întreprindere. Întreprinderile ar trebui să utilizeze metode și resurse adecvate, inclusiv rapoarte publice. De exemplu, în ceea ce privește impacturile negative asupra mediului, întreprinderea ar trebui să obțină informații cu privire la condițiile de referință în siturile sau instalațiile cu risc mai ridicat din lanțurile sale de activități. Ca parte a obligației de a identifica impacturile negative, întreprinderile ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a-și cartografia propriile operațiuni, pe cele ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile lor de activități, pe cele ale partenerilor lor de afaceri, pentru a identifica domeniile generale în care este cel mai probabil să se producă impacturi negative și în care acestea au probabilitatea de a fi cele mai grave. Pe baza rezultatelor acestei cartografieri, întreprinderile ar trebui să efectueze o evaluare aprofundată a propriilor operațiuni, a celor ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile lor de activități, ale partenerilor lor de afaceri, în domeniile în care au fost identificate cele mai probabile și cel mai grave impacturi negative. Atunci când identifică și evaluează impacturile negative, întreprinderea ar trebui să ia în considerare, pe baza unei evaluări globale, eventualii factori de risc relevanți, inclusiv factori de risc la nivel de întreprindere, cum ar fi în cazul în care partenerul de afaceri nu este o întreprindere care intră sub incidența prezentei directive; factori de risc la nivel de operațiuni comerciale; factori de risc geografici și contextuali, cum ar fi nivelul de asigurare a respectării legii în ceea ce privește tipul de impacturi negative; factori de risc privind produsele și serviciile; și factori de risc sectoriali. Atunci când identifică și evaluează impacturile negative, întreprinderile ar trebui, de asemenea, să identifice și să evalueze impactul modelului de afaceri și al strategiilor unui partener de afaceri, inclusiv practicile comerciale, de achiziții și de stabilire a prețurilor.

În vederea limitării sarcinii create de cererile de informații asupra întreprinderilor mai mici, în cazul în care informațiile necesare pentru identificarea impactului negativ pot fi obținute de la parteneri de afaceri de la diferite niveluri ale lanțului de activități, întreprinderile ar trebui să dea dovadă de reținere în ceea ce privește partenerii de afaceri care nu prezintă ei înșiși riscuri de impact negativ și să opteze în mod prioritar, dacă este rezonabil, pentru solicitarea directă de informații mai detaliate partenerilor de afaceri la nivelurile din lanțurile lor de activități unde, pe baza cartografierii, este cel mai probabil să se producă impacturi negative reale sau potențiale. Identificarea impacturilor negative ar trebui să includă evaluarea situației drepturilor omului și a mediului într-un mod dinamic și la intervale regulate: fără întârzieri nejustificate după producerea unei modificări semnificative, dar cel puțin o dată la 12 luni, în cursul întregului ciclu de viață al unei activități sau al unei relații, precum și ori de câte ori există motive întemeiate de a presupune că pot apărea riscuri noi. O modificare semnificativă ar trebui înțeleasă ca o modificare a statu-quo-ului propriilor operațiuni ale întreprinderii, al operațiunilor filialelor sale sau ale partenerilor săi de afaceri, al mediului juridic sau de afaceri sau orice altă schimbare substanțială a situației întreprinderii sau a contextului în care funcționează aceasta. Exemple de modificări semnificative ar putea fi cazuri în care întreprinderea își începe activitatea într-un nou sector economic sau într-o nouă zonă geografică, începe să fabrice produse noi sau modifică modul de fabricare a produselor existente utilizând tehnologii cu impacturi negative potențiale mai mari sau își modifică structura corporativă prin restructurare sau prin fuziuni sau achiziții. Motive întemeiate pentru a considera că există noi riscuri pot apărea în diferite moduri, inclusiv aflând despre impactul negativ din informații disponibile în mod public, prin dialog cu părțile interesate sau prin notificări. În cazul în care, deși au luat măsuri adecvate pentru identificarea impacturilor negative, întreprinderile nu dispun de toate informațiile necesare cu privire la lanțurile lor de activități, acestea ar trebui să fie în măsură să explice de ce aceste informații nu au putut fi obținute și ar trebui să ia măsurile necesare și rezonabile pentru a le obține cât mai curând posibil.

- (42) În zonele de conflict și în zonele cu risc ridicat, astfel cum sunt definite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/821, este mai probabil să se producă încălcări ale drepturilor omului și ca ele să fie grave. Întreprinderile ar trebui să țină seama de acest lucru atunci când integrează diligența necesară în politicile lor și în sistemele lor de gestionare a riscurilor, pentru a se asigura că codurile de conduită și procesele instituite pentru a pune în aplicare obligația de diligență sunt adaptate la zonele de conflict și la zonele cu risc ridicat, într-un mod care este în conformitate cu dreptul internațional umanitar, astfel cum se prevede în Convențiile de la Geneva din 1949 și în protocoalele lor adiționale. Întreprinderile ar trebui să țină seama de faptul că aceste situații constituie factori de risc geografici și contextuali specifici atunci când efectuează evaluări aprofundate în cadrul procesului de identificare și evaluare, atunci când iau măsuri adecvate pentru a preveni, a atenua, a opri și a reduce la minimum impacturile negative identificate, precum și atunci când interacționează cu părțile interesate. În acest scop, întreprinderile se pot baza pe orientările Comisiei privind evaluarea factorilor de risc asociați cu zonele de conflict și zonele cu risc ridicat, care ar trebui să țină seama de orientările elaborate de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare privind „O diligență necesară sporită în materie de drepturi ale omului pentru întreprinderi în contexte afectate de conflicte. Un ghid”.
- (43) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere normelor referitoare la secretul profesional aplicabile avocaților sau altor profesioniști certificați autorizați în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului intern să își reprezinte clienții în cadrul procedurilor judiciare.

- (44) În cazul în care nu poate preveni, atenua, opri sau reduce la minimum, în același timp și în întregime, toate impacturile negative reale și potențiale identificate, întreprinderea ar trebui să stabilească ordinea priorității impacturilor negative în funcție de probabilitatea și de gravitatea lor. Gravitatea unui impact negativ ar trebui evaluată pe baza amplitudinii, sferei de aplicare sau caracterului iremediabil al impactului negativ, luându-se în considerare gravitatea impactului, inclusiv numărul de persoane care sunt sau vor fi afectate, măsura în care mediul este sau ar putea fi prejudiciat ori afectat în alt mod, caracterul său ireversibil și limitările în privința capacității de a readuce persoanele afectate sau mediul la o stare echivalentă cu cea de dinaintea impactului într-un interval de timp rezonabil. După ce impacturile negative cele mai grave și mai probabile sunt abordate într-un interval rezonabil, întreprinderea abordează impacturile negative mai puțin grave și mai puțin probabile. Pe de altă parte, influența reală sau potențială a întreprinderii asupra partenerilor săi de afaceri, nivelul de implicare a întreprinderii în impactul negativ, proximitatea față de filială sau de partenerul de afaceri sau răspunderea potențială a întreprinderii nu ar trebui să fie considerați factori relevanți pentru stabilirea ordinii de prioritate a impacturilor negative.

- (45) În temeiul obligațiilor de diligență necesară prevăzute în prezenta directivă, în cazul în care o întreprindere identifică impacturi negative potențiale asupra drepturilor omului sau asupra mediului, aceasta ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a le preveni sau a le atenua în mod adecvat. Pentru a asigura claritate și securitate juridică pentru întreprinderi, prezenta directivă ar trebui să stabilească acțiunile pe care acestea ar trebui să le întreprindă pentru prevenirea și atenuarea potențialelor impacturi negative, după caz, în funcție de circumstanțe. Atunci când se evaluează măsurile adecvate pentru prevenirea sau atenuarea adecvată a impacturilor negative, ar trebui să se țină seama în mod corespunzător de așa-numitul „nivel de implicare a întreprinderii într-un impact negativ”, în concordanță cu cadrele internaționale, și de capacitatea întreprinderii de a influența partenerul de afaceri care cauzează sau cauzează în comun impactul negativ. Întreprinderile ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a preveni sau a atenua impacturile negative pe care le cauzează ele însele (așa-numita „cauzare” a impactului negativ, astfel cum se menționează în cadrul internațional) sau împreună cu filialele lor sau cu partenerii lor de afaceri (așa-numita „contribuție” la impactul negativ, astfel cum se menționează în cadrul internațional). Acest lucru se aplică indiferent dacă terțe părți din afara lanțului de activități al întreprinderii cauzează, de asemenea, impactul negativ. Cauzarea în comun a impactului negativ nu se limitează la implicarea egală a întreprinderii și a filialei sale sau a partenerului său de afaceri în impactul negativ, ci ar trebui să acopere toate cazurile de acțiuni sau omisiuni ale întreprinderii care cauzează impactul negativ în combinație cu acțiunile sau omisiunile filialelor sau ale partenerilor de afaceri, inclusiv cazurile în care întreprinderea facilitează sau stimulează în mod substanțial cauzarea unui impact negativ de către un partener de afaceri, excluzând contribuțiile minore sau nesemnificative.

În cazul în care întreprinderile nu sunt ele însele sau împreună cu alte persoane juridice responsabile de efectele negative care apar în lanțurile lor de activități, dar impactul negativ este cauzat doar de partenerul lor de afaceri din lanțurile de activități ale întreprinderilor (așa-numita „legătură directă” impactul negativ, astfel cum se menționează în cadrul internațional), acestea ar trebui totuși să încerce să își folosească influența pentru a preveni sau a atenua impactul negativ cauzat de partenerii lor de afaceri sau să își sporească influența în acest sens. Folosirea doar a noțiunii de „cauzare” a impactului negativ în locul termenilor menționați mai sus, utilizați în cadrele internaționale, evită confuzia cu termenii juridici existenți în sistemele juridice naționale, cuprinzând în același timp aceleași relații de cauzalitate descrise în cadrele respective. În acest context, în concordanță cu cadrele internaționale, influența întreprinderii asupra unui partener de afaceri ar trebui să includă, pe de o parte, capacitatea acesteia de a convinge partenerul de afaceri să prevină impacturile negative (de exemplu, pe bază de putere pe piață, cerințe de precalificare sau corelarea stimulentei pentru întreprinderi cu drepturile omului și performanța de mediu) și, pe de altă parte, gradul de influență sau efectul de pârghie pe care întreprinderea le-ar putea exercita în mod rezonabil, de exemplu prin cooperarea cu partenerul de afaceri în cauză sau prin colaborarea cu o altă întreprindere care este partenerul de afaceri direct al partenerului de afaceri asociat cu impactul negativ.

- (46) Pentru a respecta obligația de prevenire și atenuare în temeiul prezentei directive, întreprinderile ar trebui să aibă obligația de a lua următoarele măsuri adecvate, după caz. În cazul în care complexitatea măsurilor de prevenire o impune, întreprinderile ar trebui să elaboreze și să pună în aplicare un plan de acțiuni de prevenire. Întreprinderile ar trebui să încerce să obțină garanții contractuale de la un partener de afaceri direct, potrivit cărora acesta va asigura respectarea codului de conduită și, dacă este necesar, a planului de acțiuni de prevenire, inclusiv prin solicitarea de garanții contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care activitățile acestora fac parte din lanțurile de activități ale întreprinderilor. Garanțiile contractuale ar trebui concepute astfel încât să asigure repartizarea adecvată a responsabilităților între întreprindere și partenerii de afaceri. Garanțiile contractuale ar trebui să fie însoțite de măsuri adecvate de verificare a conformității. Cu toate acestea, întreprinderea ar trebui să aibă numai obligația de a solicita garanțiile contractuale, întrucât obținerea acestora poate depinde de circumstanțe. Pentru a asigura o prevenire amplă a impacturilor negative potențiale, întreprinderile ar trebui, de asemenea, să facă investiții financiare sau nefinanciare, ajustări sau modernizări, vizând prevenirea impacturilor negative, și să colaboreze cu alte întreprinderi, în concordanță cu dreptul Uniunii. După caz, întreprinderile ar trebui să adapteze planurile de afaceri, strategiile și operațiunile generale, inclusiv practicile de achiziții, și să elaboreze și să utilizeze politici de achiziții care să contribuie la salarii și venituri de subzistență pentru furnizorii lor și care să nu încurajeze eventualele impacturi negative asupra drepturilor omului sau a mediului.

Pentru a-și exercita diligența necesară în mod eficace și eficient, întreprinderile ar trebui, de asemenea, să efectueze modificările sau îmbunătățirile necesare ale practicilor lor de proiectare și distribuție, pentru a aborda impacturile negative care apar atât în partea din amonte, cât și în partea din aval a lanțurilor lor de activități, înainte și după realizarea produsului. Adoptarea și adaptarea unor astfel de practici, după caz, ar putea fi deosebit de relevante pentru întreprindere, pentru a evita un impact negativ de la bun început. Astfel de măsuri ar putea fi, de asemenea, relevante pentru a aborda impacturile negative care sunt cauzate în comun de întreprindere și de partenerii săi de afaceri, de exemplu din cauza termenelor sau a specificațiilor care le-au fost impuse de întreprindere. În plus, printr-o mai bună distribuire a valorii de-a lungul lanțului de activități, practicile responsabile de achiziții sau de distribuție contribuie la combaterea muncii copiilor, care survine adesea în țări sau teritorii cu niveluri ridicate de sărăcie. Întreprinderile ar trebui, de asemenea, să ofere sprijin direcționat și proporțional unei întreprinderi mici și mijlocii (IMM) care este partener de afaceri al întreprinderii, după caz, având în vedere resursele, cunoștințele și constrângerile IMM-ului, inclusiv prin furnizarea sau facilitarea accesului la consolidarea capacităților, formare sau modernizarea sistemelor de gestionare și, în cazul în care respectarea codului de conduită sau a planului de acțiuni de prevenire ar pune în pericol viabilitatea IMM-ului, furnizarea de sprijin financiar direcționat și proporțional, cum ar fi finanțare directă, împrumuturi cu dobândă redusă, garanții de aprovizionare continuă sau asistență pentru asigurarea finanțării. Noțiunea de „punere în pericol a viabilității unui IMM” ar trebui interpretată ca o posibilă cauzare a falimentului IMM-ului sau ca punerea IMM-ului într-o situație în care falimentul este iminent.

- (47) Combaterea practicilor de achiziție dăunătoare și a presiunilor asupra producătorilor în ceea ce privește prețurile, în special asupra operatorilor mai mici, este deosebit de importantă în ceea ce privește vânzările de produse agricole și alimentare. Pentru a aborda dezechilibrele de putere din sectorul agricol și pentru a asigura prețuri echitabile în toate etapele lanțului de aprovizionare cu alimente și a consolida poziția fermierilor, întreprinderile mari de prelucrare a alimentelor și marii comercianți cu amănuntul ar trebui să își adapteze practicile de achiziție și să elaboreze și să utilizeze politici de achiziție care să contribuie la asigurarea unor salarii și venituri de subzistență pentru furnizorii lor. Prin faptul că se aplică numai conduitei comerciale a celor mai mari operatori, și anume a celor cu o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 450 000 000 EUR, prezenta directivă ar trebui să aducă beneficii producătorilor agricoli cu o putere de negociere mai mică. În plus, având în vedere că întreprinderile constituite în conformitate cu legislația unei țări terțe fac, de asemenea, obiectul prezentei directive, acest lucru ar proteja producătorii agricoli din Uniune împotriva concurenței neloiale și împotriva practicilor dăunătoare ale operatorilor stabiliți nu numai în interiorul, ci și în afara Uniunii.
- (48) Pentru a reflecta întreaga gamă de opțiuni pentru întreprindere în cazurile în care impacturile negative potențiale nu au putut fi abordate prin măsurile de prevenire sau de atenuare descrise, prezenta directivă ar trebui să facă trimitere, de asemenea, la posibilitatea ca întreprinderea să încerce să obțină garanții contractuale de la partenerul de afaceri indirect, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de acțiuni de prevenire, și să ia măsurile adecvate pentru a verifica respectarea garanțiilor contractuale de către partenerul de afaceri indirect.

- (49) Este posibil ca prevenirea potențialelor impacturi negative să necesite colaborarea cu o altă întreprindere, de exemplu, la nivelul unui partener de afaceri indirect, cu o întreprindere care are o relație contractuală directă cu respectivul partener de afaceri indirect. În unele cazuri, colaborarea cu alte entități ar putea fi singura modalitate realistă de prevenire a potențialelor impacturi negative cauzate chiar și de partenerii de afaceri direcți dacă influența întreprinderii nu este suficientă. Întreprinderea ar trebui să colaboreze cu entitatea care poate preveni sau atenua în modul cel mai eficace potențialele impacturi negative acționând individual sau împreună cu întreprinderea sau cu alte entități juridice, respectând totodată dreptul aplicabil, în special dreptul concurenței.

- (50) Pentru a asigura eficacitatea măsurilor corespunzătoare pentru prevenirea și atenuarea impacturilor negative potențiale, întreprinderile ar trebui să acorde prioritate colaborării cu parteneri de afaceri din lanțurile lor de activități, în loc să pună capăt relației de afaceri, în ultimă instanță după încercări nereușite de a preveni și atenua impacturile negative potențiale. Cu toate acestea, pentru cazurile în care impacturile negative potențiale nu au putut fi abordate prin astfel de măsuri adecvate, prezenta directivă ar trebui, de asemenea, să facă trimitere la obligația întreprinderilor, în ultimă instanță, de a nu încheia relații noi sau de a nu prelungi relațiile existente cu partenerul în cauză și, în cazul în care există o perspectivă rezonabilă de schimbare, prin utilizarea sau intensificarea efectului de pârghe al întreprinderii prin suspendarea temporară a relației de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză, de a adopta și a pune în aplicare, fără întârzieri nejustificate, un plan consolidat de acțiuni de prevenire a impactului negativ specific, inclusiv un calendar specific și adecvat pentru adoptarea și punerea în aplicare a tuturor acțiunilor aferente, în cursul căruia întreprinderea poate, de asemenea, să caute parteneri de afaceri alternativi. Printre factorii care determină caracterul adecvat al calendarului pentru adoptarea și punerea în aplicare a astfel de acțiuni s-ar putea număra gravitatea impactului negativ, necesitatea de a identifica orice impact negativ suplimentar și de a lua măsuri pentru a-l preveni sau a-l atenua, inclusiv impacturile asupra IMM-urilor sau a micilor fermieri. Întreprinderile ar trebui să își suspende relațiile de afaceri cu partenerul de afaceri, intensificând astfel efectul de pârghe și crescând șansele ca impactul să fie abordat.

Dacă nu există așteptări rezonabile ca aceste eforturi să aibă succes, de exemplu, în situații de muncă forțată impusă de stat, sau dacă punerea în aplicare a planului consolidat de acțiuni de prevenire nu a reușit să prevină sau să atenueze impactul negativ, întreprinderea ar trebui să aibă obligația de a înceta relația de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză dacă potențialul impact negativ este grav. Pentru a permite întreprinderilor să își îndeplinească această obligație, statele membre ar trebui să prevadă posibilitatea de înceta relația de afaceri care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor. Pentru a lua decizia de încetare sau suspendare a unei relații de afaceri, întreprinderea ar trebui să evalueze dacă se poate preconiza în mod rezonabil că impacturile negative ale unei astfel de acțiuni sunt în mod vădit mai grave decât impactul negativ care nu a putut fi prevenit sau atenuat în mod adecvat. În cazul în care întreprinderile suspendă temporar sau încetează relația de afaceri, acestea ar trebui să ia măsuri pentru a preveni, a atenua sau a opri impactul suspendării sau încetării, să transmită un preaviz rezonabil partenerului de afaceri și să mențină decizia respectivă sub examinare. Este posibil ca prevenirea impacturilor negative la nivelul relațiilor de afaceri indirecte să necesite colaborarea cu o altă entitate. În unele cazuri, colaborarea cu o altă întreprindere ar putea fi singura modalitate realistă de prevenire a impacturilor negative la nivelul relațiilor de afaceri indirecte, în special în cazul în care partenerul de afaceri indirect nu este pregătit să încheie un contract cu întreprinderea.

- (51) Deși întreprinderile financiare reglementate fac obiectul obligațiilor de diligență numai pentru partea din amonte a lanțurilor lor de activități, particularitățile serviciilor financiare, precum și Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale oferă indicații cu privire la tipurile de măsuri pe care este adecvat și eficace ca întreprinderile financiare să le ia în cadrul proceselor de diligență necesară. Astfel cum se subliniază și în Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale, trebuie recunoscute particularitățile serviciilor financiare. Așteptările sunt ca întreprinderile financiare reglementate să ia în considerare impacturile negative și să își utilizeze așa-numitul „efect de pârghie” pentru a influența întreprinderile. Exercițarea drepturilor acționarilor poate fi o modalitate de exercitare a efectului de pârghie.

- (52) În ceea ce privește partenerii de afaceri direcți și indirecti, inițiativele sectoriale și multipartite pot contribui la crearea unui efect de pârghie suplimentar pentru identificarea, atenuarea și prevenirea impacturilor negative. Prin urmare, ar trebui să fie posibil ca întreprinderile să participe la astfel de inițiative pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor lor de diligență prevăzute la articolele 7-16 din prezenta directivă, în măsura în care astfel de inițiative sunt adecvate pentru a sprijini îndeplinirea obligațiilor respective. Sensul termenului de „inițiative” este larg și include o combinație de proceduri, instrumente și mecanisme voluntare privind diligența necesară, dezvoltate și supravegheate de guverne, asociații sectoriale, organizații interesate, inclusiv organizații ale societății civile sau grupări ori combinații ale acestora, la care întreprinderile pot participa pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor de diligență. Întreprinderile pot, după ce le-au evaluat caracterul adecvat, să utilizeze sau să se alăture unor analize relevante a riscurilor efectuate de către sector, de către inițiative multipartite sau de membrii respectivelor inițiative și, prin intermediul unor astfel de inițiative, pot lua măsuri adecvate eficiente sau se pot alătura unor astfel de măsuri. Când acționează astfel, întreprinderile ar trebui să monitorizeze eficacitatea acestor măsuri și să continue să ia măsurile corespunzătoare, dacă este necesar, pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor care le revin. Pentru a asigura informarea completă cu privire la astfel de inițiative, prezenta directivă ar trebui să facă trimitere, de asemenea, la posibilitatea facilitării de către statele membre și Comisie a diseminării informațiilor cu privire la astfel de inițiative și la rezultatele acestora. Comisia, în colaborare cu statele membre, ar trebui să emită orientări care stabilesc criteriile privind caracterul adecvat, alături de o metodologie prin care companiile să evalueze caracterul adecvat al sistemelor sectoriale și al inițiativelor multipartite.

Întreprinderile ar putea recurge, de asemenea, la verificarea de către o parte terță independentă, asupra și din partea întreprinderilor din lanțurile lor de activități, pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor lor de diligență, în măsura în care o astfel de verificare este adecvată pentru a sprijini îndeplinirea obligațiilor relevante. Verificarea de către o parte terță independentă ar putea fi efectuată de alte întreprinderi sau de o inițiativă sectorială sau multipartită. Părțile terțe independente care efectuează verificarea ar trebui să acționeze cu obiectivitate și independență deplină față de întreprindere, să nu se afle în niciun conflict de interese, să nu fie supuse niciunei influențe externe, directe sau indirecte, și să se abțină de la orice acțiune incompatibilă cu independența lor. În funcție de natura impactului negativ, acestea ar trebui să aibă experiență și competență în domeniul mediului sau al drepturilor omului și să răspundă pentru calitatea și fiabilitatea verificării. Comisia, în colaborare cu statele membre, ar trebui să emită orientări care stabilesc criteriile privind caracterul adecvat, alături de o metodologie prin care companiile să evalueze caracterul adecvat al părților terțe independente care efectuează verificarea, precum și orientări pentru monitorizarea exactității, eficacității și integrității verificării de către o parte terță independentă. Aceste orientări sunt esențiale pentru remedierea deficiențelor auditurilor ineficace. Întreprinderile care participă la inițiative sectoriale sau multipartite sau care utilizează verificarea de către părți terțe sau clauze contractuale pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor de diligență ar trebui să poată totuși fi penalizate sau considerate răspunzătoare pentru încălcări ale prezentei directive și pentru prejudicii suferite de victime ca urmare a încălcării acesteia.

- (53) În temeiul obligațiilor de diligență prevăzute de prezenta directivă, în cazul în care o întreprindere identifică impacturi negative reale asupra drepturilor omului sau asupra mediului, aceasta ar trebui să ia măsurile adecvate pentru a le opri. Așteptările pot fi ca o întreprindere să fie în măsură să oprească impacturile negative reale atât în cadrul propriilor operațiuni, cât și al operațiunilor filialelor sale. Cu toate acestea, ar trebui clarificat faptul că, în cazul în care nu se poate opri impactul negativ, întreprinderile ar trebui să reducă la minimum amploarea unui astfel de impact. Reducerea la minimum a amplitudinii impacturilor negative ar trebui să necesite un rezultat care să fie cât mai apropiat posibil de oprirea impactului negativ. Prin urmare, întreprinderea ar trebui să reevalueze periodic circumstanțele care au împiedicat-o să oprească impactul negativ și dacă impactul negativ poate fi oprit. Pentru a le oferi întreprinderilor claritate și securitate juridică, prezenta directivă ar trebui să specifice acțiunile pe care ar trebui să le inițieze întreprinderile pentru a opri impacturile negative reale asupra drepturilor omului și asupra mediului și pentru a reduce la minimum amploarea acestora, după caz, în funcție de circumstanțe. Atunci când se evaluează măsurile adecvate pentru a opri sau a reduce la minimum amploarea impacturilor negative, ar trebui să se țină seama în mod corespunzător de așa-numitul „nivel de implicare a întreprinderii într-un impact negativ”, în concordanță cu cadrele internaționale, și de capacitatea întreprinderii de a influența partenerul de afaceri care cauzează sau cauzează în comun impactul negativ. Întreprinderile ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a opri sau a reduce la minimum amploarea impacturilor negative pe care le cauzează ele însele (așa-numita „cauzare” a impactului negativ, astfel cum se menționează în cadrul internațional) sau împreună cu filialele lor sau cu partenerii lor de afaceri (așa-numita „contribuție” la impactul negativ, astfel cum se menționează în cadrul internațional).

Acest lucru se aplică indiferent dacă terțe părți din afara lanțului de activități al întreprinderii cauzează, de asemenea, impactul negativ. Cauzarea în comun a impactului negativ nu se limitează la implicarea egală a întreprinderii și a filialei sale sau a partenerului său de afaceri în impactul negativ, ci ar trebui să acopere toate cazurile de acțiuni sau omisiuni ale întreprinderii care cauzează impactul negativ în combinație cu acțiunile sau omisiunile filialelor sau ale partenerilor de afaceri, inclusiv cazurile în care întreprinderea facilitează sau stimulează în mod substanțial cauzarea unui impact negativ de către un partener de afaceri, excluzând contribuțiile minore sau nesemnificative. În cazul în care impacturile negative care apar în lanțurile de activități ale întreprinderilor nu sunt cauzate de întreprinderi însele sau împreună cu alte entități juridice, ci exclusiv de partenerii lor de afaceri din lanțurile de activități ale întreprinderilor (așa-numita „legătură directă” cu impactul negativ, astfel cum se menționează în cadrul internațional), întreprinderile ar trebui totuși să urmărească fie să-și utilizeze influența pentru a opri sau a reduce la minimum amploarea impactului negativ cauzat de partenerii lor de afaceri, fie să-și sporească influența în acest scop. Utilizarea exclusivă a noțiunii de „cauzare” a impactului negativ în locul termenilor menționați mai sus utilizați în cadrele internaționale evită confuzia cu termenii juridici existenți în sistemele juridice naționale, acoperind în același timp aceleași relații cauzale precum cele descrise în cadrele respective. În acest context, în concordanță cu cadrele internaționale, influența întreprinderii asupra unui partener de afaceri ar trebui să includă, pe de o parte, capacitatea acesteia de a convinge partenerul de afaceri să oprească sau să reducă la minimum amploarea impacturilor negative (de exemplu, pe bază de putere pe piață, cerințe de precalificare sau corelarea stimulentei pentru întreprinderi cu drepturile omului și performanța de mediu) și, pe de altă parte, gradul de influență sau de efect de pârghie pe care întreprinderea l-ar putea exercita în mod rezonabil, de exemplu prin cooperarea cu partenerul de afaceri în cauză sau prin colaborarea cu o altă întreprindere care este partenerul de afaceri direct al partenerului de afaceri asociat cu impactul negativ.

- (54) Pentru a respecta obligația de a opri sau de a reduce la minimum amploarea impacturilor negative reale în temeiul prezentei directive, întreprinderilor ar trebui să li se impună să ia următoarele măsuri adecvate, după caz. Dacă este necesar din cauza faptului că impactul negativ nu poate fi oprit imediat, întreprinderile ar trebui să elaboreze și să pună în aplicare un plan de acțiuni corective. Întreprinderile ar trebui să încerce să obțină garanții contractuale de la un partener de afaceri direct, potrivit cărora acesta va asigura respectarea codului de conduită și, dacă este necesar, a planului de acțiuni corective, inclusiv prin solicitarea de garanții contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care activitățile acestora fac parte din lanțurile de activități ale întreprinderilor. Garanțiile contractuale ar trebui concepute astfel încât să asigure repartizarea adecvată a responsabilităților între întreprindere și partenerii de afaceri. Garanțiile contractuale ar trebui să fie însoțite de măsuri adecvate de verificare a conformității. Cu toate acestea, întreprinderea ar trebui să aibă numai obligația de a solicita garanțiile contractuale, întrucât obținerea acestora poate depinde de circumstanțe. Întreprinderile ar trebui, de asemenea, să facă investiții financiare sau nefinanciare, ajustări sau modernizări, cu scopul de a opri sau de a reduce la minimum amploarea impacturilor negative, și să colaboreze cu alte întreprinderi, în conformitate cu dreptul Uniunii. După caz, întreprinderile ar trebui să adapteze planurile de afaceri, strategiile și operațiunile generale, inclusiv practicile de achiziții, și să elaboreze și să utilizeze politici de achiziții care să contribuie la salarii și venituri de subzistență pentru furnizorii lor și care să nu încurajeze impacturi negative reale asupra drepturilor omului sau a mediului.

Pentru a-și exercita diligența necesară în mod eficace și eficient, întreprinderile ar trebui, de asemenea, să efectueze modificările sau îmbunătățirile necesare ale practicilor lor de proiectare și distribuție, pentru a aborda impacturile negative care apar atât în partea din amonte, cât și în partea din aval a lanțurilor lor de activități, înainte și după realizarea produsului. Adoptarea și adaptarea unor astfel de practici, după caz, ar putea fi deosebit de relevante pentru întreprindere pentru a evita un impact negativ de la bun început. Astfel de măsuri ar putea fi, de asemenea, relevante pentru a aborda impacturile negative care sunt cauzate în comun de întreprindere și de partenerii săi de afaceri, de exemplu din cauza termenelor sau a specificațiilor care le-au fost impuse de întreprindere. În plus, printr-o mai bună distribuire a valorii de-a lungul lanțului de activități, practicile responsabile de achiziții sau de distribuție contribuie la combaterea muncii copiilor, care survine adesea în țări sau teritorii cu niveluri ridicate de sărăcie. Întreprinderile ar trebui, de asemenea, să ofere sprijin direcționat și proporțional unui IMM care este partener de afaceri al întreprinderii, după caz, având în vedere resursele, cunoștințele și constrângerile IMM-ului, inclusiv prin furnizarea sau facilitarea accesului la consolidarea capacităților, formare sau modernizarea sistemelor de gestionare și, în cazul în care respectarea codului de conduită sau a planului de acțiuni corective ar pune în pericol viabilitatea IMM-ului, furnizarea de sprijin financiar direcționat și proporțional, cum ar fi finanțare directă, împrumuturi cu dobândă redusă, garanții de aprovizionare continuă sau asistență pentru asigurarea finanțării. Noțiunea de „punere în pericol a viabilității unui IMM” ar trebui interpretată ca o posibilă cauzare a falimentului IMM-ului sau ca punerea IMM-ului într-o situație în care falimentul este iminent.

- (55) Pentru a reflecta întreaga gamă de opțiuni pentru întreprindere în cazurile în care impacturile negative reale nu au putut fi abordate prin măsurile descrise, prezenta directivă ar trebui să facă trimitere, de asemenea, la posibilitatea ca întreprinderea să încerce să obțină garanții contractuale de la partenerul de afaceri indirect, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de acțiuni corective, și să ia măsurile adecvate pentru a verifica respectarea garanțiilor contractuale de către partenerul de afaceri indirect.
- (56) Atunci când se obțin garanții contractuale de la un IMM care este un partener de afaceri indirect, întreprinderile ar trebui să evalueze dacă garanțiile contractuale ar trebui să fie însoțite de măsuri adecvate pentru IMM-uri. În cazul în care IMM-ul solicită să plătească cel puțin o parte din cost, sau de comun acord cu întreprinderea, IMM-ul ar trebui să fie în măsură să partajeze rezultatele verificărilor cu alte întreprinderi.

- (57) Pentru a asigura eficacitatea măsurilor adecvate pentru oprirea sau reducerea la minimum a impacturilor negative reale, întreprinderile ar trebui să acorde prioritate colaborării cu partenerii de afaceri din lanțurile lor de activități, în loc de a înceta relația de afaceri, în ultimă instanță după încercări nereușite de a opri sau de a reduce la minimum amploarea impacturilor negative reale. Cu toate acestea, pentru cazurile în care impacturile negative reale nu au putut fi oprite sau amploarea lor nu a putut fi redusă la minimum în mod corespunzător prin astfel de măsuri adecvate, prezenta directivă ar trebui, de asemenea, să facă trimitere la obligația întreprinderilor, în ultimă instanță, de a nu încheia relații noi sau de a nu prelungi relațiile existente cu partenerul în cauză și, în cazul în care există o perspectivă rezonabilă de schimbare, prin utilizarea sau intensificarea efectului de pârghe al întreprinderii prin suspendarea temporară a relației de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză, de a adopta și a pune în aplicare, fără întârzieri nejustificate, un plan consolidat de acțiuni corective pentru impactul negativ specific, inclusiv un calendar specific și adecvat pentru adoptarea și punerea în aplicare a tuturor acțiunilor aferente, în cursul căruia întreprinderea poate, de asemenea, să caute parteneri de afaceri alternativi. Printre factorii care determină caracterul adecvat al calendarului pentru adoptarea și punerea în aplicare a acțiunilor respective s-ar putea număra gravitatea impactului negativ, necesitatea de a identifica orice impact negativ suplimentar, precum și impacturile asupra IMM-urilor sau a micilor fermieri, și de a lua măsuri pentru a le opri sau a le reduce la minimum. Întreprinderile ar trebui să își suspende relațiile de afaceri cu partenerul de afaceri, intensificând astfel efectul de pârghe și crescând șansele ca impactul să fie abordat.

Dacă nu există așteptări rezonabile ca aceste eforturi să aibă succes, de exemplu, în situații de muncă forțată impusă de stat, sau dacă punerea în aplicare a planului consolidat de acțiuni corective nu a reușit să oprească sau să reducă la minimum amploarea impactului negativ, întreprinderea ar trebui să aibă obligația de a înceta relația de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză dacă impactul negativ real este grav. Pentru a permite întreprinderilor să își îndeplinească această obligație, statele membre ar trebui să prevadă posibilitatea de înceta relația de afaceri care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor. Pentru a lua decizia de încetare sau suspendare a unei relații de afaceri, întreprinderea ar trebui să evalueze dacă se poate preconiza în mod rezonabil că impacturile negative ale unei astfel de acțiuni sunt în mod vădit mai grave decât impactul negativ care nu a putut fi oprit sau a cărui amploare nu a putut fi redusă la minimum în mod adecvat. În cazul în care întreprinderile suspendă temporar sau încetează relația de afaceri, acestea ar trebui să ia măsuri pentru a preveni, a atenua sau a opri impactul suspendării sau încetării, să transmită un preaviz rezonabil partenerului de afaceri și să mențină decizia respectivă sub examinare. Este posibil ca oprirea impacturilor negative la nivelul relațiilor de afaceri indirecte să necesite colaborarea cu o altă entitate. În unele cazuri, colaborarea cu o altă întreprindere ar putea fi singura modalitate realistă de oprire a impacturilor negative reale la nivelul relațiilor de afaceri indirecte, în special în cazul în care partenerul de afaceri indirect nu este pregătit să încheie un contract cu întreprinderea.

- (58) În cazul în care o întreprindere a cauzat sau a cauzat în comun un impact negativ real, întreprinderea respectivă ar trebui să asigure remediere. Termenul „remediere” înseamnă readucerea persoanei sau a persoanelor afectate, a comunităților sau a mediului într-o stare echivalentă sau cât mai apropiată posibil de starea în care s-ar fi aflat dacă impactul negativ real nu s-ar fi produs, proporțională cu implicarea întreprinderii în impactul negativ, inclusiv prin despăgubirea financiară sau nefinanciară acordată de întreprindere unei persoane sau mai multor persoane afectate de impactul negativ real și, după caz, rambursarea costurilor suportate de autoritățile publice pentru orice măsuri de remediere necesare. Statele membre ar trebui să se asigure că părțile interesate afectate de un impact negativ nu au obligația de a solicita remediere înainte de depunerea cererilor în instanță. Statele membre ar trebui să se asigure că, atunci când întreprinderea nu furnizează remediere în cazul în care a cauzat sau a cauzat în comun impactul negativ real, autoritatea de supraveghere competentă are competența, din proprie inițiativă sau ca urmare a unor suspiciuni motivate care i-au fost comunicate în conformitate cu prezenta directivă, de a dispune ca întreprinderea să asigure remedierea corespunzătoare. Acest lucru nu aduce atingere, într-o astfel de situație, impunerii de sancțiuni pentru încălcarea dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive și nici angajării răspunderii civile în fața unei instanțe naționale. În cazul în care impactul negativ real este cauzat numai de partenerul de afaceri al întreprinderii, întreprinderea poate asigura remedierea voluntară. De asemenea, întreprinderea își poate utiliza capacitatea de a influența partenerul de afaceri care cauzează sau cauzează în comun impactul negativ pentru a face posibilă remedierea.

- (59) Întreprinderile ar trebui să ofere persoanelor și organizațiilor posibilitatea de a depune plângeri direct la sediul lor în cazul unor suspiciuni legitime cu privire la impactul negativ real sau potențial asupra drepturilor omului și asupra mediului. Printre persoanele și organizațiile care ar putea depune astfel de plângeri ar trebui să se numere persoanele care sunt afectate sau care au motive întemeiate să considere că ar putea fi afectate, precum și reprezentanții legitimi ai acestor persoane, care acționează în numele lor, cum ar fi organizații ale societății civile și apărătorii drepturilor omului; sindicate și alți reprezentanți ai lucrătorilor ce reprezintă persoane care își desfășoară activitatea în cadrul lanțului de activități în cauză; și organizații ale societății civile care activează și au experiență în domeniile legate de impactul negativ asupra mediului care face obiectul plângerii. Întreprinderile ar trebui să stabilească o procedură echitabilă, disponibilă public, accesibilă, previzibilă și transparentă pentru tratarea plângerilor respective și să informeze lucrătorii, sindicatele și alți reprezentanți ai lucrătorilor relevanți cu privire la aceasta. Întreprinderile ar trebui, de asemenea, să instituie un mecanism accesibil pentru transmiterea notificărilor de către persoane și organizații în cazul în care acestea dețin informații sau au suspiciuni cu privire la impacturi negative reale sau potențiale. Pentru a reduce sarcina asupra întreprinderilor, acestea ar trebui să poată participa la proceduri de tratare a plângerilor și mecanisme de notificare colaborative, cum ar fi cele instituite în comun de întreprinderi, de exemplu, de către un grup de întreprinderi, prin intermediul asociațiilor sectoriale, al inițiativelor multipartite sau prin acorduri-cadru globale. Depunerea unei notificări sau a unei plângeri nu ar trebui să constituie o condiție prealabilă sau să împiedice persoana care o depune să aibă acces la procedura privind suspiciunile motivate sau la mecanismele judiciare sau alte mecanisme extrajudiciare, cum ar fi punctele de contact naționale ale OCDE, în cazul în care acestea există.

Dispozițiile privind procedura de tratare a plângerilor și mecanismul de notificare în temeiul prezentei directive ar trebui să fie de așa natură încât să evite ca accesul la reprezentanții unei întreprinderi să conducă la solicitări nerezonabile. În conformitate cu standardele internaționale, persoanele care depun plângeri, în cazul în care nu le depun în mod anonim, ar trebui să aibă dreptul de a cere din partea întreprinderi înștiințări în timp util și adecvate privind acțiunile subsecvente întreprinse, precum și de a se întâlni cu reprezentanți ai întreprinderii la un nivel adecvat pentru a discuta cu privire la impactul negativ grav real sau potențial care face obiectul plângerii și la eventuala remediere, să primească o expunere a motivelor pentru care o plângere a fost considerată întemeiată sau nefondată și, în cazul în care aceasta este considerată întemeiată, să primească informații cu privire la măsurile și acțiunile luate sau care urmează să fie luate de întreprindere. Întreprinderile ar trebui să ia măsuri disponibile în mod rezonabil pentru a preveni orice formă de represalii, asigurând confidențialitatea identității persoanei sau organizației care depune notificarea, în conformitate cu dreptul intern. Formularea „echitabilă, disponibilă public, accesibilă, previzibilă și transparentă” ar trebui înțeleasă în concordanță cu principiul 31 din Principiile directoare ale ONU, care impune ca procedurile să fie legitime, accesibile, previzibile, echitabile, transparente, compatibile cu drepturile, precum și să fie o sursă de învățare continuă, astfel cum se menționează și în Comentariul general nr. 16 al Comitetului pentru drepturile copilului al ONU. Lucrătorii și reprezentanții acestora ar trebui, de asemenea, să fie protejați în mod corespunzător, iar eventualele eforturi extrajudiciare de remediere nu ar trebui să împiedice negocierile colective și activitatea sindicatelor și nu ar trebui în niciun caz să submineze rolul sindicatelor legitime sau al reprezentanților lucrătorilor în soluționarea litigiilor legate de muncă. Întreprinderile ar trebui să asigure accesibilitatea mecanismelor de notificare și a procedurilor de depunere a plângerilor pentru părțile interesate, ținând seama în mod corespunzător de obstacolele relevante.

- (60) Având în vedere lista mai extinsă de persoane sau organizații care au dreptul de a depune o plângere, precum și sfera mai largă de subiecte ale plângerilor, procedura de tratare a plângerilor în temeiul prezentei directive ar trebui să fie înțeleasă din punct de vedere juridic ca un mecanism care este separat de procedura de raportare internă instituită de întreprinderi în conformitate cu Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁶. În cazul în care încălcarea dreptului Uniunii sau a dreptului intern inclusă în domeniul de aplicare material al directivei respective poate fi considerată ca fiind un impact negativ, iar persoana care efectuează raportarea este un angajat al întreprinderii afectat în mod direct de impactul negativ, atunci persoana respectivă ar putea utiliza ambele proceduri: mecanismul de tratare a plângerilor în conformitate cu prezenta directivă și o procedură de raportare internă stabilită în conformitate cu Directiva (UE) 2019/1937. Cu toate acestea, în cazul în care una dintre condițiile de mai sus nu este îndeplinită, persoana ar trebui să fie în măsură să acționeze doar prin intermediul unei singure proceduri.

¹⁶ Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii (JO L 305, 26.11.2019, p. 17).

- (61) Întreprinderile ar trebui să monitorizeze punerea în aplicare și eficacitatea măsurilor privind diligența necesară. Ele ar trebui să efectueze evaluări periodice privind propriile operațiuni, cele ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțul de activități al întreprinderii, cele ale partenerilor lor de afaceri, pentru a evalua punerea în aplicare și a monitoriza adecvarea și eficacitatea identificării, prevenirii, reducerii la minimum, opririi și atenuării impacturilor negative. Astfel de evaluări ar trebui să verifice dacă impacturile negative sunt identificate în mod corespunzător, dacă sunt puse în aplicare măsuri privind diligența necesară și dacă impacturile negative au fost prevenite ori oprite în mod efectiv. Pentru a se asigura faptul că sunt actualizate, astfel de evaluări ar trebui efectuate fără întârzieri nejustificate după producerea unei modificări semnificative, dar cel puțin o dată la 12 luni, și ar trebui revizuite la mijlocul perioadei în cazul în care există motive întemeiate să se considere că ar fi putut surveni noi riscuri semnificative de impact negativ. O modificare semnificativă ar trebui înțeleasă ca o modificare a statu-quo-ului propriilor operațiuni ale întreprinderii, al operațiunilor filialelor sale sau ale partenerilor săi de afaceri, al mediului juridic sau de afaceri sau orice altă schimbare substanțială a situației întreprinderii sau a contextului în care operează aceasta. Exemple de modificări semnificative ar putea fi cazuri în care întreprinderea își începe activitatea într-un nou sector economic sau într-o nouă zonă geografică, începe să fabrice produse noi sau modifică modul de fabricare a produselor existente utilizând tehnologii cu impact negativ potențial mai mare sau își modifică structura corporativă prin restructurare sau prin fuziuni sau achiziții. Motive întemeiate pentru a considera că există noi riscuri pot apărea în diferite moduri, inclusiv aflând despre impactul negativ din informații disponibile în mod public, prin dialog cu părțile interesate sau prin notificări.

Întreprinderile ar trebui să păstreze timp de cel puțin cinci ani documentația care demonstrează respectarea acestei cerințe. O astfel de documentație ar trebui să includă cel puțin, după caz, impacturile identificate și evaluările aprofundate în temeiul articolului 8, planul de acțiuni de prevenire și/sau de acțiuni corective în temeiul articolului 10 alineatul (2) litera (a) și al articolului 11 alineatul (3) litera (b), dispozițiile contractuale obținute sau contractele încheiate în temeiul articolului 10 alineatul (2) litera (b), al articolului 10 alineatul (4) și al articolului 11 alineatul (3) litera (c), al articolului 11 alineatul (5), verificările efectuate în temeiul articolului 10 alineatul (5) și al articolului 11 alineatul (6), măsurile de remediere, evaluările periodice ca parte a obligației de monitorizare a întreprinderii, precum și notificările și plângerile. Întreprinderile financiare ar trebui să efectueze evaluări periodice numai ale propriilor operațiuni, ale operațiunilor filialelor lor și cele ale partenerilor lor de afaceri din amonte.

- (62) Ca și în cazul standardelor internaționale existente stabilite de Principiile directoare ale ONU și cadrul OCDE, cerința privind diligența necesară prevede, printre altele, comunicarea de informații relevante la nivel extern cu privire la politicile, procesele și activitățile de diligență necesară vizând identificarea și abordarea impacturilor negative reale sau potențiale, inclusiv constatările și rezultatele activităților respective.
- Directiva 2013/34/UE stabilește obligații de raportare relevante pentru întreprinderile aflate sub incidența prezentei directive. În plus, Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁷ stabilește, pentru întreprinderile financiare, obligații suplimentare de raportare privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare. Prin urmare, pentru a evita dublarea obligațiilor de raportare, prezenta directivă nu ar trebui să introducă noi obligații de raportare în plus față de cele prevăzute în Directiva 2013/34/UE pentru întreprinderile care intră sub incidența Directivei 2013/34/UE și nici față de standardele de raportare care ar trebui elaborate în temeiul acesteia. Pentru a-și îndeplini obligația de comunicare ca parte a obligației de diligență în temeiul prezentei directive, întreprinderile ar trebui să publice pe site-ul lor web o declarație anuală, în cel puțin una dintre limbile oficiale ale Uniunii, într-un termen rezonabil, dar nu mai târziu de 12 luni de la data bilanțului exercițiului financiar pentru care este întocmită declarația, cu excepția cazului în care întreprinderea face obiectul cerințelor de raportare privind durabilitatea prevăzute în Directiva 2013/34/UE. În cazurile în care o întreprindere nu este obligată să raporteze în conformitate cu articolul 19a sau 29a din Directiva 2013/34/UE, declarația ar trebui publicată până la data publicării situațiilor financiare anuale.

¹⁷ Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare (JO L 317, 9.12.2019, p. 1).

Declarația anuală ar trebui transmisă organismului de colectare desemnat cu scopul de a o face accesibilă în punctul unic de acces european, astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) 2023/2859 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁸. Pentru a asigura condiții uniforme de punere în aplicare a normelor privind accesibilitatea informațiilor în punctul unic de acces european, ar trebui să i se confere Comisiei competențe de executare. Spre a spori securitatea juridică, anexa la Regulamentul (UE) 2023/2859 ar trebui modificată prin introducerea trimiterii la prezenta directivă.

- (63) Cerința impusă întreprinderilor din domeniul de aplicare al prezentei directive și care, totodată, fac obiectul cerințelor de raportare în temeiul articolelor 19a, 29a și 40a din Directiva 2013/34/UE de a raporta cu privire la procesul lor de diligență necesară, astfel cum se prevede la articolele 19a, 29a și 40a din Directiva 2013/34/UE, ar trebui înțeleasă ca o cerință pentru întreprinderi de a descrie modul în care pun în aplicare obligația de diligență, astfel cum este prevăzut în prezenta directivă.

¹⁸ Regulamentul (UE) 2023/2859 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2023 de înființare a unui punct unic de acces european care oferă acces centralizat la informațiile puse la dispoziția publicului relevante pentru serviciile financiare, pentru piețele de capital și pentru durabilitate (JO L, 2023/2859, 20.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2859/oj>).

- (64) Obiectivul prezentei directive nu este de a solicita întreprinderilor să facă cunoscute public capitalul intelectual, proprietatea intelectuală, know-how-ul sau rezultatele inovării care ar putea fi considerate secrete comerciale, așa cum sunt definite în Directiva (UE) 2016/943. Prin urmare, cerințele de raportare prevăzute în prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere Directivei (UE) 2016/943. De asemenea, prezenta directivă ar trebui să se aplice fără a aduce atingere Regulamentului (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁹.

¹⁹ Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei (JO L 173, 12.6.2014, p. 1).

- (65) Pentru a aplica în mod semnificativ diligența necesară în materie de drepturi ale omului și de mediu, întreprinderile ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a desfășura o colaborare efectivă cu părțile interesate pentru procesul de realizare a acțiunilor de diligență necesară. Fără a aduce atingere Directivei (UE) 2016/943, colaborarea efectivă ar trebui să includă furnizarea de informații relevante și cuprinzătoare părților interesate consultate, precum și consultări continue care să permită o interacțiune și un dialog veritabile la nivelul corespunzător, cum ar fi la nivel de proiect sau de sit, și cu o periodicitate corespunzătoare. Colaborarea substanțială cu părțile interesate consultate ar trebui să țină seama în mod corespunzător de barierele din calea implicării, să asigure faptul că părțile interesate nu sunt supuse represaliilor, inclusiv prin păstrarea confidențialității și a anonimatului, și ar trebui să se acorde o atenție deosebită nevoilor părților interesate vulnerabile, precum și vulnerabilităților care se suprapun și factorilor care se intersectează, inclusiv ținând seama de grupările și comunitățile potențial afectate, de exemplu cele protejate în temeiul Declarației ONU privind drepturile popoarelor indigene și cele acoperite în Declarația ONU privind apărătorii drepturilor omului. Există situații în care nu va fi posibil să se organizeze o colaborare substanțială cu părțile interesate consultate, sau în care este utilă implicarea perspectivelor suplimentare ale unor experți pentru a permite întreprinderii să respecte pe deplin cerințele prezentei directive. În astfel de cazuri, întreprinderile ar trebui să se consulte, în plus, cu experți, cum ar fi organizații ale societății civile sau persoane fizice sau juridice care apără drepturile omului sau mediul, pentru a obține informații credibile cu privire la impacturile negative reale sau potențiale.

Consultarea angajaților și a reprezentanților acestora ar trebui să se desfășoare în conformitate cu dreptul relevant al Uniunii, și după caz, cu dreptul intern și cu contractele colective de muncă și fără a aduce atingere drepturilor lor aplicabile la informare, consultare și participare, în special a celor reglementate de legislația relevantă a Uniunii în domeniul ocupării forței de muncă și al drepturilor sociale, inclusiv Directiva 2001/86/CE a Consiliului²⁰ și Directivele 2002/14/CE²¹ și 2009/38/CE²² ale Parlamentului European și ale Consiliului. În sensul prezentei directive, conceptul „angajați” ar trebui să fie înțeles ca incluzând lucrătorii temporari și alți lucrători cu forme atipice de ocupare a forței de muncă, cu condiția ca aceștia să îndeplinească criteriile de determinare a statutului unui lucrător stabilite de CJUE. Atunci când desfășoară consultări, întreprinderile ar trebui să se poată baza pe inițiative sectoriale în măsura în care ele sunt adecvate pentru a sprijini colaborarea efectivă. Utilizarea inițiativelor sectoriale sau multipartite nu este suficientă în sine pentru a îndeplini obligația de a consulta angajații și reprezentanții acestora.

-
- ²⁰ Directiva 2001/86/CE a Consiliului din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societății europene în ceea ce privește implicarea lucrătorilor (JO L 294, 10.11.2001, p. 22).
- ²¹ Directiva 2002/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a lucrătorilor din Comunitatea Europeană – Declarația comună a Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei privind reprezentarea lucrătorilor (JO L 80, 23.3.2002, p. 29).
- ²² Directiva 2009/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 privind instituirea unui comitet european de întreprindere sau a unei proceduri de informare și consultare a lucrătorilor în întreprinderile și grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară (JO L 122, 16.5.2009, p. 28).

- (66) Pentru a oferi întreprinderilor instrumente care să le ajute să își respecte cerințele privind diligența necesară de-a lungul lanțurilor lor de activități, Comisia, în consultare cu statele membre și cu părțile interesate, ar trebui să ofere orientări cu privire la clauzele contractuale tip, care pot fi utilizate în mod voluntar de întreprinderi ca instrument care să contribuie la îndeplinirea obligațiilor care le revin în temeiul articolelor 10 și 11. Orientările ar trebui să vizeze facilitarea unei repartizări clare a sarcinilor între părțile contractante și a cooperării continue, astfel încât să se evite transferul obligațiilor prevăzute în prezenta directivă către un partener de afaceri și anularea în mod automat a contractului în cazul unei încălcări. Orientările ar trebui să reflecte principiul că simpla utilizare a garanțiilor contractuale nu poate, în sine, să îndeplinească standardele privind diligența necesară prevăzute în prezenta directivă.
- (67) Pentru a oferi sprijin și instrumente practice întreprinderilor sau autorităților statelor membre cu privire la modul în care întreprinderile ar trebui să își îndeplinească obligațiile de diligență în mod concret și pentru a oferi sprijin părților interesate, Comisia, utilizând ca referință orientările și standardele internaționale relevante și în consultare cu statele membre și cu părțile interesate, cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, cu Agenția Europeană de Mediu, cu Autoritatea Europeană a Muncii și, după caz, cu organizațiile internaționale și alte organisme care au expertiză în ceea ce privește diligența necesară, ar trebui să emită orientări, inclusiv orientări generale și orientări pentru sectoare specifice sau impacturi negative specifice, precum și cu privire la interacțiunea dintre prezenta directivă și alte acte legislative ale Uniunii care urmăresc aceleași obiective și prevăd obligații mai extinse sau mai specifice.

- (68) Instrumentele și tehnologiile digitale, cum ar fi cele utilizate pentru localizarea, supravegherea sau urmărirea materiilor prime, a bunurilor și a produselor de-a lungul lanțurilor valorice, de exemplu, sateliți, drone, radare sau soluții bazate pe platforme, ar putea oferi sprijin și reduce costurile în ceea ce privește colectarea de date pentru gestionarea lanțurilor valorice, inclusiv pentru identificarea și evaluarea impacturilor negative, pentru prevenire și atenuare, precum și pentru monitorizarea eficacității măsurilor de diligență necesară. Pentru a ajuta întreprinderile să-și îndeplinească obligațiile de diligență de-a lungul lanțului lor valoric, ar trebui încurajată și promovată utilizarea unor astfel de instrumente și tehnologii. În acest scop, Comisia ar trebui să emită orientări cu informații utile și trimiteri la resurse adecvate. Atunci când utilizează instrumente și tehnologii digitale, întreprinderile ar trebui să ia în considerare și să abordeze în mod corespunzător posibilele riscuri asociate acestora și să instituie mecanisme de verificare a caracterului adecvat al informațiilor obținute.

- (69) Deși IMM-urile nu sunt incluse în domeniul de aplicare al prezentei directive, acestea ar putea fi afectate de dispozițiile acesteia în calitate de contractanți sau subcontractanți ai întreprinderilor care intră în domeniul de aplicare. Cu toate acestea, scopul este de a reduce sarcina financiară sau administrativă asupra IMM-urilor, multe dintre acestea confruntându-se deja cu dificultăți în contextul crizei economice și sanitare mondiale. Pentru a sprijini IMM-urile, statele membre, cu sprijinul Comisiei, ar trebui să creeze și să opereze, individual sau în comun, site-uri web, portaluri sau platforme specializate și ușor de utilizat pentru a oferi informații și sprijin întreprinderilor și, de asemenea, statele membre ar putea să sprijine financiar IMM-urile și să le ajute să își consolideze capacitățile. Un astfel de sprijin ar putea, de asemenea, să fie accesibil și, dacă este necesar, adaptat și extins la operatorii economici din amonte din țările terțe. Întreprinderile aflate în parteneriate de afaceri cu IMM-uri sunt, de asemenea, încurajate să le sprijine în respectarea măsurilor privind diligența necesară și să utilizeze cerințe echitabile, rezonabile, nediscriminatorii și proporționale față de IMM-uri.
- (70) Comisia ar trebui să înființeze un serviciu unic de asistență privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor. Acest serviciu unic de asistență ar trebui să fie în măsură să colaboreze cu autoritățile naționale relevante din fiecare stat membru și să solicite informații de la acestea, inclusiv de la serviciile naționale de asistență, în cazul în care acestea există, de exemplu pentru ajutor în adaptarea informațiilor și a orientărilor la contextele naționale, precum și în diseminarea acestora, fără a aduce atingere repartizării funcțiilor și a competențelor între autoritățile din cadrul sistemelor naționale. Serviciul unic de asistență și autoritățile naționale relevante ar trebui, de asemenea, să colaboreze între ele pentru a asigura cooperarea transfrontalieră.

- (71) Pentru a completa sprijinul acordat de statele membre întreprinderilor, inclusiv IMM-urilor, în punerea în aplicare a obligațiilor lor de diligență, Comisia s-ar putea baza pe instrumentele, proiectele și alte acțiuni existente ale Uniunii care contribuie la punerea în aplicare a obligației de diligență în Uniune și în țările terțe. Aceasta poate institui noi măsuri de sprijin care să susțină întreprinderile, inclusiv IMM-urile, în ceea ce privește cerințele privind diligența necesară, inclusiv un observator pentru transparența lanțului de activități și facilitarea inițiativelor sectoriale sau multipartite.
- (72) Comisia ar putea completa măsurile de sprijin ale statelor membre valorificând acțiunile existente ale Uniunii pentru a sprijini operatorii economici din amonte să își consolideze capacitatea de a preveni și de a atenua în mod eficace impacturile negative asupra drepturilor omului și asupra mediului ale operațiunilor lor și ale relațiilor lor de afaceri, acordând o atenție deosebită provocărilor cu care se confruntă micii fermieri. Uniunea și statele membre, în limitele competențelor lor respective, sunt încurajate să își utilizeze instrumentele de vecinătate, de dezvoltare și de cooperare internațională, inclusiv acordurile comerciale, cu scopul de a sprijini guvernele țărilor terțe și operatorii economici din amonte din țările terțe să abordeze impacturile negative asupra drepturilor omului și asupra mediului ale operațiunilor lor și ale relațiilor lor de afaceri din amonte. Aceasta ar putea include colaborarea cu guvernele țărilor partenere, cu sectorul privat local și cu părțile interesate pentru abordarea cauzelor profunde ale impacturilor negative asupra drepturilor omului și asupra mediului.

- (73) Prezenta directivă este un instrument legislativ important pentru a asigura tranziția întreprinderilor către o economie durabilă, inclusiv pentru a reduce prejudiciile existențiale și costurile schimbărilor climatice, pentru a asigura alinierea la obiectivul de zero emisii nete la nivel mondial până în 2050, pentru a evita orice afirmații înșelătoare cu privire la o astfel de aliniere și pentru a opri dezinformarea ecologică, răspândirea de informații eronate și extinderea combustibililor fosili la nivel mondial în vederea atingerii obiectivelor climatice internaționale și europene. Pentru a se asigura că prezenta directivă contribuie în mod eficace la combaterea schimbărilor climatice, întreprinderile ar trebui să adopte și să pună în aplicare un plan de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice care să vizeze, prin depunerea celor mai susținute eforturi, asigurarea faptului că modelul de afaceri și strategia întreprinderii sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C în concordanță cu Acordul de la Paris și cu obiectivul de realizare a neutralității climatice, astfel cum este stabilit în Regulamentul (UE) 2021/1119, inclusiv cu obiectivele sale intermediare și de neutralitate climatică pentru 2050. Planul ar trebui să abordeze, în cazurile în care este relevant, expunerea întreprinderii la activități legate de cărbune, petrol și gaze. Astfel de cerințe ar trebui înțelese ca o obligație de mijloace, și nu de rezultate. Fiind o obligație de mijloace, ar trebui să se țină seama în mod corespunzător de progresele înregistrate de întreprinderi, precum și de complexitatea și caracterul evolutiv al tranziției climatice. Deși întreprinderile ar trebui să depună eforturi pentru a atinge obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cuprinse în planurile lor, unele circumstanțe specifice pot genera situații în care întreprinderile nu mai reușesc să atingă aceste obiective în cazul în care acest lucru nu mai este rezonabil. Planul ar trebui să includă obiective cu termene precise legate de schimbarea climatică pentru 2030 și în etape de cinci ani până în 2050, pe baza unor dovezi științifice concludente și, după caz, obiective absolute de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru categoriile 1, 2 și 3.

Planul ar trebui să elaboreze acțiuni de punere în aplicare pentru a atinge obiectivele climatice ale întreprinderii și să se bazeze pe dovezi științifice concludente, și anume dovezi cu o validare științifică independentă care să fie în concordanță cu limitarea încălzirii globale la 1,5° C, astfel cum este definită de Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), și să țină seama de recomandările Consiliului științific consultativ european privind schimbările climatice. Autoritățile de supraveghere ar trebui să aibă obligația de a supraveghea cel puțin adoptarea și elaborarea planului, precum și ale actualizărilor acestuia în conformitate cu cerințele prevăzute în prezenta directivă. Întrucât conținutul planului de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice ar trebui să fie în conformitate cu cerințele de raportare prevăzute în Directiva 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea, ar trebui să se considere că întreprinderile care raportează un astfel de plan în temeiul Directivei 2013/34/UE au respectat obligația specifică de a adopta un plan în temeiul prezentei directive. Deși se va considera că obligația de adoptare a fost îndeplinită, întreprinderile ar trebui în continuare să își respecte obligația de a pune în aplicare planul respectiv de tranziție și de a-l actualiza o dată la 12 luni pentru a evalua progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor sale.

- (74) Pentru a permite supravegherea eficace și, dacă este necesar, asigurarea respectării prezentei directive în ceea ce privește întreprinderile din țări terțe, întreprinderile respective ar trebui să desemneze un reprezentant autorizat mandatat în mod suficient în Uniune și să furnizeze informații cu privire la reprezentanții lor autorizați. Ar trebui să fie posibil ca reprezentantul autorizat să aibă și rolul de punct de contact, cu condiția respectării cerințelor relevante ale prezentei directive. În cazul în care întreprinderea dintr-o țară terță nu desemnează un reprezentant autorizat, toate statele membre în care își desfășoară activitatea întreprinderea ar trebui să aibă competența de a asigura îndeplinirea acestei obligații, în special privind desemnarea unei persoane fizice sau juridice în unul dintre statele membre în care își desfășoară activitatea, în conformitate cu cadrul de aplicare consacrat în dreptul intern. Statele membre care inițiază o astfel de asigurare a aplicării ar trebui să informeze autoritățile de supraveghere ale altor state membre prin intermediul unei Rețele europene a autorităților de supraveghere, pentru ca alte state membre să nu facă același demers.

- (75) Pentru a asigura monitorizarea punerii corecte în aplicare a obligațiilor de diligență ale întreprinderilor și în scopul asigurării respectării prezentei directive, statele membre ar trebui să desemneze una sau mai multe autorități naționale de supraveghere. Aceste autorități de supraveghere ar trebui să fie publice, independente de întreprinderile care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive sau de alte interese de piață și să nu fie afectate de conflicte de interese și de influențe externe, fie directe, fie indirecte. Pentru a-și exercita competențele în mod imparțial, aceste autorități de supraveghere nu ar trebui nici să solicite, nici să accepte instrucțiuni din partea nimănui. În conformitate cu dreptul intern, statele membre ar trebui să se asigure că fiecare autoritate de supraveghere dispune de resursele umane și financiare necesare pentru îndeplinirea cu eficacitate a sarcinilor sale și pentru exercitarea competențelor sale. Acestea ar trebui să aibă dreptul de a efectua investigații, din proprie inițiativă sau pe baza unor suspiciuni motivate exprimate în temeiul prezentei directive. Investigațiile respective ar putea include, după caz, inspecții la fața locului sau audierea părților interesate relevante. În cazul în care există autorități competente în temeiul legislației sectoriale, statele membre le-ar putea identifica drept responsabile de aplicarea prezentei directive în domeniile lor de competență. Autoritățile de supraveghere ar trebui să publice și să pună la dispoziție pe un site web un raport anual privind activitățile lor anterioare, inclusiv privind cele mai grave încălcări identificate. Statele membre ar trebui să instituie un mecanism accesibil pentru primirea suspiciunilor motivate, gratuit sau contra unei taxe limitate doar la acoperirea costurilor administrative, și să se asigure că sunt puse la dispoziția publicului informații practice cu privire la modul de exercitare a acestui drept.

(76) Pentru a asigura aplicarea eficientă a dispozițiilor de drept intern de transpunere a prezentei directive, statele membre ar trebui să prevadă sancțiuni disuasive, proporționale și eficace pentru încălcarea acestor măsuri. Pentru ca un astfel de regim de sancțiuni să fie eficace, sancțiunile care urmează să fie impuse de autoritățile naționale de supraveghere ar trebui să includă sancțiuni pecuniare și o declarație publică în care să se indice întreprinderea responsabilă și natura încălcării în cazul în care întreprinderea nu respectă decizia de impunere a unei sancțiuni pecuniare în termenul aplicabil. Regimul respectiv de sancțiuni nu aduce atingere competenței de a retrage produse și de a interzice să se introducă, să se pună la dispoziție pe piață și să se exporte produse în temeiul altor acte legislative ale Uniunii care prevăd obligații de diligență mai extinse sau mai specifice, cum ar fi Regulamentul (UE) 2023/1115. Statele membre ar trebui să se asigure că, atunci când este impusă, sancțiunea pecuniară este proporțională cu cifra de afaceri netă la nivel mondial a întreprinderii. Totuși, acest lucru nu ar trebui să oblige statele membre să își bazeze sancțiunea pecuniară numai pe cifra de afaceri netă a întreprinderii în toate cazurile. Statele membre ar trebui să decidă, în conformitate cu dreptul intern, dacă sancțiunile ar trebui impuse direct de către autoritățile de supraveghere, în colaborare cu alte autorități sau prin sesizarea autorităților judiciare competente. Pentru a asigura supravegherea publică a aplicării normelor prevăzute în prezenta directivă, deciziile autorităților de supraveghere de impunere a unor sancțiuni întreprinderilor ca urmare a nerespectării dispozițiilor de drept intern de transpunere a prezentei directive ar trebui să fie publicate, să fie transmise Rețelei europene a autorităților de supraveghere și să rămână la dispoziția publicului timp de cel puțin trei ani. Decizia publicată nu ar trebui să conțină date cu caracter personal, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului²³. Publicarea denumirii întreprinderii ar trebui să fie permisă, chiar dacă conține numele unei persoane fizice.

²³ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

- (77) Pentru a preveni o reducere artificială a eventualelor amenzi administrative, statele membre ar trebui să se asigure că, atunci când impun o sancțiune pecuniară unei întreprinderi care aparține unui grup, astfel de sancțiuni sunt calculate ținându-se seama de cifra de afaceri consolidată calculată la nivelul întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang.
- (78) Pentru a asigura aplicarea și respectarea cu consecvență ale dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive, autoritățile naționale de supraveghere ar trebui să coopereze și să își coordoneze acțiunile. În acest scop, Comisia ar trebui să instituie o rețea europeană a autorităților de supraveghere, iar autoritățile de supraveghere ar trebui să își acorde reciproc asistență în îndeplinirea sarcinilor care le revin.

- (79) Pentru a se asigura accesul efectiv la justiție și despăgubire al victimelor impacturilor negative, statele membre ar trebui să aibă obligația de a stabili norme care să reglementeze răspunderea civilă a întreprinderilor pentru prejudiciile cauzate unei persoane fizice sau juridice, cu condiția ca întreprinderea să nu fi reușit, în mod intenționat sau din neglijență, să prevină și să atenueze impacturile negative potențiale sau să oprească impacturile reale și să reducă la minimum amploarea acestora și, ca urmare a unei astfel de nereușite, să fi fost cauzat un prejudiciu unei persoane fizice sau juridice. Prejudiciul cauzat intereselor juridice protejate ale unei persoane ar trebui să fie înțeles în conformitate cu dreptul intern, de exemplu decesul, vătămarea corporală sau psihologică, privarea de libertate personală, pierderea demnității umane sau deteriorarea bunurilor personale. Condiția conform căreia prejudiciul trebuie să fie cauzat unei persoane ca urmare a nerespectării de către întreprindere a obligației de a aborda impactul negativ, atunci când dreptul, interdicția sau obligația enumerate în anexa la prezenta directivă, față de care s-a comis un abuz sau o încălcare având ca rezultat impactul negativ care ar fi trebuit să fie abordat, au ca scop să protejeze persoana fizică sau juridică căreia i se cauzează prejudiciul, ar trebui înțeleasă în sensul că un prejudiciu derivat (cauzat indirect altor persoane care nu sunt victime ale impacturilor negative și care nu sunt protejate de drepturile, interdicțiile sau obligațiile enumerate în anexa la prezenta directivă) nu intră sub incidența reglementării. De exemplu, în cazul în care un angajat al unei întreprinderi a suferit prejudicii din cauza încălcării de către întreprindere a standardelor de siguranță la locul de muncă, proprietarului locuinței unui astfel de angajat nu ar trebui să i se permită să introducă o acțiune împotriva întreprinderii pentru un prejudiciu economic cauzat de faptul că angajatul nu a putut plăti chiria. Relația de cauzalitate în sensul răspunderii civile nu este reglementată de prezenta directivă, cu excepția faptului că întreprinderile nu ar trebui să fie considerate răspunzătoare în temeiul prezentei directive în cazul în care prejudiciile sunt cauzate numai de partenerii de afaceri din lanțurile de activități ale întreprinderilor (așa-numita „legătură directă” menționată în cadrul internațional). Victimele ar trebui să aibă dreptul la despăgubiri integrale pentru prejudiciul suferit, în conformitate cu dreptul intern și în concordanță cu acest principiu comun. Ar trebui interzisă descurajarea prin plata de daune (daune punitive) sau prin orice altă formă de despăgubire excesivă.

- (80) Întrucât impacturile negative ar trebui ierarhizate în funcție de gravitatea și de probabilitatea lor și ar trebui abordate treptat, în cazul în care nu este posibil să fie abordate în același timp și pe deplin toate impacturile negative pe care le-a identificat, o întreprindere nu ar trebui să fie răspunzătoare în temeiul prezentei directive pentru prejudiciile rezultate în urma impacturilor negative mai puțin semnificative care nu au fost încă abordate. Cu toate acestea, corectitudinea ordinii de prioritate stabilite de întreprindere pentru impacturile negative ar trebui să fie evaluată atunci când se stabilește, în cadrul evaluării având drept scop să determine dacă întreprinderea și-a încălcat obligația de a aborda în mod adecvat impacturile negative pe care le-a identificat, dacă condițiile pentru angajarea răspunderii întreprinderii au fost îndeplinite.
- (81) Regimul de răspundere nu reglementează cine ar trebui să dovedească îndeplinirea condițiilor pentru angajarea răspunderii în circumstanțele cazului sau în ce condiții poate fi inițiată procedura civilă și, prin urmare, abordarea acestor chestiuni îi revine dreptului intern.
- (82) Pentru a asigura dreptul la o cale de atac efectivă, astfel cum este consacrat la articolul 2 alineatul (3) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, la articolul 8 din Declarația universală a drepturilor omului și la articolul 9 alineatul (3) din Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus), prezenta directivă abordează anumite obstacole practice și procedurale cu care se confruntă, în materie de justiție, victimele impacturilor negative, inclusiv dificultățile de accesare a probelor, durata limitată a termenelor de prescripție, absența unor mecanisme adecvate pentru acțiunile de reprezentare și costurile prohibitive ale procedurilor de răspundere civilă.

- (83) Atunci când un reclamant prezintă o justificare motivată care conține fapte și probe disponibile în mod rezonabil și suficiente pentru a susține caracterul plauzibil al acțiunii civile în despăgubire și indică faptul că întreprinderea deține controlul asupra unor probe suplimentare, statele membre ar trebui să se asigure că instanțele pot dispune ca astfel de probe să fie divulgate de întreprindere în conformitate cu dreptul procedural intern, limitând în același timp această divulgare la ceea ce este necesar și proporțional. În acest scop, instanțele naționale ar trebui să ia în considerare măsura în care acțiunea sau apărarea este susținută de fapte și probe disponibile care justifică cererea de divulgare, amploarea și costul divulgării, precum și interesele legitime ale tuturor părților implicate, inclusiv evitarea căutărilor nespecifice de informații puțin probabile a fi relevante pentru părțile la procedură. În cazul în care astfel de probe conțin informații confidențiale, instanțele naționale ar trebui să poată dispune divulgarea acestora numai în cazul în care le consideră relevante pentru acțiunea în despăgubire și ar trebui să instituie măsuri eficace de protejare a acestor informații.

- (84) Statele membre ar trebui să prevadă condițiile rezonabile în care orice presupusă parte prejudiciată ar trebui să poată autoriza un sindicat, o organizație neguvernamentală pentru drepturile omului sau o organizație de mediu ori o organizație neguvernamentală de alt tip și, în conformitate cu dreptul intern, instituțiile naționale pentru drepturile omului, cu sediul în orice stat membru, să introducă acțiuni în răspundere civilă pentru a asigura respectarea drepturilor victimelor în cazul în care astfel de entități respectă cerințele prevăzute în dreptul intern, de exemplu în cazul în care își mențin o prezență permanentă proprie și, în conformitate cu statutul lor, nu sunt implicate comercial și doar temporar în exercitarea drepturilor protejate în temeiul prezentei directive sau a drepturilor corespunzătoare din dreptul intern. Acest lucru ar putea fi realizat prin dispozițiile naționale de procedură civilă privind autorizarea reprezentării victimei în contextul intervenției unui terț, pe baza consimțământului explicit al presupusei părți vătămate, și nu ar trebui interpretat ca impunând statelor membre să își extindă dispozițiile din dreptul lor intern privind acțiunile în reprezentare, astfel cum sunt definite în Directiva (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului²⁴.
- (85) Termenele de prescripție pentru introducerea de acțiuni în răspundere civilă pentru daune ar trebui să fie de cel puțin cinci ani și, în orice caz, nu ar trebui să fie mai scurte decât termenul de prescripție prevăzut de regimurile naționale de răspundere civilă generală. Normele naționale privind începerea, durata, suspendarea sau întreruperea termenelor de prescripție nu ar trebui să împiedice în mod nejustificat introducerea de acțiuni în despăgubire și, în orice caz, nu ar trebui să fie mai stricte decât normele privind regimurile naționale de răspundere civilă generală.

²⁴ Directiva (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE (JO L 409, 4.12.2020, p. 1).

- (86) În plus, pentru a asigura căi de atac, reclamantii ar trebui să poată solicita măsuri de încetare sub forma unei măsuri definitive sau provizorii pentru a pune capăt încălcărilor dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive prin efectuarea unei acțiuni sau încetarea unui comportament.
- (87) În ceea ce privește normele privind răspunderea civilă, răspunderea civilă a unei întreprinderi pentru prejudiciile rezultate din neîndeplinirea obligației de diligență ar trebui să nu aducă atingere răspunderii civile a filialelor sale sau răspunderii civile a partenerilor săi de afaceri, direcți și indirecți, din cadrul lanțului său de activități. În cazul în care a cauzat prejudiciul împreună cu filiala sa sau cu partenerul său de afaceri, întreprinderea ar trebui să fie răspunzătoare în solidar cu respectiva filială sau respectivul partener de afaceri. Acest lucru ar trebui să se realizeze în conformitate cu dreptul intern referitor la condițiile răspunderii în solidar, fără a aduce atingere niciunei norme din dreptul Uniunii sau de drept intern privind răspunderea în solidar, și referitor la dreptul la recurs pentru despăgubirea integrală plătită de o parte răspunzătoare în solidar.
- (88) Normele privind răspunderea civilă în temeiul prezentei directive nu ar trebui să aducă atingere normelor Uniunii sau normelor naționale privind răspunderea civilă legată de impacturile negative asupra drepturilor omului sau asupra mediului, care prevăd răspunderea în situații care nu sunt reglementate de prezenta directivă sau care prevăd o răspundere mai strictă decât cea prevăzută în prezenta directivă. Un regim de răspundere mai strict ar trebui înțeles, de asemenea, ca un regim de răspundere civilă care prevede răspunderea și în cazurile în care aplicarea normelor privind răspunderea în temeiul prezentei directive nu ar conduce la angajarea răspunderii întreprinderii.

- (89) În ceea ce privește răspunderea civilă pentru impactul negativ asupra mediului, persoanele care suferă daune pot solicita despăgubiri în temeiul prezentei directive, chiar și în cazul în care astfel de plângeri se suprapun cu plângeri în materie de drepturi ale omului.
- (90) Pentru a se asigura că victimele prejudiciilor în domeniul drepturilor omului și al mediului pot introduce o acțiune în despăgubire și pot solicita despăgubiri pentru prejudiciile cauzate atunci când întreprinderea nu a respectat, în mod intenționat sau din neglijență, obligațiile de diligență care decurg din prezenta directivă, prezenta directivă ar trebui să impună statelor membre să se asigure că dispozițiile de drept intern care transpun regimul de răspundere civilă prevăzut în prezenta directivă se aplică imediat și prioritar în cazurile în care legea aplicabilă unor astfel de solicitări nu este legea unui stat membru, cum ar putea fi cazul, de exemplu, în conformitate cu normele de drept internațional privat atunci când prejudiciul se produce într-o țară terță. Aceasta înseamnă că statele membre ar trebui, de asemenea, să se asigure că cerințele privind persoanele fizice sau juridice care pot introduce acțiunea, termenele de prescripție și divulgarea probelor se aplică obligatoriu și prioritar. Atunci când transpun regimul de răspundere civilă prevăzut în prezenta directivă și când aleg metodele pentru a obține astfel de rezultate, statele membre ar trebui, de asemenea, să poată lua în considerare toate normele naționale conexe în măsura în care acestea sunt necesare pentru a asigura protecția victimelor și sunt esențiale pentru protejarea intereselor publice ale statelor membre, cum ar fi organizarea politică, socială sau economică a acestora.

- (91) Regimul de răspundere civilă în temeiul prezentei directive nu ar trebui să aducă atingere Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului²⁵. Prezenta directivă nu ar trebui să împiedice statele membre să impună întreprinderilor obligații suplimentare mai stricte sau să adopte în alt mod măsuri suplimentare având aceleași obiective ca Directiva 2004/35/CE.

²⁵ Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO L 143, 30.4.2004, p. 56).

- (92) Statele membre ar trebui să se asigure că respectarea obligațiilor care decurg din dispozițiile de drept intern care transpun prezenta directivă sau din punerea în aplicare voluntară a acestora se califică drept aspect sau element de mediu și/sau social pe care, în conformitate cu Directivele 2014/23/UE²⁶, 2014/24/UE²⁷ și 2014/25/UE²⁸ ale Parlamentului European și ale Consiliului, autoritățile contractante îl pot lua în considerare ca parte a criteriilor de atribuire pentru contractele de achiziții publice și de concesiune sau îl pot prevedea în legătură cu executarea unor astfel de contracte. Autoritățile contractante și entitățile contractante pot exclude – sau li se poate impune de către statele membre să excludă – de la participarea la o procedură de achiziții publice, inclusiv de la o procedură de atribuire a concesiunilor, după caz, orice operator economic în cazul în care pot demonstra, prin orice mijloace adecvate, o încălcare a obligațiilor aplicabile în domeniul legislației de mediu, sociale și a muncii, inclusiv a celor care decurg din anumite acorduri internaționale ratificate de toate statele membre și menționate în directivele respective, sau în cazul în care pot demonstra că operatorul economic se face vinovat de abateri profesionale grave, care pun sub semnul întrebării integritatea acestuia. Pentru a asigura consecvența în cadrul legislației Uniunii și pentru a sprijini punerea în aplicare, Comisia ar trebui să analizeze dacă este relevant să actualizeze vreuna dintre directivele respective, în special în ceea ce privește cerințele și măsurile pe care statele membre trebuie să le adopte pentru a asigura respectarea obligațiilor în materie de durabilitate și de diligență pe parcursul procesului de achiziții publice și al celui de concesiune.

²⁶ Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune (JO L 94, 28.3.2014, p. 1).

²⁷ Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 65).

²⁸ Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 243).

- (93) Persoanele care lucrează pentru întreprinderi care fac obiectul obligațiilor de diligență prevăzute în prezenta directive sau care sunt în contact cu astfel de întreprinderi în contextul activităților lor profesionale pot juca un rol esențial în demascarea încălcărilor dispozițiilor de drept intern care transpun prezenta directivă. Astfel, acestea pot contribui la prevenirea și descurajarea unor astfel de încălcări și la consolidarea aplicării prezentei directive. Directiva (UE) 2019/1937 ar trebui, prin urmare, să se aplice raportării tuturor încălcărilor dispozițiilor de drept intern care transpun prezenta directivă și protecției persoanelor care raportează astfel de încălcări.
- (94) Pentru a spori securitatea juridică, aplicabilitatea, în temeiul prezentei directive, a Directivei (UE) 2019/1937 în cazul raportării de încălcări ale dispozițiilor de drept intern care transpun prezenta directivă și în cazul protecției persoanelor care raportează astfel de încălcări ar trebui să se reflecte în Directiva (UE) 2019/1937. Prin urmare, anexa la Directiva (UE) 2019/1937 ar trebui modificată în consecință. Este de competența statelor membre să se asigure că această modificare se reflectă în măsurile lor de transpunere adoptate în conformitate cu Directiva (UE) 2019/1937.

- (95) În vederea precizării informațiilor pe care întreprinderile care nu fac obiectul cerințelor de raportare prevăzute de dispozițiile privind raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea în temeiul Directivei 2013/34/UE ar trebui să le comunice cu privire la aspectele reglementate de prezenta directivă, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește stabilirea unor norme suplimentare privind conținutul și criteriile unei astfel de raportări, precizând informațiile privind descrierea obligației de diligență, a impactului real și potențial și a acțiunilor întreprinse cu privire la acestea. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legislație²⁹. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (96) Prezenta directivă ar trebui să fie aplicată în conformitate cu dreptul Uniunii privind protecția datelor și dreptul la protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, astfel cum sunt consacrate la articolele 7 și 8 din Cartă. Orice prelucrare a datelor cu caracter personal în temeiul prezentei directive trebuie efectuată în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679, inclusiv cerințele privind limitarea scopului, reducerea la minimum a datelor și limitarea legată de stocare.

²⁹ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (97) Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a fost consultată în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului³⁰ și a emis un aviz la 17 martie 2022.

³⁰ Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE (JO L 295, 21.11.2018, p. 39).

- (98) Comisia ar trebui să raporteze periodic Parlamentului European și Consiliului cu privire la punerea în aplicare a directivei și la eficacitatea acesteia în atingerea obiectivelor sale, în special în ceea ce privește abordarea impacturilor negative. Primul raport ar trebui să acopere, printre altele, impacturile directivei asupra IMM-urilor și domeniul de aplicare al prezentei directive în ceea ce privește întreprinderile vizate, precum și să analizeze dacă este necesar să se revizuiască definiția „lanțului de activități”, dacă este necesar să se modifice anexa la prezenta directivă și lista convențiilor internaționale relevante menționate în prezenta directivă, în special din perspectiva evoluțiilor internaționale, dacă este necesar să se revizuiască normele privind combaterea schimbărilor climatice și competențele autorităților de supraveghere în legătură cu aceste norme, dacă mecanismele implementate la nivel național pentru asigurarea respectării normelor, precum și sancțiunile și normele privind răspunderea civilă sunt eficace și dacă sunt necesare modificări ale nivelului de armonizare al prezentei directive pentru a se asigura condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi pe piața internă. Cât mai curând posibil după data intrării în vigoare a prezentei directive, dar nu mai târziu de doi ani de la data respectivă, Comisia ar trebui, de asemenea, să prezinte Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la necesitatea de a se stabili cerințe suplimentare privind diligența necesară în materie de durabilitate, adaptate întreprinderilor financiare reglementate în ceea ce privește furnizarea de servicii financiare și activitățile de investiții și opțiunile pentru astfel de cerințe privind diligența necesară, precum și impacturile acestora, în conformitate cu obiectivele prezentei directive, ținând seama în același timp de alte acte legislative ale Uniunii care se aplică întreprinderilor financiare reglementate. Raportul respectiv ar trebui să fie însoțit, după caz, de o propunere legislativă.

- (99) Întrucât obiectivele prezentei directive, și anume o mai bună valorificare a potențialului pieței unice de a contribui la tranziția către o economie durabilă și contribuția la dezvoltarea durabilă prin prevenirea și atenuarea impacturilor negative reale sau potențiale asupra drepturilor omului și asupra mediului în lanțurile de activități ale întreprinderilor, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre ci, având în vedere amploarea și efectele acțiunilor, în special faptul că problemele și cauzele problemelor abordate de prezenta directivă au o dimensiune transnațională, întrucât multe întreprinderi își desfășoară activitatea la nivelul Uniunii sau la nivel mondial, iar lanțurile lor valorice se extind la alte state membre și la țări terțe, precum și faptul că măsurile luate de fiecare stat membru în parte riscă să fie ineficace și să conducă la fragmentarea pieței interne, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor respective,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Obiect

- (1) Prezenta directivă stabilește norme privind:
- (a) obligațiile întreprinderilor în ceea ce privește impacturile negative reale și potențiale asupra drepturilor omului și asupra mediului, în raport cu propriile lor operațiuni, cu operațiunile filialelor lor și cu operațiunile desfășurate de partenerii lor de afaceri în lanțurile de activități ale întreprinderilor respective;
 - (b) răspunderea pentru încălcarea obligațiilor menționate la litera (a); și
 - (c) obligația întreprinderilor de a adopta și a pune în aplicare un plan de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice având drept scop să asigure, prin depunerea celor mai susținute eforturi, compatibilitatea modelului de afaceri și a strategiei întreprinderii cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris.
- (2) Prezenta directivă nu constituie un motiv de reducere a nivelului de protecție a drepturilor omului, a drepturilor în materie de ocupare a forței de muncă și a celor sociale sau de protecție a mediului ori a climei prevăzut în dreptul intern al statelor membre sau de contractele colective aplicabile la momentul adoptării prezentei directive.

- (3) Prezenta directivă nu aduce atingere obligațiilor din domeniul drepturilor omului, al drepturilor în materie de ocupare a forței de muncă și al celor sociale și nici celor din domeniul protecției mediului și al schimbărilor climatice în temeiul altor acte legislative ale Uniunii. În cazul în care o dispoziție a prezentei directive contravine unei dispoziții dintr-un alt act legislativ al Uniunii care urmărește aceleași obiective și care prevede obligații mai extinse sau mai specifice, dispoziția celui alt act legislativ al Uniunii prevalează în ceea ce privește conflictul de legi și se aplică respectivelor obligații specifice.

Articolul 2

Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta directivă se aplică întreprinderilor constituite în conformitate cu legislația unui stat membru și care îndeplinesc una dintre următoarele condiții:
- (a) întreprinderea a avut, în medie, peste 1 000 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 450 000 000 EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost adoptate sau ar fi trebuit să fie adoptate situații financiare anuale;
 - (b) întreprinderea nu a atins pragurile prevăzute la litera (a), dar este întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang a unui grup care a atins pragurile respective în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate situații financiare anuale consolidate;

- (c) întreprinderea a încheiat ea însăși sau este întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang a unui grup care a încheiat acorduri de franciză sau de licență în Uniune în schimbul unor redevențe cu întreprinderi terțe independente, în cazul în care aceste acorduri asigură o identitate comună, un concept comercial comun și aplicarea unor metode comerciale uniforme și în cazul în care aceste redevențe s-au ridicat la peste 22 500 000 EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate situații financiare anuale și cu condiția ca întreprinderea să fi avut ea însăși sau să fie întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang a unui grup care a avut o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 80 000 000 EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate situații financiare anuale;
- (2) Prezenta directivă se aplică și întreprinderilor care sunt constituite în conformitate cu legislația unei țări din afara UE și care îndeplinesc una dintre următoarele condiții:
- (a) întreprinderea a generat o cifră de afaceri netă de peste 450 000 000 EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar;
 - (b) întreprinderea nu a atins pragul menționat la litera (a), dar este întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang a unui grup care, pe bază consolidată, a atins pragul respectiv în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar;

- (c) întreprinderea a încheiat ea însăși sau este întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang a unui grup care a încheiat acorduri de franciză sau de licență în Uniune în schimbul unor redevențe cu întreprinderi terțe independente, în cazul în care aceste acorduri asigură o identitate comună, un concept comercial comun și aplicarea unor metode comerciale uniforme și în cazul în care aceste redevențe s-au ridicat la peste 22 500 000 EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar; și cu condiția ca întreprinderea să fi generat ea însăși sau să fie întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang a unui grup care a generat o cifră de afaceri netă de peste 80 000 000 EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar.
- (3) În cazul în care întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang are ca activitate principală deținerea de acțiuni în filiale operaționale și nu se angajează în luarea de decizii de gestionare, operaționale sau financiare care afectează grupul sau una sau mai multe dintre filialele sale, aceasta poate fi scutită de îndeplinirea obligațiilor prevăzute în prezenta directivă. Această scutire este supusă condiției ca una dintre filialele întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang stabilită în Uniune să fie desemnată să îndeplinească obligațiile prevăzute la articolele 6-16 și la articolul 22 în numele întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang, inclusiv obligațiile întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang în ceea ce privește activitățile filialelor sale. Într-un astfel de caz, filiala desemnată dispune de toate mijloacele și autoritatea juridică necesare pentru a îndeplini aceste obligații în mod eficace, în special pentru a se asigura că filiala desemnată obține de la întreprinderile grupului informațiile și documentele relevante pentru a îndeplini obligațiile întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang în temeiul prezentei directive.

Întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang solicită scutirea menționată la primul paragraf de la prezentul alineat autorității de supraveghere competente, în conformitate cu articolul 24, pentru ca aceasta să evalueze dacă sunt îndeplinite condițiile menționate la primul paragraf de la prezentul alineat. În cazul în care sunt îndeplinite condițiile, autoritatea de supraveghere competentă acordă scutirea. După caz, autoritatea respectivă informează în mod corespunzător autoritatea de supraveghere competentă din statul membru în care este stabilită filiala desemnată cu privire la cerere și apoi cu privire la decizia sa.

Întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang răspunde în solidar cu filiala desemnată pentru nerespectarea de către aceasta din urmă a obligațiilor care îi revin în conformitate cu primul paragraf de la prezentul alineat.

- (4) În sensul alineatului (1), numărul de angajați cu fracțiune de normă se calculează pe baza echivalentului normă întreagă. Lucrătorii temporari și alți lucrători cu forme atipice de muncă sunt incluși, cu condiția îndeplinirii criteriilor de determinare a statutului unui lucrător stabilite de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în calculul numărului de angajați în același mod ca și când ar fi fost lucrători angajați direct pentru aceeași perioadă de timp de către întreprindere.
- (5) În cazul în care o întreprindere îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul (1) sau (2), prezenta directivă se aplică numai dacă condițiile respective sunt îndeplinite în două exerciții financiare consecutive. Prezenta directivă nu se mai aplică unei întreprinderi menționate la alineatul (1) sau (2) în cazul în care condițiile prevăzute la alineatul (1) sau (2) încetează să mai fie îndeplinite pentru fiecare dintre ultimele două exerciții financiare relevante.

- (6) În ceea ce privește întreprinderile menționate la alineatul (1), statul membru competent să reglementeze aspectele care intră sub incidența prezentei directive este statul membru în care întreprinderea își are sediul social.
- (7) În ceea ce privește o întreprindere astfel cum este menționată la alineatul (2), statul membru competent să reglementeze aspectele care intră sub incidența prezentei directive este statul membru în care întreprinderea respectivă are o sucursală. În cazul în care o întreprindere nu are sucursale în niciun stat membru sau are sucursale în state membre diferite, statul membru competent să reglementeze aspectele care intră sub incidența prezentei directive este cel în care întreprinderea a generat cea mai mare cifră de afaceri netă în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar.
- (8) Prezenta directivă nu se aplică FIA, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului³¹, și nici organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului³².

³¹ Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010 (JO L 174, 1.7.2011, p. 1).

³² Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (JO L 302, 17.11.2009, p. 32).

Articolul 3

Definiții

(1) În scopul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) „întreprindere” înseamnă oricare dintre următoarele:

- (i) o persoană juridică constituită într-una din formele juridice enumerate în anexele I și II la Directiva 2013/34/UE;
- (ii) o persoană juridică constituită în conformitate cu legislația unei țări terțe într-o formă comparabilă cu cele enumerate în anexele I și II la Directiva 2013/34/UE;
- (iii) o întreprindere financiară reglementată, indiferent de forma sa juridică, care este:
 - o instituție de credit, astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului³³;
 - o firmă de investiții, astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului³⁴;

³³ Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

³⁴ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).

- un administrator de fonduri de investiții alternative (AFIA), astfel cum este definit la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2011/61/UE, inclusiv un administrator de fonduri europene cu capital de risc (EuVECA), astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului³⁵, un administrator de fonduri europene de antreprenariat social (EuSEF), astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului³⁶ și un administrator de fonduri europene de investiții pe termen lung (ELTIF), astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2015/760 al Parlamentului European și al Consiliului³⁷;
- o societate de administrare, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2009/65/CE;
- o întreprindere de asigurare, astfel cum este definită la articolul 13 punctul 1 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului³⁸;
- o întreprindere de reasigurare, astfel cum este definită la articolul 13 punctul 4 din Directiva 2009/138/CE;

³⁵ Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene cu capital de risc (JO L 115, 25.4.2013, p. 1).

³⁶ Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene de antreprenariat social (JO L 115, 25.4.2013, p. 18).

³⁷ Regulamentul (UE) 2015/760 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind fondurile europene de investiții pe termen lung (JO L 123, 19.5.2015, p. 98).

³⁸ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO L 335, 17.12.2009, p. 1).

- o instituție pentru furnizarea de pensii ocupaționale care intră sub incidența Directivei (UE) 2016/2341 în conformitate cu articolul 2 din directiva menționată, cu excepția cazului în care un stat membru a hotărât să nu aplice directiva menționată integral sau parțial în cazul instituției respective, în conformitate cu articolul 5 din directiva menționată;
- o contraparte centrală, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului³⁹;
- un depozitar central de titluri de valoare, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁰;
- un vehicul investițional de asigurare sau reasigurare autorizat în conformitate cu articolul 211 din Directiva 2009/138/CE;
- o entitate special constituită în scopul securitizării, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2017/2402 al Parlamentului European și al Consiliului⁴¹;

³⁹ Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).

⁴⁰ Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrale de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 (JO L 257, 28.8.2014, p. 1).

⁴¹ Regulamentul (UE) 2017/2402 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea și de creare a unui cadru specific pentru o securitizare simplă, transparentă și standardizată, și de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2009/138/CE și 2011/61/UE, precum și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 648/2012 (JO L 347, 28.12.2017, p. 35).

- o societate financiară holding mixtă, astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 20 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, un holding de asigurare, astfel cum este definit la articolul 212 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2009/138/CE, sau un holding financiar mixt, astfel cum este definit la articolul 212 alineatul (1) litera (h) din Directiva 2009/138/CE, care face parte dintr-un grup de asigurare ce face obiectul supravegherii la nivel de grup în temeiul articolului 213 din directiva respectivă și care nu este exceptat de la supravegherea la nivel de grup în temeiul articolului 214 alineatul (2) din Directiva 2009/138/CE;
- o instituție de plată, astfel cum este menționată la articolul 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului⁴²;
- o instituție emitentă de monedă electronică, astfel cum a fost definită la articolul 2 punctul 1 din Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului⁴³;

⁴² Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE (JO L 337, 23.12.2015, p. 35).

⁴³ Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE (JO L 267, 10.10.2009, p. 7).

- un furnizor de servicii de finanțare participativă, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁴;
 - un furnizor de servicii de criptoactive, astfel cum este definit la articolul 3 alineatul (1) punctul 15 din Regulamentul (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁵, în cazul în care prestează unul sau mai multe servicii de criptoactive astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (1) punctul 16 din regulamentul respectiv;
- (b) „impact negativ asupra mediului” înseamnă un impact negativ asupra mediului care rezultă din încălcarea interdicțiilor și a obligațiilor enumerate în partea I secțiunea 1 punctele 15 și 16 și în partea II din anexa la prezenta directivă, ținându-se seama de dreptul intern legat de dispozițiile instrumentelor enumerate în aceasta;
- (c) „impact negativ asupra drepturilor omului” înseamnă un impact asupra persoanelor, care rezultă din:
- (i) un abuz împotriva unuia dintre drepturile omului enumerate în partea I secțiunea 1 din anexa la prezenta directivă, întrucât respectivele drepturi ale omului sunt consacrate în instrumentele internaționale enumerate în partea I secțiunea 2 din anexa la prezenta directivă;

⁴⁴ Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937 (JO L 347, 20.10.2020, p. 1).

⁴⁵ Regulamentul (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937 (JO L 150, 9.6.2023, p. 40).

- (ii) un abuz împotriva unui drept al omului care nu figurează în partea I secțiunea 1 din anexa la prezenta directivă, dar care este consacrat în instrumentele privind drepturile omului enumerate în partea I secțiunea 2 din anexa la prezenta directivă, în următoarele condiții:
- se poate comite un abuz împotriva respectivului drept al omului de către o întreprindere sau de o entitate juridică;
 - abuzul împotriva respectivului drept al omului afectează în mod direct un interes juridic protejat de instrumentele privind drepturile omului enumerate în partea I secțiunea 2 din anexa la prezenta directivă; și
 - întreprinderea ar fi putut prevedea în mod rezonabil că ar putea fi afectate astfel de drepturi ale omului, ținând seama de circumstanțele cazului respectiv, inclusiv de natura și amploarea operațiunilor comerciale ale întreprinderii și ale lanțului său de activități, de caracteristicile sectorului economic și de contextul geografic și operațional;
- (d) „impact negativ” înseamnă un impact negativ asupra mediului sau un impact negativ asupra drepturilor omului;
- (e) „filială” înseamnă o persoană juridică, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 10 din Directiva 2013/34/UE, și o persoană juridică prin intermediul căreia se exercită activitatea unei întreprinderi controlate, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului⁴⁶;

⁴⁶ Directiva 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și de modificare a Directivei 2001/34/CE (JO L 390, 31.12.2004, p. 38).

- (f) „partener de afaceri” înseamnă o entitate:
- (i) cu care întreprinderea are un acord comercial legat de operațiunile, produsele sau serviciile întreprinderii sau căreia întreprinderea îi prestează servicii în temeiul literei (g) (denumit în continuare „partener de afaceri direct”); sau
 - (ii) care nu este un partener de afaceri direct, dar care desfășoară operațiuni comerciale legate de operațiunile, produsele sau serviciile întreprinderii (denumit în continuare „partener de afaceri indirect”);
- (g) „lanț de activități” înseamnă:
- (i) activitățile partenerilor de afaceri din amonte ai unei întreprinderi care sunt legate de producția de bunuri sau prestarea de servicii de către întreprindere, inclusiv proiectarea, extracția, aprovizionarea, fabricarea, transportul, depozitarea și furnizarea de materii prime, produse sau părți ale produselor și dezvoltarea produsului sau a serviciului; și
 - (ii) activitățile partenerilor de afaceri din aval ai unei întreprinderi care sunt legate de distribuția, transportul și depozitarea unui produs al întreprinderii respective, în cazul în care partenerii de afaceri desfășoară activitățile respective pentru întreprindere sau în numele acesteia, și excluzând distribuția, transportul și depozitarea unui produs care face obiectul controlului exporturilor în temeiul Regulamentului (UE) 2021/821 sau al controlului exporturilor de arme, muniții sau materiale de război, după ce exportul produsului este autorizat;

- (h) „verificare de către o parte terță independentă” înseamnă verificarea respectării de către o întreprindere sau de către părți ale lanțului său de activități a cerințelor în materie de drepturi ale omului și de mediu care decurg din prezenta directivă, verificare efectuată de un expert care este obiectiv, complet independent față de întreprindere, nu prezintă conflicte de interese și nu se supune unor influențe externe, are experiență și competență în domeniul mediului sau al drepturilor omului, în concordanță cu natura impactului negativ, și este responsabil pentru calitatea și fiabilitatea verificării;
- (i) „IMM” înseamnă o microîntreprindere, o întreprindere mică sau o întreprindere mijlocie, indiferent de forma sa juridică, care nu face parte dintr-un grup mare, astfel cum sunt definiți acești termeni în conformitate cu articolul 3 alineatele (1), (2), (3) și (7) din Directiva 2013/34/UE;
- (j) „inițiativă sectorială sau multipartită” înseamnă o combinație de proceduri, instrumente și mecanisme voluntare privind diligența necesară, dezvoltate și supravegheate de guverne, asociații sectoriale, organizații interesate, inclusiv organizații ale societății civile sau grupări ori combinații ale acestora, la care întreprinderile pot participa pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor de diligență;
- (k) „reprezentant autorizat” înseamnă o persoană fizică sau juridică rezidentă sau stabilită în Uniune care are un mandat din partea unei întreprinderi în sensul literei (a) punctul (ii) să acționeze în numele său în ceea ce privește respectarea obligațiilor pe care întreprinderea respectivă le are în temeiul prezentei directive;

- (l) „impact negativ grav” înseamnă un impact negativ care este deosebit de semnificativ prin natura sa, cum ar fi un impact care implică aducerea de prejudicii în raport cu viața, sănătatea sau libertatea umană, sau prin amploarea, sfera de aplicare ori caracterul său iremediabil, luându-se în considerare importanța sa, inclusiv numărul de persoane care sunt sau ar putea fi afectate, măsura în care mediul este sau ar putea fi prejudiciat ori afectat în alt mod, caracterul său ireversibil și limitările în privința capacității de a readuce persoanele afectate sau mediul la o stare echivalentă cu cea de dinaintea impactului într-un termen rezonabil;
- (m) „cifra de afaceri netă” înseamnă:
- (i) „cifra de afaceri netă”, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 5 din Directiva 2013/34/UE; sau
 - (ii) în cazul în care întreprinderea aplică standardele internaționale de contabilitate adoptate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁷ sau este o întreprindere în sensul punctului (a) subpunctul (ii), veniturile, astfel cum sunt definite în cadrul de raportare financiară sau în sensul acestuia, pe baza cărora sunt întocmite situațiile financiare ale întreprinderii;

⁴⁷ Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate (JO L 243, 11.9.2002, p. 1).

- (n) „părți interesate” înseamnă angajații întreprinderii, angajații filialelor sale, sindicatele și reprezentanții lucrătorilor, consumatorii, precum și alte persoane, grupuri, comunități sau entități ale căror drepturi sau interese sunt sau ar putea fi afectate de produsele, serviciile și operațiunile întreprinderii, ale filialelor sale și ale partenerilor săi de afaceri, inclusiv angajații, sindicatele și reprezentanții lucrătorilor partenerilor de afaceri ai întreprinderii, instituțiile naționale din domeniul drepturilor omului și al mediului, organizațiile societății civile al căror scop include protecția mediului și reprezentanții legitimi ai persoanelor, grupurilor, comunităților sau entităților respective;
- (o) „măsuri adecvate” înseamnă măsuri care pot atinge obiectivele de diligență necesară printr-o abordare eficientă a impacturilor negative într-un mod care să fie proporțional cu gradul de gravitate și probabilitatea impactului negativ și să se afle în mod rezonabil la dispoziția întreprinderii, luându-se în considerare circumstanțele cazului respectiv, inclusiv natura și amploarea impactului negativ și factorii de risc relevanți;
- (p) „relație de afaceri” înseamnă relația unei întreprinderi cu un partener de afaceri;
- (q) „întreprindere-mamă” înseamnă o întreprindere care controlează una sau mai multe filiale;
- (r) „întreprindere-mamă de cel mai înalt rang” înseamnă o întreprindere-mamă care controlează, direct sau indirect, în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 22 alineatele (1)-(5) din Directiva 2013/34/UE, una sau mai multe filiale și care nu este controlată de o altă întreprindere;

- (s) „grup de întreprinderi” sau „grup” înseamnă o întreprindere-mamă și toate filialele acesteia;
- (t) „remediere” înseamnă readucerea persoanei sau a persoanelor afectate, a comunităților sau a mediului într-o stare echivalentă sau cât mai apropiată posibil de starea în care aceasta sau acestea s-ar fi aflat dacă impactul negativ real nu s-ar fi produs, în mod proporțional cu implicarea întreprinderii în impactul negativ, inclusiv prin despăgubirea financiară sau nefinanciară acordată de întreprindere unei persoane sau mai multor persoane afectate de impactul negativ real și, după caz, rambursarea costurilor suportate de autoritățile publice pentru orice măsuri de remediere necesare;
- (u) „factori de risc” înseamnă fapte, situații sau circumstanțe legate de gravitatea și probabilitatea unui impact negativ, inclusiv fapte, situații sau circumstanțe la nivel de întreprindere, de operațiuni comerciale, la nivel geografic și contextual, la nivel de produse și servicii, precum și la nivel sectorial;
- (v) „gravitatea unui impact negativ” înseamnă amploarea, sfera de aplicare sau caracterul iremediabil al impactului negativ, luându-se în considerare importanța unui impact negativ, inclusiv numărul de persoane care sunt sau ar putea fi afectate, măsura în care mediul este sau ar putea fi prejudiciat ori afectat în alt mod, caracterul său ireversibil și limitările în privința capacității de a readuce persoanele afectate sau mediul la o stare echivalentă cu cea de dinaintea impactului într-un termen rezonabil.

- (2) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 34 pentru a modifica anexa la prezenta directivă prin:
- (a) adăugarea trimiterii la articole din instrumentele internaționale ratificate de toate statele membre și care intră sub incidența unui drept, a unei interdicții sau a unei obligații specific(e) legate de protecția drepturilor omului, a libertăților fundamentale și a mediului enumerat(e) în anexa la prezenta directivă;
 - (b) modificarea, după caz, a trimiterilor la instrumentele internaționale menționate în anexa la prezenta directivă, având în vedere modificarea, substituirea sau abrogarea unor astfel de instrumente;
 - (c) în conformitate cu evoluțiile din cadrul forurilor internaționale relevante în ceea ce privește instrumentele enumerate în partea 1 secțiunea 2 din anexa la prezenta directivă:
 - (i) înlocuirea trimiterilor la instrumentele enumerate cu trimiteri la noi instrumente ratificate de toate statele membre care vizează același subiect; sau
 - (ii) adăugarea de trimiteri la noi instrumente care acoperă același subiect ca și instrumentele enumerate și ratificate de toate statele membre.

Articolul 4
Nivelul de armonizare

- (1) Fără a aduce atingere articolului 1 alineatele (2) și (3), statele membre nu introduc în dreptul lor intern dispoziții din domeniul reglementat de prezenta directivă care să stabilească obligații de diligență în materie de drepturi ale omului și de mediu diferite de cele prevăzute la articolul 8 alineatele (1) și (2), la articolul 10 alineatul (1) și la articolul 11 alineatul (1).
- (2) În pofida alineatului (1), prezenta directivă nu împiedică statele membre să introducă în dreptul lor intern dispoziții mai stricte, diferite de cele prevăzute în alte dispoziții decât articolul 8 alineatele (1) și (2), articolul 10 alineatul (1) și articolul 11 alineatul (1), sau dispoziții mai specifice în ceea ce privește obiectivul sau domeniul vizat pentru a atinge un nivel diferit de protecție a drepturilor omului, a drepturilor în materie de ocupare a forței de muncă și a celor sociale, precum și a mediului sau a climei.

Articolul 5
Diligența necesară

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile își îndeplinesc obligația de diligență bazată pe riscuri în ceea ce privește drepturile omului și mediul, astfel cum se prevede la articolele 7-16 (denumită în continuare „diligența necesară”), efectuând următoarele acțiuni:
 - (a) integrarea diligenței necesare în politicile lor și în sistemele lor de gestionare a riscurilor în conformitate cu articolul 7;

- (b) identificarea și evaluarea impacturilor negative reale sau potențiale în conformitate cu articolul 8 și, dacă este necesar, ierarhizarea impacturilor negative reale și potențiale în conformitate cu articolul 9;
 - (c) prevenirea și atenuarea impacturilor negative potențiale, precum și oprirea impacturilor negative reale și reducerea la minimum a amplitudinii acestora în conformitate cu articolele 10 și 11;
 - (d) asigurarea de remediere pentru impacturile negative reale în conformitate cu articolul 12;
 - (e) desfășurarea unui dialog semnificativ cu părțile interesate în conformitate cu articolul 13;
 - (f) instituirea și menținerea unui mecanism de notificare și a unei proceduri de tratare a plângerilor în conformitate cu articolul 14;
 - (g) monitorizarea eficacității politicii și a măsurilor privind diligența necesară, în conformitate cu articolul 15;
 - (h) comunicarea publică privind diligența necesară în conformitate cu articolul 16.
- (2) Statele membre se asigură că, în scopul diligenței necesare, întreprinderile au dreptul de a face schimb de resurse și informații în cadrul grupurilor lor de întreprinderi și cu alte entități juridice.

- (3) Statele membre se asigură că un partener de afaceri nu este obligat să divulge unei întreprinderi care respectă obligațiile care decurg din prezenta directivă informații care constituie secrete comerciale, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2016/943, fără a aduce atingere divulgării identității partenerilor de afaceri direcți și indirecti, sau informații esențiale necesare pentru identificarea impacturilor negative reale sau potențiale, în cazul în care acest lucru este necesar și justificat în mod corespunzător pentru respectarea de către întreprindere a obligațiilor de diligență. Acest lucru nu aduce atingere posibilității partenerilor de afaceri de a-și proteja secretele comerciale prin intermediul mecanismelor stabilite în Directiva (UE) 2016/943. Partenerii de afaceri nu sunt niciodată obligați să divulge informații clasificate sau alte informații a căror divulgare ar cauza un risc pentru interesele esențiale ale securității unui stat.
- (4) Statele membre impun întreprinderilor obligația de a păstra documentația privind acțiunile întreprinse în vederea îndeplinirii obligațiilor lor de diligență în scopul demonstrării conformității, inclusiv documente justificative, timp de cel puțin cinci ani de la momentul în care o astfel de documentație a fost elaborată sau obținută.

În cazul în care, la expirarea perioadei de păstrare prevăzute la primul paragraf, este în curs o procedură judiciară sau administrativă în temeiul prezentei directive, perioada de păstrare se prelungește până la încheierea definitivă a chestiunii.

Articolul 6

Sprijin pentru diligența necesară la nivel de grup

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderilor-mamă care intră sub incidența prezentei directive li se permite să îndeplinească obligațiile prevăzute la articolele 7-11 și la articolul 22 în numele întreprinderilor care sunt filiale ale întreprinderilor-mamă respective și intră sub incidența prezentei directive, dacă această situație asigură o respectare efectivă a normelor. Acest lucru nu aduce atingere faptului că astfel de filiale fac obiectul exercitării competențelor autorității de supraveghere în conformitate cu articolul 25, nici răspunderii lor civile în conformitate cu articolul 29.
- (2) Îndeplinirea obligațiilor de diligență prevăzute la articolele 7-16 de către o întreprindere-mamă în conformitate cu alineatul (1) de la prezentul articol este supusă tuturor condițiilor următoare:
 - (a) filiala și întreprinderea-mamă își furnizează reciproc toate informațiile necesare și cooperează în vederea îndeplinirii obligațiilor care decurg din prezenta directivă;
 - (b) filiala respectă politica întreprinderii sale mamă privind diligența necesară, adaptată în mod corespunzător pentru a se asigura că obligațiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) sunt îndeplinite în ceea ce privește filiala;
 - (c) filiala integrează diligența necesară în toate politicile sale și în toate sistemele sale de gestionare a riscurilor în conformitate cu articolul 7, descriind în mod clar obligațiile care trebuie îndeplinite de întreprinderea-mamă și, dacă este necesar, informează părțile interesate relevante cu privire la acest lucru;

- (d) dacă este necesar, filiala continuă să ia măsurile adecvate în conformitate cu articolele 10 și 11, precum și să își îndeplinească obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 12 și 13;
 - (e) dacă este cazul, filiala urmărește să obțină garanții contractuale de la un partener de afaceri direct în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) litera (b) sau cu articolul 11 alineatul (3) litera (c), urmărește să obțină garanții contractuale de la un partener de afaceri indirect în conformitate cu articolul 10 alineatul (4) sau cu articolul 11 alineatul (5) și suspendă temporar sau de încetează relația de afaceri în conformitate cu articolul 10 alineatul (6) sau cu articolul 11 alineatul (7).
- (3) Atunci când întreprinderea-mamă îndeplinește obligația prevăzută la articolul 22 în numele filialei în conformitate cu alineatul (1) de la prezentul articol, filiala respectă obligațiile prevăzute la articolul 22 în conformitate cu planul de tranziție al întreprinderii-mamă pentru atenuarea schimbărilor climatice, adaptat în mod corespunzător la modelul său de afaceri și la strategia sa.

Articolul 7

Integrarea diligenței necesare în politicile și în sistemele de gestionare a riscurilor ale întreprinderii

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile integrează diligența necesară în toate politicile lor și în toate sistemele lor de gestionare a riscurilor relevante și că pun în practică o politică privind diligența necesară care asigură o diligență necesară bazată pe riscuri.
- (2) Politica privind diligența necesară menționată la alineatul (1) se elaborează în consultare prealabilă cu angajații întreprinderii și cu reprezentanții acestora și conține toate elementele următoare:
 - (a) o descriere a abordării întreprinderii, inclusiv pe termen lung, în ceea ce privește diligența necesară;

- (b) un cod de conduită care descrie normele și principiile care trebuie respectate în cadrul întregii întreprinderi și al filialelor acesteia, precum și la nivelul partenerilor de afaceri direcți sau indirecti ai întreprinderii în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) litera (b), articolul 10 alineatul (4), articolul 11 alineatul (3) litera (c) sau articolul 11 alineatul (5); și
 - (c) o descriere a proceselor instituite în vederea integrării diligenței necesare în politicile relevante ale întreprinderii și a punerii în aplicare a obligației de diligență, inclusiv măsurile luate pentru a se verifica respectarea codului de conduită menționat la litera (b) și pentru a se extinde aplicarea codului respectiv la partenerii de afaceri.
- (3) Statele membre se asigură că, după producerea unei modificări semnificative, întreprinderile își actualizează politicile privind diligența necesară fără întârzieri nejustificate, precum și că le revizuiesc și, în cazurile în care este necesar, le actualizează cel puțin o dată la 24 de luni.

În scopurile menționate la primul paragraf, întreprinderile iau în considerare impacturile negative deja identificate în conformitate cu articolul 8, precum și măsurile adecvate adoptate în vederea abordării unor astfel de impacturi negative în conformitate cu articolele 10 și 11 și rezultatul evaluărilor efectuate în conformitate cu articolul 15.

Articolul 8

Identificarea și evaluarea impacturilor negative reale și potențiale

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile iau măsuri adecvate pentru a identifica și a evalua impacturile negative reale și potențiale care decurg din propriile operațiuni sau din cele ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile lor de activități, din operațiunile partenerilor lor de afaceri în conformitate cu prezentul articol.
- (2) Ca parte a obligației prevăzute la alineatul (1), ținând seama de factorii de risc relevanți, întreprinderile adoptă măsurile adecvate pentru:
 - (a) a-și cartografia propriile operațiuni, pe cele ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile lor de activități, pe cele ale partenerilor lor de afaceri, pentru a identifica domeniile generale în care este cel mai probabil să se producă impacturi negative și în care acestea au probabilitatea de a fi cele mai grave;
 - (b) a efectua, pe baza rezultatelor cartografierii menționate la litera (a), o evaluare aprofundată a propriilor lor operațiuni, a celor ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile lor de activități, ale operațiunilor partenerilor lor de afaceri în domeniile în care au fost identificate cele mai probabile și cel mai grave impacturi negative.
- (3) Statele membre se asigură că, în scopul identificării și al evaluării impacturilor negative menționate la alineatul (1) pe baza unor informații cantitative și calitative, după caz, întreprinderile au dreptul de a utiliza resurse adecvate, inclusiv rapoarte independente și informațiile colectate prin mecanismul de notificare și procedura de tratare a plângerilor prevăzută la articolul 14.

- (4) În cazul în care informațiile necesare pentru evaluarea aprofundată prevăzută la alineatul (2) litera (b) pot fi obținute de la parteneri de afaceri de la diferite niveluri ale lanțului de activități, întreprinderea acordă prioritate solicitării acestor informații, în cazul în care acest lucru este rezonabil, direct de la partenerii de afaceri în legătură cu care este cel mai probabil să se producă impacturile negative.

Articolul 9

Stabilirea ordinii de prioritate a impacturilor negative reale și potențiale identificate

- (1) Statele membre se asigură că, în cazul în care nu este fezabil să se prevină, să se atenueze, să se oprească sau să se reducă la minimum, în același timp și în întregime, toate impacturile negative identificate, întreprinderile stabilesc ordinea de prioritate a impacturilor negative identificate în temeiul articolului 8 pentru a îndeplini obligațiile prevăzute la articolul 10 sau 11.
- (2) Ordinea de prioritate menționată la alineatul (1) se bazează pe gravitatea și probabilitatea impacturilor negative.
- (3) Odată ce impacturile negative cele mai grave și cele mai probabile sunt abordate în conformitate cu articolul 10 sau 11 într-un termen rezonabil, întreprinderea abordează impacturile negative mai puțin grave și mai puțin probabile.

Articolul 10

Prevenirea impacturilor negative potențiale

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile iau măsuri adecvate pentru a preveni sau, în cazul în care prevenirea nu este posibilă sau nu este posibilă imediat, pentru a atenua în mod adecvat impacturile negative potențiale care au fost sau ar fi trebuit să fie identificate în temeiul articolului 8, în conformitate cu articolul 9 și cu prezentul articol.

Pentru a stabili măsurile adecvate menționate la primul paragraf, se ține seama în mod corespunzător de următoarele elemente:

- (a) dacă impactul negativ potențial poate fi cauzat numai de întreprindere; dacă acesta poate fi cauzat în comun de întreprindere și de o filială sau un partener de afaceri prin acțiuni sau omisiuni; sau dacă poate fi cauzat numai de un partener de afaceri al întreprinderii în lanțul de activități;
- (b) dacă impactul negativ potențial ar putea avea loc în cadrul operațiunilor unei filiale, ale unui partener de afaceri direct sau ale unui partener de afaceri indirect; și
- (c) capacitatea întreprinderii de a influența partenerul de afaceri care ar putea cauza sau ar putea cauza în comun impactul negativ potențial.

- (2) Întreprinderile au obligația de a lua următoarele măsuri adecvate, după caz:
- (a) dacă este necesar, având în vedere natura sau complexitatea măsurilor necesare pentru prevenire, elaborarea și punerea în aplicare, fără întârzieri nejustificate, a unui plan de acțiuni de prevenire, cu calendare rezonabile și clar definite pentru punerea în aplicare a unor măsuri adecvate și cu indicatori calitativi și cantitativi pentru măsurarea îmbunătățirilor; întreprinderile își pot concepe planurile de acțiune în cooperare cu inițiativele sectoriale sau multipartite; planul de acțiuni de prevenire se adaptează la operațiunile și la lanțurile de activități ale întreprinderilor;
 - (b) urmărirea obținerii de la un partener de afaceri direct a unor garanții contractuale potrivit cărora acesta va asigura respectarea codului de conduită al întreprinderii și, după caz, a planului de acțiuni de prevenire, inclusiv prin stabilirea de garanții contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care activitățile acestora fac parte din lanțul de activități al întreprinderii; în cazul în care se obțin astfel de garanții contractuale, se aplică alineatul (5);
 - (c) realizarea investițiilor, a modificărilor sau a actualizărilor financiare sau nefinanciare necesare, de exemplu în structuri, producție sau alte procese și infrastructuri operaționale;
 - (d) efectuarea modificărilor sau a îmbunătățirilor necesare privind planul de afaceri, strategiile și operațiunile generale ale întreprinderii, inclusiv practicile în materie de achiziție, proiectare și distribuție;

- (e) oferirea de sprijin direcționat și proporțional unui IMM care este partener de afaceri al întreprinderii, în cazurile în care este necesar ținând cont de resursele, cunoștințele și constrângerile IMM-ului, inclusiv prin acordarea sau facilitarea accesului la consolidarea capacităților, formare sau modernizarea sistemelor de gestionare și, în cazul în care respectarea codului de conduită sau a planului de acțiuni de prevenire ar pune în pericol viabilitatea IMM-ului, prin furnizarea de sprijin financiar direcționat și proporțional, cum ar fi finanțare directă, împrumuturi cu dobândă redusă, garanții de aprovizionare continuă sau asistență pentru asigurarea finanțării;
 - (f) în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu dreptul concurenței, colaborarea cu alte entități, inclusiv, după caz, în vederea sporirii capacității întreprinderii de a preveni sau atenua impactul negativ, în special în cazul în care nicio altă măsură nu este adecvată sau eficace.
- (3) Întreprinderile pot adopta, în cazurile în care este relevant, măsuri adecvate suplimentare în raport cu măsurile enumerate la alineatul (2), cum ar fi colaborarea cu un partener de afaceri cu privire la așteptările întreprinderii în ceea ce privește prevenirea și atenuarea impacturilor negative potențiale sau acordarea ori facilitarea accesului la consolidarea capacităților, consiliere, sprijin administrativ și financiar, cum ar fi împrumuturi sau finanțare, ținând seama de resursele, cunoștințele și constrângerile partenerului de afaceri.

- (4) În ceea ce privește impacturile negative potențiale care nu au putut fi prevenite sau atenuate în mod adecvat prin măsurile adecvate enumerate la alineatul (2), întreprinderea poate urmări obținerea de garanții contractuale de la un partener de afaceri indirect, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de acțiuni de prevenire. În cazul în care se obțin astfel de garanții contractuale, se aplică alineatul (5).
- (5) Garanțiile contractuale menționate la alineatul (2) litera (b) și la alineatul (4) sunt însoțite de măsuri adecvate de verificare a conformității. În scopul verificării conformității, întreprinderea poate recurge la verificarea de către o parte terță independentă, inclusiv prin inițiative sectoriale sau multipartite.

În cazul în care se obțin garanții contractuale de la un IMM sau se încheie un contract cu un IMM, condițiile utilizate sunt echitabile, rezonabile și nediscriminatorii. Întreprinderea evaluează, de asemenea, dacă garanțiile contractuale ale unui IMM ar trebui să fie însoțite de oricare dintre măsurile adecvate pentru IMM-uri menționate la alineatul (2) litera (e). În cazul în care se iau măsuri de verificare a conformității în ceea ce privește IMM-urile, întreprinderea suportă costul verificării de către o parte terță independentă. În cazul în care IMM solicită să plătească cel puțin o parte din costul verificării de către o parte terță independentă, sau de comun acord cu întreprinderea, IMM-ul respectiv poate partaja rezultatele acestei verificări cu alte societăți.

- (6) În ceea ce privește impacturile negative potențiale menționate la alineatul (1) care nu au putut fi prevenite sau atenuate în mod adecvat prin măsurile prevăzute la alineatele (2), (4) și (5), întreprinderea are obligația, în ultimă instanță, de a nu încheia relații noi sau de a nu prelungi relațiile existente cu un partener de afaceri în legătură cu care a survenit impactul sau în lanțul de activități al căruia a survenit impactul și, în cazul în care legislația care reglementează relațiile acestora îi permite, ia, în ultimă instanță, următoarele măsuri:
- (a) adoptă și pune în aplicare, fără întârzieri nejustificate, un plan consolidat de acțiuni de prevenire pentru impactul negativ specific prin utilizarea sau sporirea efectului de pârghie al întreprinderii prin suspendarea temporară a relațiilor de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză, cu condiția să existe așteptări rezonabile ca aceste eforturi să aibă succes; planul de acțiune include un calendar specific și adecvat pentru adoptarea și punerea în aplicare a tuturor acțiunilor prevăzute în acesta, pe durata căruia întreprinderea poate, de asemenea, să caute parteneri de afaceri alternativi;
 - (b) dacă nu există așteptări rezonabile ca aceste eforturi să aibă succes sau dacă punerea în aplicare a planului consolidat de acțiuni de prevenire nu a reușit să prevină sau să atenueze impactul negativ, încetează relația de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză, dacă impactul negativ potențial este grav.

Înainte de suspendarea temporară sau de încetarea relației de afaceri, întreprinderea evaluează dacă se poate preconiza în mod rezonabil că impacturile negative ale unei astfel de acțiuni sunt în mod vădit mai grave decât impactul negativ care nu a putut fi prevenit sau atenuat în mod adecvat. Într-un astfel de caz, întreprinderea nu este obligată să suspende sau să înceteze relația de afaceri și este în măsură să informeze autoritatea de supraveghere competentă cu privire la motivele justificate în mod corespunzător ale unei astfel de decizii.

Statele membre prevăd posibilitatea de a suspenda temporar sau de a înceta relația de afaceri care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor, în conformitate cu primul paragraf, cu excepția contractelor pe care părțile sunt obligate prin lege să le încheie.

În cazul în care decide să suspende temporar sau să înceteze relația de afaceri, întreprinderea ia măsuri pentru a preveni, a atenua sau a opri impacturile suspendării sau încetării, transmite un preaviz rezonabil partenerului de afaceri în cauză și reexaminează periodic această decizie.

În cazul în care decide să nu suspende temporar sau să nu înceteze relația de afaceri în conformitate cu prezentul articol, întreprinderea monitorizează impactul negativ potențial și își evaluează periodic decizia, analizând dacă există alte măsuri adecvate.

Articolul 11

Oprirea impacturilor negative reale

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile iau măsurile adecvate pentru a opri impacturile negative reale care au fost sau ar fi trebuit să fie identificat în temeiul articolului 8, în conformitate cu articolul 9 și cu prezentul articol.

Pentru a stabili măsurile adecvate menționate la primul paragraf, se ține seama în mod corespunzător de următoarele elemente:

- (a) dacă impactul negativ potențial este cauzat numai de întreprindere, dacă acesta este cauzat în comun de întreprindere și de filiala sau partenerul său de afaceri prin acțiuni sau omisiuni sau dacă este cauzat numai de partenerul de afaceri al întreprinderii în lanțul de activități;
 - (b) dacă impactul negativ real a avut loc în cadrul operațiunilor filialei, ale partenerului de afaceri direct sau ale partenerului de afaceri indirect; și
 - (c) capacitatea întreprinderii de a influența partenerul de afaceri care a cauzat sau a cauzat în comun impactul negativ real.
- (2) În cazul în care nu se poate opri imediat un impact negativ, statele membre se asigură că întreprinderile reduc la minimum amploarea impactului respectiv.

- (3) Întreprinderile au obligația de a lua următoarele măsuri adecvate, după caz:
- (a) neutralizarea impactului negativ sau reducerea la minimum a amplitudinii acestuia; aceste măsuri sunt proporționale cu gravitatea impactului negativ și cu implicarea întreprinderii în impactul negativ;
 - (b) dacă există o necesitate bazată pe faptul că nu se poate opri imediat impactul negativ, elaborarea și punerea în aplicare, fără întârzieri nejustificate, a unui plan de acțiuni corective cu un calendar rezonabil și clar definit pentru punerea în aplicare a unor măsuri adecvate și cu indicatori calitativi și cantitativi pentru măsurarea îmbunătățirilor; întreprinderile își pot concepe planurile de acțiune în cooperare cu inițiativele sectoriale sau multipartite; planul de acțiuni corective se adaptează la operațiunile și la lanțul de activități ale întreprinderilor;
 - (c) urmărirea obținerii de la un partener de afaceri direct a unor garanții contractuale potrivit cărora acesta va asigura respectarea codului de conduită al întreprinderii și, după caz, a planului de acțiuni corective, inclusiv prin stabilirea de garanții contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care activitățile acestora fac parte din lanțul de activități al întreprinderii; în cazul în care se obțin astfel de garanții contractuale, se aplică alineatul (6);
 - (d) realizarea investițiilor, a modificărilor sau a actualizărilor financiare sau nefinanciare necesare, de exemplu în structuri, producție sau alte procese și infrastructuri operaționale;

- (e) efectuarea modificărilor sau a îmbunătățirilor necesare privind planul de afaceri, strategiile și operațiunile generale ale întreprinderii, inclusiv practicile în materie de achiziție, proiectare și distribuție;
 - (f) oferirea de sprijin direcționat și proporțional unui IMM care este partener de afaceri al întreprinderii, în cazurile în care este necesar ținând cont de resursele, cunoștințele și constrângerile IMM-ului, inclusiv prin acordarea sau facilitarea accesului la consolidarea capacităților, formare sau modernizarea sistemelor de gestionare și, în cazul în care respectarea codului de conduită sau a planului de acțiuni corective ar pune în pericol viabilitatea IMM-ului, prin furnizarea de sprijin financiar direcționat și proporțional, cum ar fi finanțare directă, împrumuturi cu dobândă redusă, garanții de aprovizionare continuă sau asistență pentru asigurarea finanțării;
 - (g) în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu dreptul concurenței, colaborarea cu alte entități, inclusiv, după caz, cu scopul de a crește capacitatea întreprinderii de a opri impactul negativ sau de a reduce la minimum amploarea unui astfel de impact, în special în cazul în care nicio altă măsură nu este adecvată sau eficientă;
 - (h) să asigure remediere în conformitate cu articolul 12.
- (4) Companiile pot adopta, dacă este cazul, măsuri adecvate suplimentare în raport cu măsurile enumerate la alineatul (3), cum ar fi colaborarea cu un partener de afaceri cu privire la așteptările întreprinderii în ceea ce privește oprirea impacturilor negative reale ori reducerea la minimum a amplitudinii unor astfel de impacturi sau acordarea ori facilitarea accesului la consolidarea capacităților, consiliere, sprijin administrativ și financiar, cum ar fi împrumuturi sau finanțare, ținând totodată seama de resursele, cunoștințele și constrângerile partenerului de afaceri.

- (5) În ceea ce privește impacturile negative reale care nu au putut fi oprite sau a căror amploare nu a putut fi redusă la minimum în mod corespunzător prin măsurile adecvate enumerate la alineatul (3), întreprinderea poate urmări obținerea de garanții contractuale cu un partener de afaceri indirect, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de acțiuni corective. În cazul în care se obțin astfel de garanții contractuale, se aplică alineatul (6).
- (6) Garanțiile contractuale menționate la alineatul (3) litera (c) și la alineatul (5) sunt însoțite de măsuri adecvate de verificare a conformității. În scopul verificării conformității, întreprinderea poate recurge la verificarea de către o parte terță independentă, inclusiv prin inițiative sectoriale sau multipartite.

În cazul în care se obțin garanții contractuale de la un IMM sau se încheie un contract cu un IMM, condițiile utilizate sunt echitabile, rezonabile și nediscriminatorii. Întreprinderea evaluează, de asemenea, dacă garanțiile contractuale ale unui IMM ar trebui să fie însoțite de oricare dintre măsurile adecvate pentru IMM-uri menționate la alineatul (3) litera (f). În cazul în care se iau măsuri de verificare a conformității în ceea ce privește IMM-urile, întreprinderea suportă costul verificării de o parte terță independentă. În cazul în care IMM solicită să plătească cel puțin o parte din costul verificării efectuate de către organisme terțe independente, sau de comun acord cu întreprinderea, IMM-ul respectiv poate partaja rezultatele acestei verificări cu alte societăți.

- (7) În ceea ce privește impacturile negative reale menționate la alineatul (1) care nu au putut fi oprite sau a căror amploare nu a putut fi redusă la minimum prin măsurile prevăzute la alineatele (3), (5) și (6), întreprinderea are obligația, în ultimă instanță, de a nu încheia relații noi sau de a nu prelungi relațiile existente cu un partener de afaceri în legătură cu care a survenit impactul sau în lanțul de activități al căruia a survenit impactul și, în cazul în care legislația care reglementează relațiile acestora îi permite, ia, în ultimă instanță, următoarele măsuri:
- (a) adoptă și pune în aplicare, fără întârzieri nejustificate, un plan consolidat de acțiuni corective pentru impactul negativ specific, inclusiv prin utilizarea sau sporirea efectului de pârghie al întreprinderii prin suspendarea temporară a relațiilor de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză, cu condiția să existe așteptări rezonabile ca aceste eforturi să aibă succes; planul de acțiune include un calendar specific și adecvat pentru adoptarea și punerea în aplicare a tuturor acțiunilor prevăzute în acesta, pe durata căruia întreprinderea poate, de asemenea, să caute parteneri de afaceri alternativi;
 - (b) dacă nu există așteptări rezonabile ca eforturile menționate la litera (a) să aibă succes sau dacă punerea în aplicare a planului consolidat de acțiuni corective nu a reușit să oprească impactul negativ sau să reducă la minimum amploarea acestuia, încetează relația de afaceri în ceea ce privește activitățile în cauză dacă impactul negativ real este grav.

Înainte de suspendarea temporară sau de încetarea unei relații de afaceri, întreprinderea evaluează dacă se poate preconiza în mod rezonabil că impacturile negative ale unei astfel de acțiuni sunt în mod vădit mai grave decât impactul negativ care nu a putut fi oprit sau a cărui amploare nu a putut fi redusă la minim în mod adecvat. Într-un astfel de caz, întreprinderea nu este obligată să suspende sau să înceteze relația de afaceri și este în măsură să informeze autoritatea de supraveghere competentă cu privire la motivele justificate în mod corespunzător ale unei astfel de decizii.

Statele membre prevăd posibilitatea de a suspenda temporar sau de a înceta relația de afaceri care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor, în conformitate cu primul paragraf, cu excepția contractelor pe care părțile sunt obligate prin lege să le încheie.

În cazul în care decide să suspende temporar sau să înceteze relația de afaceri, întreprinderea ia măsuri pentru a preveni, a atenua sau a opri impacturile suspendării sau încetării, transmite un preaviz rezonabil partenerului de afaceri și reevaluează periodic această decizie.

În cazul în care decide să nu suspende temporar sau să nu înceteze relația de afaceri în conformitate cu prezentul articol, întreprinderea monitorizează impactul negativ real și își evaluează periodic decizia, analizând dacă există alte măsuri adecvate.

Articolul 12

Remedierea impacturilor negative reale

- (1) Statele membre se asigură că o întreprindere asigură remedierea impactului negativ real pe care l-a cauzat singură sau în comun.
- (2) În cazul în care impactul negativ real este cauzat numai de partenerul de afaceri al întreprinderii, întreprinderea poate asigura remedierea voluntară. De asemenea, întreprinderea își poate utiliza capacitatea de a influența partenerul de afaceri care cauzează impactul negativ pentru a asigura remedierea.

Articolul 13

Colaborarea semnificativă cu părțile interesate

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile iau măsuri adecvate pentru a colabora în mod eficace cu părțile interesate, în conformitate cu prezentul articol.
- (2) Fără a aduce atingere Directivei (UE) 2016/943, atunci când se consultă cu părțile interesate, întreprinderile le furnizează, după caz, informații relevante și cuprinzătoare pentru a desfășura consultări eficace și transparente. Fără a aduce atingere Directivei (UE) 2016/943, părțile interesate consultate au dreptul de a înainta o cerere motivată solicitând informații suplimentare relevante, care sunt furnizate de întreprindere într-un termen rezonabil și într-un format adecvat și ușor de înțeles. Dacă întreprinderea refuză o cerere de informații suplimentare, părțile interesate consultate au dreptul la o justificare scrisă a acestui refuz.

- (3) Consultarea părților interesate are loc în următoarele etape ale procesului de diligență necesară:
- (a) la colectarea informațiilor necesare privind impacturile negative reale sau potențiale pentru a identifica, a evalua și a ierarhiza impacturile negative în temeiul articolelor 8 și 9;
 - (b) la elaborarea de planuri de acțiuni de prevenire și de planuri de acțiuni corective în temeiul articolului 10 alineatul (2) și al articolului 11 alineatul (3), precum și la elaborarea de planuri consolidate de acțiuni de prevenire și corective în temeiul articolului 10 alineatul (6) și al articolului 11 alineatul (7);
 - (c) la luarea deciziei de a înceta sau de a suspenda o relație de afaceri în temeiul articolului 10 alineatul (6) și al articolului 11 alineatul (7);
 - (d) la adoptarea unor măsuri adecvate de remediere a impacturilor negative în temeiul articolului 12;
 - (e) după caz, la elaborarea indicatorilor calitativi și cantitativi pentru monitorizarea cerută în temeiul articolului 15.
- (4) În cazul în care nu este posibil în mod rezonabil să se desfășoare o colaborare eficace cu părțile interesate în măsura necesară pentru respectarea cerințelor prezentei directive, întreprinderile se consultă, în plus, cu experți care pot oferi informații credibile cu privire la impacturile negative reale sau potențiale.
- (5) În procesul consultării părților interesate, întreprinderile identifică și abordează obstacolele din calea colaborării și se asigură că participanții nu fac obiectul represaliilor sau al răzbunărilor, inclusiv prin păstrarea confidențialității sau a anonimatului.

- (6) Statele membre se asigură că întreprinderilor li se permite să îndeplinească obligațiile prevăzute la prezentul articol prin inițiative sectoriale sau multipartite, după caz, cu condiția ca procedurile de consultare să îndeplinească cerințele prevăzute la prezentul articol. Utilizarea inițiativelor sectoriale și multipartite nu este suficientă pentru a îndeplini obligația de a consulta proprii angajați ai întreprinderii și reprezentanții acestora.
- (7) Colaborarea cu angajații și cu reprezentanții acestora nu aduce atingere dreptului relevant al Uniunii și dreptului intern relevant din domeniul ocupării forței de muncă și al drepturilor sociale, nici contractelor colective aplicabile.

Articolul 14

Mecanismul de notificare și procedura de tratare a plângerilor

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile permit persoanelor și entităților enumerate la alineatul (2) să depună plângeri în cazul în care persoanele sau entitățile respective au suspiciuni legitime cu privire la impacturile negative reale sau potențiale în ceea ce privește operațiunile întreprinderilor, operațiunile filialelor lor sau operațiunile partenerilor lor de afaceri din lanțurile de activități ale întreprinderilor.
- (2) Statele membre se asigură că plângerile pot fi depuse de:
- (a) persoanele fizice sau juridice care sunt afectate sau care au motive întemeiate să considere că ar putea fi afectate de un impact negativ, precum și reprezentanții legitimi ai acestor persoane, care acționează în numele lor, cum ar fi organizațiile societății civile și apărătorii drepturilor omului;

- (b) sindicate și alți reprezentanți ai lucrătorilor ce reprezintă persoane fizice care își desfășoară activitatea în cadrul lanțului de activități în cauză; și
 - (c) organizații ale societății civile care sunt active și au experiență în domeniile legate de impactul negativ asupra mediului care face obiectul plângerii.
- (3) Statele membre se asigură că întreprinderile stabilesc o procedură echitabilă, disponibilă publicului, accesibilă, previzibilă și transparentă de tratare a plângerilor menționate la alineatul (1), inclusiv o procedură pentru cazurile în care întreprinderea consideră plângerea ca fiind neîntemeiată, și informează reprezentanții lucrătorilor și sindicatele în cauză cu privire la procedura respectivă. Întreprinderile iau măsuri disponibile în mod rezonabil pentru a preveni orice formă de represalii, asigurând confidențialitatea identității persoanei sau organizației care depune plângerea, în conformitate cu dreptul intern. Când este necesar ca informațiile să fie partajate, acest lucru se realizează într-un mod care nu pune în pericol siguranța reclamantului, inclusiv prin nedivulgarea identității sale.
- Statele membre se asigură că, în cazul în care plângerea este întemeiată, impactul negativ care face obiectul plângerii este considerat a fi identificat în sensul articolului 8, iar întreprinderea ia măsuri adecvate în conformitate cu articolele 10, 11 și 12.
- (4) Statele membre se asigură că reclamantii au dreptul de a:
- (a) solicita întreprinderii căreia i-au adresat o plângere în temeiul alineatului (1) să ia măsuri adecvate ca urmare a plângerii;

- (b) de a se întâlni cu reprezentanții întreprinderii la un nivel adecvat pentru a discuta cu privire la impacturile negative grave, reale sau potențiale care fac obiectul plângerii și despre remedierea potențială în concordanță cu articolul 12;
 - (c) de a fi informați de către întreprindere cu privire la motivele pentru care o plângere a fost considerată întemeiată sau neîntemeiată și, în cazul în care este considerată întemeiată, de a li se furniza informații cu privire la măsurile și acțiunile întreprinse sau care urmează să fie întreprinse.
- (5) Statele membre se asigură că întreprinderile instituie un mecanism accesibil pentru depunerea de notificări de către persoane și entități în cazul în care acestea au informații sau suspiciuni cu privire la impacturile negative reale sau potențiale în ceea ce privește propriile lor operațiuni, operațiunile filialelor lor și operațiunile partenerilor lor de afaceri din lanțul de activități al întreprinderilor.

Mecanismul asigură că notificările pot fi efectuate fie în mod anonim, fie confidențial, în conformitate cu dreptul intern. Întreprinderile iau măsuri disponibile în mod rezonabil pentru a preveni orice formă de represalii, asigurând confidențialitatea identității persoanelor sau entităților care transmit notificări, în conformitate cu dreptul intern. Întreprinderea poate informa persoanele sau entitățile care depun notificări cu privire la măsurile și acțiunile întreprinse sau care urmează să fie întreprinse, după caz.

- (6) Statele membre se asigură că întreprinderilor li se permite să îndeplinească obligațiile prevăzute la alineatul (1), alineatul (3) primul paragraf și alineatul (5) prin participarea la proceduri colaborative de tratare a plângerilor și mecanisme de notificare, inclusiv la cele instituite în comun de întreprinderi, prin intermediul asociațiilor sectoriale, al inițiativelor multipartite sau al acordurilor-cadru globale, cu condiția ca aceste proceduri colaborative și mecanisme să îndeplinească cerințele prevăzute la prezentul articol.
- (7) Depunerea unei notificări sau a unei plângeri în temeiul prezentului articol nu constituie o condiție prealabilă și nici nu împiedică persoana care o depune să aibă acces la procedurile prevăzute în temeiul articolelor 26 și 29 sau la alte mecanisme extrajudiciare.

Articolul 15

Monitorizare

Statele membre se asigură că întreprinderile efectuează evaluări periodice privind propriile operațiuni și măsuri, cele ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțul de activități al întreprinderii, operațiunile și măsurile partenerilor lor de afaceri, pentru a evalua punerea în aplicare și a monitoriza adecvarea și eficacitatea identificării, prevenirii, atenuării și eliminării impacturilor negative, precum și a reducerii la minimum a amplitudinii acestora. Aceste evaluări se bazează, după caz, pe indicatori calitativi și cantitativi și se efectuează fără întârzieri nejustificate după producerea unei modificări semnificative, dar cel puțin o dată la 12 luni și ori de câte ori există motive întemeiate să se considere că pot apărea noi riscuri de producere a respectivelor impacturi negative. După caz, politica privind diligența necesară, impacturile negative identificate și măsurile adecvate aferente se actualizează în conformitate cu rezultatul evaluărilor respective și ținându-se seama în mod corespunzător de informațiile relevante furnizate de părțile interesate.

Articolul 16

Comunicare

- (1) Fără a aduce atingere excepției prevăzute la alineatul (2) de la prezentul articol, statele membre se asigură că întreprinderile raportează cu privire la aspectele reglementate de prezenta directivă prin publicarea pe site-ul lor web a unei declarații anuale. Această declarație anuală se publică:
- (a) în cel puțin una dintre limbile oficiale ale Uniunii utilizate în statul membru al autorității de supraveghere desemnate în temeiul articolului 24 și, dacă este diferită, într-o limbă care este uzuală în domeniul afacerilor internaționale;
 - (b) într-un termen rezonabil, dar nu mai târziu de 12 luni de la data bilanțului exercițiului financiar pentru care este întocmită declarația sau, în cazul întreprinderilor care raportează în mod voluntar în conformitate cu Directiva 2013/34/UE, până la data publicării situațiilor financiare anuale.

În cazul unei întreprinderi constituite în conformitate cu dreptul unei țări terțe, declarația include, de asemenea, informațiile solicitate în temeiul articolului 23 alineatul (2) privind reprezentantul autorizat al întreprinderii.

- (2) Alineatul (1) de la prezentul articol nu se aplică întreprinderilor care fac obiectul cerințelor de raportare privind durabilitatea în conformitate cu articolul 19a, 29a sau 40a din Directiva 2013/34/UE, inclusiv celor care sunt exceptate în conformitate cu articolul 19a alineatul (9) sau cu articolul 29a alineatul (8) din directiva respectivă.

- (3) Până la 31 martie 2027, Comisia adoptă acte delegate în conformitate cu articolul 34 pentru a completa prezenta directivă prin stabilirea conținutului și criteriilor pentru raportarea prevăzută la alineatul (1), specificând, mai ales, informații suficient de detaliate cu privire la descrierea obligației de diligență, a impacturilor negative reale și potențiale identificate și a măsurilor adecvate întreprinse cu privire la impacturile respective. La elaborarea actelor delegate respective, Comisia ține seama în mod corespunzător de standardele de raportare privind durabilitatea adoptate în temeiul articolului 29b și al articolului 40b din Directiva 2013/34/UE și, după caz, le aliniază la acestea.

Atunci când adoptă actele delegate menționate la primul paragraf, Comisia se asigură că nu există nicio duplicare a cerințelor de raportare pentru întreprinderile menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (a) punctul (iii) care fac obiectul cerințelor de raportare în temeiul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2019/2088, menținând în același timp pe deplin obligațiile minime prevăzute în prezenta directivă.

Articolul 17

Accesibilitatea informațiilor în punctul unic de acces european

- (1) De la 1 ianuarie 2029, statele membre se asigură că, atunci când publică declarația anuală menționată la articolul 16 alineatul (1) din prezenta directivă, întreprinderile transmit în același timp declarația respectivă organismului de colectare menționat la alineatul (3) de la prezentul articol pentru a fi pusă la dispoziție în punctul unic de acces european (ESAP) înființat în temeiul Regulamentului (UE) 2023/2859.

Statele membre se asigură că informațiile cuprinse în declarația anuală menționată la primul paragraf respectă următoarele cerințe:

- (a) sunt prezentate într-un format care permite extragerea de date, în sensul definiției de la articolul 2 punctul 3 din Regulamentul (UE) 2023/2859, sau, în cazul în care acest lucru este prevăzut de dreptul Uniunii sau de dreptul intern, într-un format prelucrabil automat, în sensul definiției de la articolul 2 punctul 4 din regulamentul respectiv;
- (b) sunt însoțite de următoarele metadate:
 - (i) toate denumirile întreprinderii la care se referă informațiile;
 - (ii) identificatorul entității juridice al întreprinderii, astfel cum se specifică în temeiul articolului 7 alineatul (4) litera (b) din Regulamentul (UE) 2023/2859;
 - (iii) categoria dimensiunilor întreprinderii, astfel cum se specifică în temeiul articolului 7 alineatul (4) litera (d) din Regulamentul (UE) 2023/2859;
 - (iv) sectorul (sectoarele) industrial(e) al(e) activităților economice ale întreprinderii, astfel cum se specifică în temeiul articolului 7 alineatul (4) litera (e) din Regulamentul (UE) 2023/2859;
 - (v) tipul de informații, astfel cum sunt specificate la articolul 7 alineatul (4) litera (c) din Regulamentul (UE) 2023/2859;
 - (vi) o mențiune care să indice dacă informațiile cuprind date cu caracter personal.
- (2) în sensul alineatului (1) litera (b) punctul (ii), statele membre se asigură că întreprinderile obțin un identificator al entității juridice.

- (3) Până la 31 decembrie 2028, în scopul punerii la dispoziție în ESAP a informațiilor menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, statele membre numesc cel puțin un organism de colectare, în sensul definiției de la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2023/2859, și notifică Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe în acest sens.
- (4) În scopul colectării și gestionării eficiente a informațiilor transmise în conformitate cu alineatul (1), Comisia este împuternicită să adopte măsuri de punere în aplicare pentru a preciza:
- (a) orice alte metadate care trebuie să însoțească informațiile;
 - (b) structurarea datelor la nivelul informațiilor prezentate; și
 - (c) pentru ce informații este necesar un format prelucrabil automat și, în astfel de cazuri, ce format prelucrabil automat trebuie utilizat.

Articolul 18

Clauze contractuale tip

Pentru a oferi sprijin întreprinderilor în scopul facilitării respectării de către acestea a articolului 10 alineatul (2) litera (b) și a articolului 11 alineatul (3) litera (c), Comisia, în consultare cu statele membre și părțile interesate, adoptă orientări cu privire la clauze contractuale tip cu caracter facultativ, până la ... [30 de luni de la intrarea în vigoare a prezentei directive].

Articolul 19

Orientări

- (1) Pentru a oferi sprijin întreprinderilor sau autorităților statelor membre cu privire la modul în care întreprinderile ar trebui să își îndeplinească obligațiile de diligență în mod concret și pentru a oferi sprijin părților interesate, Comisia, în consultare cu statele membre și cu părțile interesate, cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, cu Agenția Europeană de Mediu, cu Autoritatea Europeană a Muncii și, după caz, cu organizațiile internaționale și alte organisme care dețin cunoștințe specializate în ceea ce privește diligența necesară, emite orientări, inclusiv orientări generale și orientări sectoriale specifice sau orientări privind impacturi negative specifice.
- (2) Orientările care trebuie emise în temeiul alineatului (1) includ:
 - (a) orientări și bune practici privind modul de exercitare a diligenței necesare în conformitate cu obligațiile prevăzute la articolele 5-16, în special procesul de identificare în temeiul articolului 8, stabilirea ordinii de prioritate a impacturilor în temeiul articolului 9, măsuri adecvate de adaptare a practicilor de achiziții în temeiul articolului 10 alineatul (2) și al articolului 11 alineatul (3), dezangajarea responsabilă în temeiul articolului 10 alineatul (6) și al articolului 11 alineatul (7), măsuri adecvate de remediere în temeiul articolului 12, precum și privind modul de identificare și de colaborare cu părțile interesate în temeiul articolului 13, inclusiv prin intermediul mecanismului de notificare și al procedurii de tratare a plângerilor stabilite la articolul 14;
 - (b) orientări practice privind planul de tranziție menționat la articolul 22;
 - (c) orientări sectoriale specifice;

- (d) orientări privind evaluarea factorilor de risc la nivel de întreprindere, a celor legați de operațiunile comerciale, a celor geografici și contextuali, a celor legați de produse și servicii, precum și a factorilor de risc sectoriali, inclusiv a celor asociați zonelor de conflict și zonelor cu risc ridicat;
 - (e) trimiteri la surse de date și de informații disponibile pentru respectarea obligațiilor prevăzute în prezenta directivă, precum și la instrumente și tehnologii digitale care ar putea facilita și sprijini respectarea;
 - (f) informații privind modul de partajare a resurselor și a informațiilor între întreprinderi și alte entități juridice în scopul respectării dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive, într-un mod care să fie în concordanță cu protecția secretelor comerciale în temeiul articolului 5 alineatul (3) și cu protecția împotriva eventualelor represalii și răzbunări prevăzută la articolul 13 alineatul (5);
 - (g) informații pentru părțile interesate și reprezentanții acestora cu privire la modul de dialogare pe parcursul procesului de diligență necesară.
- (3) Orientările de la alineatul (2) literele (a), (d) și (e) se pun la dispoziție până la ... [a se introduce data: 30 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive]. Orientările de la alineatul (2) literele (b), (f) și (g) se pun la dispoziție până la ... [a se introduce data: 36 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive].
- (4) Orientările menționate la prezentul articol se pun la dispoziție în toate limbile oficiale ale Uniunii. Comisia revizuieste periodic orientările și le adaptează, după caz.

Articolul 20
Măsuri de însoțire

- (1) Pentru a oferi informații și sprijin întreprinderilor și partenerilor lor de afaceri și părților interesate, statele membre creează și utilizează în mod individual sau în comun site-uri web, platforme sau portaluri specializate. În acest sens, se acordă o atenție deosebită IMM-urilor prezente în lanțurile de activități ale întreprinderilor. Aceste site-uri web, platforme sau portaluri oferă, în special, acces la:
- (a) conținutul și criteriile de raportare stabilite de Comisie în actele delegate adoptate în temeiul articolului 16 alineatul (3);
 - (b) orientările Comisiei privind clauzele contractuale tip cu caracter facultativ prevăzute la articolul 18 și orientările pe care le emite în temeiul articolului 19;
 - (c) serviciul unic de asistență prevăzut la articolul 21; și
 - (d) informații pentru părțile interesate și reprezentanții acestora cu privire la modul de dialogare pe parcursul procesului de diligență necesară.
- (2) Fără a aduce atingere normelor privind ajutoarele de stat, statele membre pot sprijini financiar IMM-urile. Statele membre pot, de asemenea, să ofere sprijin părților interesate în scopul facilitării exercitării drepturilor prevăzute în prezenta directivă.

- (3) Comisia poate completa măsurile de ajutor ale statelor membre pe baza acțiunilor existente ale Uniunii de sprijinire a diligenței necesare în cadrul Uniunii și în țările terțe și poate elabora noi măsuri, inclusiv facilitarea inițiativelor sectoriale sau multipartite pentru a ajuta întreprinderile să își îndeplinească obligațiile.
- (4) Fără a aduce atingere articolelor 25, 26 și 29, întreprinderile pot participa la inițiative sectoriale și multipartite pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor menționate la articolele 7-16 în măsura în care astfel de inițiative sunt adecvate pentru a sprijini îndeplinirea obligațiilor respective. În special, întreprinderile pot, după ce le-au evaluat caracterul adecvat, să utilizeze sau să se alăture unor analize relevante a riscurilor efectuate de către sector, de către inițiative multipartite sau de membrii respectivelor inițiative și, prin intermediul unor astfel de inițiative, pot lua măsuri adecvate eficiente sau se pot alătura unor astfel de măsuri. Când acționează astfel, întreprinderile monitorizează eficacitatea acestor măsuri și continuă să ia măsurile adecvate, dacă este necesar, pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor care le revin.

Comisia și statele membre pot facilita diseminarea informațiilor cu privire la astfel de inițiative și la rezultatele acestora. Comisia, în colaborare cu statele membre, emite orientări care stabilesc criteriile privind caracterul adecvat, alături de o metodologie prin care întreprinderile să evalueze caracterul adecvat al sistemelor sectoriale și al inițiativelor multipartite.

- (5) Fără a aduce atingere articolelor 25, 26 și 29, întreprinderile pot recurge la verificare de către o parte terță independentă, asupra și din partea întreprinderilor din lanțurile lor de activități, pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor lor de diligență, în măsura în care o astfel de verificare este adecvată pentru a sprijini îndeplinirea obligațiilor relevante. Verificarea de către o parte terță independentă poate fi efectuată de alte întreprinderi sau de o inițiativă sectorială sau multipartită. Părțile terțe independente care efectuează verificarea acționează cu obiectivitate și independență deplină față de întreprindere, nu se află în niciun conflict de interese, nu sunt supuse niciunei influențe externe, directe sau indirecte, și se abțin de la orice acțiune incompatibilă cu independența lor. În funcție de natura impactului negativ, acestea dețin experiență și competență în domeniul mediului sau al drepturilor omului și răspund pentru calitatea și fiabilitatea verificării.

Comisia, în colaborare cu statele membre, emite orientări care stabilesc criteriile privind caracterul adecvat, alături de o metodologie prin care companiile să evalueze caracterul adecvat al părților terțe independente care efectuează verificarea, precum și orientări pentru monitorizarea exactității, eficacității și integrității verificării de către o parte terță independentă.

Articolul 21

Serviciul unic de asistență

- (1) Comisia instituie un serviciu unic de asistență prin intermediul căruia întreprinderile pot solicita informații, orientări și sprijin cu privire îndeplinirea obligațiilor care le revin stabilite în prezenta directivă.

- (2) Autoritățile naționale relevante din fiecare stat membru colaborează cu serviciul unic de asistență pentru a contribui la adaptarea informațiilor și a orientărilor la contextele naționale, precum și la diseminarea acestor informații și orientări.

Articolul 22

Combaterea schimbărilor climatice

- (1) Statele membre se asigură că întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) și la articolul 2 alineatul (2) literele (a), (b) și (c) adoptă și pun în aplicare un plan de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice care vizează asigurarea, prin depunerea celor mai susținute eforturi, a faptului că modelul de afaceri și strategia întreprinderii sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C în concordanță cu Acordul de la Paris și cu obiectivul de realizare a neutralității climatice, astfel cum este stabilit în Regulamentul (UE) 2021/1119, inclusiv cu obiectivele sale intermediare și de neutralitate climatică pentru 2050 și, după caz, cu expunerea întreprinderii la activități legate de cărbune, petrol și gaze.

Planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice menționat la primul paragraf este conceput astfel încât să conțină:

- (a) obiective cu termene precise, legate de schimbările climatice, pentru 2030 și în etape de cinci ani până în 2050, pe baza unor dovezi științifice concludente și, după caz, obiective absolute de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru categoriile 1, 2 și 3 de emisii de gaze cu efect de seră pentru fiecare clasă semnificativă;

- (b) o descriere a pârghiilor de decarbonizare identificate și a acțiunilor-cheie planificate pentru atingerea obiectivelor menționate la litera (a), inclusiv, după caz, modificări ale portofoliului de produse și servicii ale întreprinderii și adoptarea de noi tehnologii;
 - (c) o explicație și o cuantificare a investițiilor și a finanțării care sprijină punerea în aplicare a planului de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice; și
 - (d) o descriere a rolului organelor administrative, de conducere și de supraveghere în ceea ce privește planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice.
- (2) Se consideră că întreprinderile care raportează un plan de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice în conformitate cu articolul 19a, 29a sau 40a, după caz, din Directiva 2013/34/UE, au respectat obligația de a adopta un plan de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice prevăzut la alineatul (1) de la prezentul articol.
- Se consideră că întreprinderile incluse în planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice al întreprinderii-mamă, raportate în conformitate cu articolul 29a sau 40a, după caz, din Directiva 2013/34/UE, au respectat obligația de a adopta un plan de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice prevăzut la alineatul (1) de la prezentul articol.
- (3) Statele membre se asigură că planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice menționat la alineatul (1) este actualizat o dată la 12 luni și conține o descriere a progreselor înregistrate de întreprindere în direcția atingerii obiectivelor menționate la alineatul (1) al doilea paragraf litera (a).

Articolul 23

Reprezentantul autorizat

- (1) Statele membre impun ca o întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2) care își desfășoară activitatea într-un stat membru să desemneze o persoană fizică sau juridică în calitate de reprezentant autorizat, având sediul sau domiciliul pe teritoriul unuia dintre statele membre în care își desfășoară activitatea. Desemnarea este valabilă atunci când este confirmată ca fiind acceptată de reprezentantul autorizat.
- (2) Statele membre impun ca reprezentantul autorizat sau întreprinderea să comunice numele, adresa poștală, adresa de e-mail și numărul de telefon ale reprezentantului autorizat unei autorități de supraveghere din statul membru în care reprezentantul autorizat își are domiciliul sau sediul și, în cazul în care aceasta este diferită, autorității de supraveghere competente, astfel cum se specifică la articolul 24 alineatul (3). Statele membre se asigură că reprezentantului autorizat îi revine obligația de a pune la dispoziția oricărei autorități de supraveghere, la cerere, o copie a desemnării într-o limbă oficială a unui stat membru.
- (3) Statele membre impun reprezentantului autorizat sau întreprinderii să informeze o autoritate de supraveghere din statul membru în care reprezentantul autorizat își are domiciliul sau sediul și, în cazul în care aceasta este diferită, autoritatea de supraveghere competentă, astfel cum se specifică la articolul 24 alineatul (3) cu privire la faptul că respectiva întreprindere este o întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2).

- (4) Statele membre impun ca fiecare întreprindere să își împuternicească reprezentantul autorizat să primească comunicări din partea autorităților de supraveghere cu privire la toate aspectele care se impun în vederea respectării și asigurării respectării dispozițiilor de drept intern de transpunere a prezentei directive. Întreprinderile au obligația de a furniza reprezentantului lor autorizat competențele și resursele necesare în vederea cooperării cu autoritățile de supraveghere.
- (5) În cazul în care o întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2) nu respectă obligațiile prevăzute la prezentul articol, toate statele membre în care întreprinderea își desfășoară activitatea au competența de a asigura respectarea acestor obligații în conformitate cu dreptul lor intern. Un stat membru care intenționează să aplice obligațiile prevăzute la prezentul articol informează autoritățile de supraveghere prin intermediul Rețelei europene a autorităților de supraveghere create în temeiul articolului 28, astfel încât obligațiile să nu fie aplicate de alte state membre.

Articolul 24

Autorități de supraveghere

- (1) Fiecare stat membru desemnează una sau mai multe autorități de supraveghere însărcinate să supravegheze respectarea obligațiilor prevăzute în dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul articolelor 7-16 și al articolului 22.
- (2) În ceea ce privește o întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (1), autoritatea de supraveghere competentă este cea a statului membru în care întreprinderea își are sediul social.

- (3) În ceea ce privește o întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2), autoritatea de supraveghere competentă este cea a statului membru în care întreprinderea are o sucursală. În cazul în care întreprinderea nu are sucursale în niciun stat membru sau are sucursale în diferite state membre, autoritatea de supraveghere competentă este autoritatea de supraveghere a statului membru în care întreprinderea a generat cea mai mare parte a cifrei sale de afaceri nete în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar înainte de data indicată la articolul 37 sau de data la care întreprinderea îndeplinește pentru prima dată criteriile prevăzute la articolul 2 alineatul (2), luându-se în considerare data care survine cel mai târziu dintre cele două.

O întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2), pe baza unei modificări a circumstanțelor care o determină să genereze cea mai mare parte a cifrei sale de afaceri în Uniune într-un alt stat membru, poate înainta o cerere motivată corespunzător de modificare a autorității de supraveghere care este competentă să reglementeze aspectele care fac obiectul prezentei directive în ceea ce privește întreprinderea respectivă.

- (4) În cazul în care întreprinderea-mamă îndeplinește obligațiile care decurg din prezenta directivă în numele filialelor sale în conformitate cu articolul 6, autoritatea de supraveghere competentă a întreprinderii-mamă cooperează cu autoritatea de supraveghere competentă a filialei, care va rămâne competentă pentru a se asigura că filiala face obiectul exercitării competențelor în conformitate cu articolul 25. În acest sens, Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere stabilită în temeiul articolului 28 facilitează cooperarea, coordonarea și furnizarea de asistență reciprocă necesare în conformitate cu articolul 28.
- (5) În cazul în care un stat membru desemnează mai multe autorități de supraveghere, acesta se asigură că respectivele competențe ale autorităților de supraveghere în cauză sunt clar definite și că acestea au o relație strânsă și eficientă de colaborare.

- (6) Statele membre pot desemna autoritățile pentru supravegherea întreprinderilor financiare reglementate și ca autorități de supraveghere în sensul prezentei directive.
- (7) Până la ... [2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive], statele membre informează Comisia cu privire la numele și datele de contact ale autorităților de supraveghere desemnate în temeiul prezentului articol, precum și cu privire la competențele respective ale acestora în cazul în care există mai multe autorități de supraveghere desemnate. Statele membre informează Comisia cu privire la orice modificare a acestora.
- (8) Comisia pune la dispoziția publicului, inclusiv pe site-ul său web, o listă a autorităților de supraveghere și, în cazul în care un stat membru are mai multe autorități de supraveghere, a competențelor fiecăreia dintre autoritățile respective în raport cu prezenta directivă. Comisia actualizează periodic lista pe baza informațiilor primite de la statele membre.
- (9) Statele membre garantează independența autorităților de supraveghere și se asigură că acestea și toate persoanele care lucrează sau au lucrat pentru acestea, precum și auditorii, experții și orice alte persoane care acționează în numele acestora își exercită competențele în mod imparțial, transparent și cu respectarea obligațiilor privind secretul profesional. În special, statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere sunt independente din punct de vedere juridic și funcțional, că nu este supusă niciunei influențe externe, directe sau indirecte, inclusiv în raport cu întreprinderile care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive sau cu alte interese de piață, precum și că personalul său și persoanele responsabile de gestionare nu se află în conflicte de interese, respectă cerințele în materie de confidențialitate și se abțin de la orice acțiune incompatibilă cu îndatoririle lor.

- (10) Statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere publică și pun la dispoziție online un raport anual privind activitățile lor în temeiul prezentei directive.

Articolul 25

Competențele autorităților de supraveghere

- (1) Statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere dispun de competențele și resursele adecvate pentru a-și îndeplini sarcinile atribuite în temeiul prezentei directive, inclusiv competența de a impune întreprinderilor să furnizeze informații și de a efectua investigații cu privire la respectarea obligațiilor prevăzute la articolele 7-16. Statele membre impun autorităților de supraveghere să supravegheze adoptarea și elaborarea planului de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 22 alineatul (1).
- (2) O autoritate de supraveghere poate iniția o investigație din proprie inițiativă sau ca urmare a unor suspiciuni motivate care i-au fost comunicate în temeiul articolului 26, în cazul în care consideră că dispune de suficiente informații ce indică o posibilă încălcare de către o întreprindere a obligațiilor prevăzute în dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive.

- (3) Inspecțiile se efectuează în conformitate cu dreptul intern al statului membru în care se efectuează inspecția și după ce întreprinderea a fost înștiințată în prealabil, cu excepția cazului în care înștiințarea prealabilă ar împiedica eficacitatea inspecției. În cazul în care, în cadrul investigației sale, o autoritate de supraveghere dorește să efectueze o inspecție pe teritoriul unui alt stat membru decât cel de origine, aceasta solicită asistență din partea autorității de supraveghere din statul membru respectiv în temeiul articolului 28 alineatul (3).
- (4) În cazul în care, în urma acțiunilor întreprinse în temeiul alineatelor (1) și (2), o autoritate de supraveghere identifică o situație de nerespectare a dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive, aceasta acordă întreprinderii în cauză o perioadă de timp adecvată pentru a lua măsuri de remediere, dacă astfel de măsuri sunt posibile.
- Luarea măsurilor de remediere nu exclude impunerea de sancțiuni sau angajarea răspunderii civile, în conformitate cu articolele 27 și, respectiv, 29.
- (5) În contextul îndeplinirii sarcinilor, autoritățile de supraveghere au cel puțin competența de a:
- (a) obliga societatea:
 - (i) să înceteze încălcările dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive, prin efectuarea unei acțiuni sau încetarea unui comportament;
 - (ii) să se abțină de la repetarea comportamentului respectiv; și
 - (iii) după caz, să furnizeze măsuri de remediere proporționale cu încălcarea și necesare pentru a pune capăt acesteia;

- (b) impune sancțiuni în conformitate cu articolul 27; și
 - (c) adopta măsuri provizorii în caz de risc iminent de prejudiciu grav și ireparabil.
- (6) Autoritățile de supraveghere exercită competențele menționate la prezentul articol în conformitate cu dreptul intern:
- (a) în mod direct;
 - (b) în cooperare cu alte autorități; sau
 - (c) prin sesizarea autorităților judiciare competente, ceea ce garantează că căile de atac în justiție sunt efective și că acestea au un efect echivalent cu cel al sancțiunilor aplicate direct de către autoritățile de supraveghere.
- (7) Statele membre se asigură că fiecare persoană fizică sau juridică are dreptul de a recurge la o cale de atac judiciară efectivă împotriva unei decizii obligatorii din punct de vedere juridic a unei autorități de supraveghere care o vizează, în conformitate cu dreptul intern.
- (8) Statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere țin o evidență a investigațiilor menționate la alineatul (1), indicând, în special, natura acestora și rezultatele lor, precum și o evidență a eventualelor măsuri de asigurare a respectării luate în temeiul alineatului (5).
- (9) Deciziile autorităților de supraveghere cu privire la respectarea de către o întreprindere a dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive nu aduc atingere răspunderii civile a întreprinderii în temeiul articolului 29.

Articolul 26
Suspiciuni motivate

- (1) Statele membre se asigură că persoanele fizice și juridice au dreptul de a înainta suspiciuni motivate, prin canale de comunicare ușor accesibile, oricărei autorități de supraveghere atunci când au motive să creadă, pe baza unor circumstanțe obiective, că o întreprindere nu respectă dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive.
- (2) Statele membre se asigură că, în cazul în care persoanele care înaintează suspiciuni motivate solicită acest lucru, autoritatea de supraveghere ia măsurile necesare pentru a proteja în mod corespunzător identitatea persoanelor respective și datele acestora cu caracter personal, a căror divulgare ar aduce prejudicii persoanelor în cauză.
- (3) În cazul în care o suspiciune motivată intră în sfera de competență a unei alte autorități de supraveghere, autoritatea care primește suspiciunea motivată o transmite autorității respective.
- (4) Statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere evaluează suspiciunile motivate într-un interval de timp adecvat și că, după caz, își exercită competențele menționate la articolul 25.

- (5) Autoritatea de supraveghere informează, cât mai curând posibil și în conformitate cu dispozițiile relevante ale dreptului intern și cu respectarea dreptului Uniunii, persoanele menționate la alineatul (1) cu privire la rezultatul evaluării suspiciunilor lor motivate, indicând motivele care au stat la baza respectivului rezultat. Autoritatea de supraveghere informează, de asemenea, persoanele care au înaintat astfel de suspiciuni motivate și care au, potrivit dreptului intern, un interes legitim în chestiunea respectivă, cu privire la decizia sa de a accepta sau de a refuza o cerere de acțiune, oferind totodată o descriere a etapelor și măsurilor ulterioare și informații practice privind accesul la căile de atac administrative și judiciare.
- (6) Statele membre se asigură că persoanele care au înaintat suspiciunile motivate în conformitate cu prezentul articol și care au, potrivit dreptului intern, un interes legitim în chestiunea respectivă, pot sesiza o instanță sau orice alt organism public independent și imparțial competent să revizuiască legalitatea procedurală și de fond a deciziilor, a acțiunilor sau a lipsei de acțiune ale autorității de supraveghere.

Articolul 27

Sanțiuni

- (1) Statele membre adoptă normele privind sancțiunile, inclusiv sancțiunile pecuniare, care se aplică în cazul nerespectării dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare.

- (2) Pentru a decide dacă să se impună sancțiuni și, dacă se impun astfel de sancțiuni, pentru a determina natura și nivelul adecvat al acestora, se ține seama în mod corespunzător de:
- (a) natura, gravitatea și durata încălcării, precum și de gravitatea impacturilor care rezultă din încălcarea respectivă;
 - (b) eventualele investiții realizate și eventualul sprijin specific furnizat în temeiul articolelor 10 și 11;
 - (c) eventuale colaborări cu alte entități pentru a aborda impacturile în cauză;
 - (d) după caz, măsura în care au fost luate decizii de stabilire a priorităților în conformitate cu articolul 9;
 - (e) eventuale încălcări anterioare relevante, de către întreprindere, ale dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive, stabilite prin decizie finală;
 - (f) măsura în care întreprinderea a luat eventuale măsuri de remediere cu privire la chestiunea în cauză;
 - (g) beneficiile financiare dobândite sau pierderile evitate de întreprindere datorită încălcării;
 - (h) orice alți factori agravanți sau atenuanți aplicabili circumstanțelor cazului.

- (3) Statele membre prevăd cel puțin următoarele sancțiuni:
- (a) sancțiuni pecuniare;
 - (b) în cazul în care o întreprindere nu se conformează unei decizii de impunere a unei sancțiuni pecuniare în termenul aplicabil, o declarație publică în care să se indice întreprinderea responsabilă de încălcare și natura încălcării.
- (4) Atunci când se impun sancțiuni pecuniare, acestea se bazează pe cifra de afaceri netă la nivel mondial a întreprinderii. Limita maximă a sancțiunilor pecuniare nu poate fi mai mică de 5 % din cifra de afaceri netă la nivel mondial a întreprinderii în exercițiul financiar care precedă exercițiului financiar în care s-a luat decizia de impunere a amenzii.

Statele membre se asigură că, în ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (b) și la articolul 2 alineatul (2) litera (b), sancțiunile pecuniare se calculează ținând seama de cifra de afaceri consolidată raportată de întreprinderea-mamă de cel mai înalt rang.

- (5) Statele membre se asigură că orice decizie a autorităților de supraveghere referitoare la sancțiuni legate de încălcări ale dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive este publicată, rămâne la dispoziția publicului timp de cel puțin cinci ani și este trimisă Rețelei europene a autorităților de supraveghere, înființată în conformitate cu articolul 28. Decizia publicată nu conține date cu caracter personal în sensul articolului 4 punctul 1 din Regulamentul (UE) 2016/679.

Articolul 28

Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere

- (1) Comisia instituie o rețea europeană a autorităților de supraveghere, formată din reprezentanți ai autorităților de supraveghere. Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere facilitează cooperarea autorităților de supraveghere și coordonarea și alinierea practicilor de reglementare, de investigare, de sancționare și de supraveghere ale autorităților de supraveghere și, după caz, schimbul de informații între acestea.

Comisia poate invita agențiile Uniunii competente în domeniile reglementate de prezenta directivă să se alăture Rețelei europene a autorităților de supraveghere.

- (2) Statele membre cooperează cu Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere pentru a identifica întreprinderile din jurisdicția lor, în special prin furnizarea tuturor informațiilor necesare pentru a evalua dacă o întreprindere dintr-o țară terță îndeplinește criteriile stabilite la articolul 2. Comisia instituie un sistem securizat pentru schimbul de informații cu privire la cifra de afaceri netă generată în Uniune de o întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2) care nu are sucursale în niciun stat membru sau are sucursale în diferite state membre, prin care statele membre comunică periodic informațiile pe care le dețin cu privire la cifra de afaceri netă generată de astfel de întreprinderi. Comisia analizează aceste informații într-un termen rezonabil și informează statul membru în care întreprinderea a generat cea mai mare parte a cifrei sale de afaceri nete în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar că întreprinderea în cauză este o întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2) și că autoritatea de supraveghere a statului membru este competentă în conformitate cu articolul 24 alineatul (3).

- (3) Autoritățile de supraveghere își furnizează reciproc informații relevante și asistență în îndeplinirea sarcinilor ce le revin și instituie măsuri de cooperare eficace. Asistența reciprocă include colaborarea în vederea exercitării competențelor menționate la articolul 25, inclusiv în ceea ce privește inspecțiile și cererile de informații.
- (4) Autoritățile de supraveghere iau toate măsurile corespunzătoare necesare pentru a răspunde unei cereri de asistență din partea unei alte autorități de supraveghere, fără întârzieri nejustificate și cel târziu în termen de o lună de la data primirii cererii. Atunci când este necesar date fiind circumstanțele cazului, termenul poate fi prelungit cu cel mult două luni, pe baza unei justificări adecvate. Astfel de măsuri pot include, în special, transmiterea informațiilor relevante privind desfășurarea unei investigații.
- (5) Cererile de asistență cuprind toate informațiile necesare, inclusiv scopul și motivele care stau la baza acesteia. Autoritățile de supraveghere utilizează informațiile primite prin intermediul unei cereri de asistență numai în scopul pentru care au fost solicitate.
- (6) Autoritatea de supraveghere căreia i s-a adresat cererea informează autoritatea de supraveghere care a transmis cererea cu privire la rezultate sau, după caz, la progresele înregistrate ori la măsurile ce se impun a fi întreprinse pentru a răspunde cererii de asistență.
- (7) Autoritățile de supraveghere nu își vor percepe unele altora costuri pentru acțiunile și măsurile întreprinse ca urmare a unei cereri de asistență.

Cu toate acestea, autoritățile de supraveghere pot conveni asupra unor reguli pentru a se despăgubi unele pe altele în cazul unor cheltuieli specifice rezultate în urma acordării de asistență în situații excepționale.

- (8) Autoritatea de supraveghere care este competentă în temeiul articolului 24 alineatul (3) informează Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere cu privire la acest fapt și la eventualele cereri de modificare a autorității de supraveghere competente.
- (9) Dacă există îndoieli cu privire la atribuirea competențelor, informațiile referitoare la atribuirea în cauză se comunică Rețelei europene a autorităților de supraveghere, care poate coordona eforturile în vederea găsirii unei soluții.
- (10) Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere publică:
 - (a) deciziile autorităților de supraveghere care conțin sancțiuni menționate la articolul 27 alineatul (5); și
 - (b) o listă orientativă a întreprinderilor din țări terțe care fac obiectul prezentei directive.

Articolul 29

Răspunderea civilă a întreprinderilor și dreptul la despăgubiri integrale

- (1) Statele membre se asigură că o întreprindere poate fi considerată răspunzătoare pentru un prejudiciu cauzat unei persoane fizice sau juridice, cu condiția ca:
 - (a) întreprinderea să nu fi respectat, în mod intenționat sau din neglijență, obligațiile prevăzute la articolele 10 și 11, atunci când dreptul, interdicția sau obligația enumerată în anexa la prezenta directivă vizează protejarea persoanei fizice sau juridice; și
 - (b) ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor menționate la litera (a), să fi fost cauzat un prejudiciu intereselor juridice ale persoanei fizice sau juridice protejate în temeiul dreptului intern.

O întreprindere nu poate fi considerată răspunzătoare dacă prejudiciul a fost cauzat numai de partenerii săi de afaceri din lanțul său de activități.

- (2) În cazul în care întreprinderea este considerată răspunzătoare în conformitate cu alineatul (1), o persoană fizică sau juridică are dreptul la despăgubiri integrale pentru prejudiciu, în conformitate cu dreptul intern. Despăgubirea integrală în temeiul prezentei directive nu conduce la o despăgubire excesivă, indiferent dacă aceasta are loc prin plata unor daune punitive, multiple sau de altă natură.
- (3) Statele membre se asigură că:
- (a) normele naționale privind începerea, durata, suspendarea sau întreruperea termenelor de prescripție nu împiedică în mod nejustificat introducerea de acțiuni în despăgubire și, în orice caz, nu sunt mai stricte decât normele privind regimurile naționale de răspundere civilă generală;
- termenul de prescripție pentru introducerea de acțiuni în despăgubire în temeiul prezentei directive este de cel puțin cinci ani și, în orice caz, nu mai scurt decât termenul de prescripție prevăzut de regimurile naționale de răspundere civilă generală;
- termenele de prescripție nu încep să curgă înainte de încetarea încălcării și înainte ca reclamantul să fi fost conștient sau să fi trebuit în mod rezonabil să fie conștient:
- (i) de comportamentul în cauză și de faptul că acesta constituie o încălcare;
- (ii) de faptul că încălcarea i-a adus un prejudiciu; și
- (iii) de identitatea autorului încălcării;
- (b) costul procedurilor nu este prohibitiv pentru reclamanți și nu îi împiedică să își ceară drepturile în justiție;

- (c) reclamanții sunt în măsură să solicite măsuri de încetare, inclusiv prin proceduri simplificate; astfel de măsuri de încetare iau forma unei măsuri definitive sau provizorii pentru a pune capăt încălcărilor dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive prin efectuarea unei acțiuni sau încetarea unui comportament;
- (d) prevăd condițiile rezonabile în care orice presupusă parte prejudiciată poate autoriza un sindicat, o organizație neguvernamentală pentru drepturile omului sau de protecție a mediului sau o altă organizație neguvernamentală și, în conformitate cu dreptul intern, instituțiile naționale pentru drepturile omului, cu sediul într-un stat membru, să introducă acțiuni în justiție pentru a asigura respectarea drepturilor presupusei părți prejudiciate, fără a aduce atingere normelor naționale de procedură civilă;
- un sindicat sau o organizație neguvernamentală poate fi autorizat(ă) în temeiul primului paragraf de la prezenta literă dacă îndeplinește cerințele prevăzute de dreptul intern; aceste cerințe pot include menținerea unei prezențe permanente proprii și, în conformitate cu statutul său, neimplicarea comercială și implicarea nu doar temporară în exercitarea drepturilor protejate în temeiul prezentei directive sau a drepturilor corespunzătoare prevăzute de dreptul intern;
- (e) atunci când este introdusă o acțiune, iar reclamantul prezintă o justificare motivată care conține fapte și probe disponibile în mod rezonabil și suficiente pentru a susține caracterul plauzibil al acțiunii în despăgubire și indică faptul că întreprinderea deține controlul asupra unor probe suplimentare, instanțele sunt în măsură să dispună ca astfel de probe să fie divulgate de întreprindere în conformitate cu dreptul procedural intern;

instanțele naționale limitează divulgarea probelor solicitate la ceea ce este necesar și proporțional pentru a susține o eventuală acțiune sau acțiune în despăgubire, iar păstrarea probelor la ceea ce este necesar și proporțional pentru a sprijini o astfel de acțiune în despăgubire; pentru a stabili dacă un ordin de divulgare sau de păstrare a probelor este proporțional, instanțele naționale iau în considerare măsura în care acțiunea sau apărarea este susținută de faptele și probele disponibile care justifică cererea de divulgare a probelor; amploarea și costul divulgării, precum și interesele legitime ale tuturor părților, inclusiv ale părților terțe implicate, inclusiv evitarea căutărilor nespecifice de informații a căror relevanță este puțin probabilă pentru părțile în procedură; dacă probele a căror divulgare este solicitată conțin informații confidențiale, în special informații privind eventuale părți terțe, precum și ce mecanisme sunt disponibile pentru protecția unor astfel de informații confidențiale;

statele membre se asigură că instanțele naționale au competența de a dispune divulgarea de probe care conțin informații confidențiale atunci când le consideră relevante pentru acțiunile în despăgubire; statele membre se asigură că, atunci când dispun divulgarea de astfel de informații, instanțele naționale au la dispoziție măsuri efective de protecție a acestor informații.

- (4) Întreprinderile care au participat la inițiative sectoriale sau multipartite sau care au utilizat verificarea de către o parte terță independentă sau clauze contractuale pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor de diligență pot fi trase totuși la răspundere în conformitate cu prezentul articol.

- (5) Răspunderea civilă a unei întreprinderi pentru prejudiciile rezultate în temeiul prezentei dispoziții nu aduce atingere răspunderii civile a filialelor sale și nici celei a partenerilor de afaceri direcți și indirecți din lanțul de activități al întreprinderii.

În cazul în care prejudiciul a fost cauzat în comun de către întreprindere și filiala sa ori partenerul său de afaceri direct sau indirect, aceștia sunt răspunzători în solidar, fără a se aduce atingere dispozițiilor de drept intern privind condițiile răspunderii solidare și dreptul de regres.

- (6) Normele privind răspunderea civilă în temeiul prezentei directive nu limitează răspunderea întreprinderii în temeiul sistemului juridic al Uniunii sau al sistemelor juridice naționale și nu aduc atingere normelor Uniunii sau normelor naționale privind răspunderea civilă legată de impacturile negative asupra drepturilor omului sau de impacturile negative asupra mediului care prevăd răspunderea în situații ce nu sunt reglementate de prezenta directivă sau care impun o răspundere mai strictă decât cea prevăzută în prezenta directivă.
- (7) Statele membre se asigură că dispozițiile de drept intern care transpun prezentul articol se aplică obligatoriu și prioritar în cazurile în care dreptul aplicabil acțiunilor în despăgubire nu este dreptul intern al unui stat membru.

Articolul 30

Raportarea încălcărilor și protecția persoanelor care efectuează raportarea

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că Directiva (UE) 2019/1937 se aplică în ceea ce privește raportarea încălcărilor dispozițiilor de drept intern de transpunere a prezentei directive și protecția persoanelor care raportează astfel de infracțiuni.

Articolul 31

Sprijin public, achiziții publice și concesiuni publice

Statele membre se asigură că respectarea obligațiilor care decurg din dispozițiile de drept intern de transpunere a prezentei directive sau din punerea în aplicare voluntară a acestora se califică drept aspect de mediu sau social pe care, în conformitate cu Directiva 2014/23/UE, Directiva 2014/24/UE și Directiva 2014/25/UE, autoritățile contractante îl pot lua în considerare ca parte a criteriilor de atribuire pentru contractele de achiziții publice și de concesiune, precum și drept condiție de mediu sau socială pe care autoritățile contractante pot, în conformitate cu directivele respective, să o prevadă în legătură cu executarea unor astfel de contracte de achiziții publice sau de concesiune.

Articolul 32

Modificarea Directivei (UE) 2019/1937

În secțiunea E.2 din partea I a anexei la Directiva (UE) 2019/1937 se adaugă următorul punct:

„(vii) Directiva (UE) .../... a Parlamentului European și a Consiliului din ... privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și a Regulamentului (UE) 2023/2859 (JO L, ..., ELI: ...)⁺.”

⁺ JO: a se introduce în text numărul, data și referința JO ale directivei cuprinse în documentul PE-CONS 9/24 [2022/0051(COD)].

Articolul 33
Modificarea Regulamentului (UE) 2023/2859

În partea B a anexei la Regulamentul (UE) 2023/2859 se adaugă următorul punct:

- „17. Directiva (UE) .../... a Parlamentului European și a Consiliului din ... privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și a Regulamentului (UE) 2023/2859 (JO L, ..., ELI: ...).⁺”

Articolul 34
Exercitarea delegării de competențe

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 3 alineatul (2) și la articolul 16 se conferă Comisiei pe o perioadă nedeterminată de la ... [data intrării în vigoare a prezentei directive].

⁺ JO: a se introduce în text numărul, data și referința JO ale directivei cuprinse în documentul PE-CONS 9/24 [2022/0051(COD)].

- (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 3 alineatul (2) și la articolul 16 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.
- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (6) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 3 alineatul (2) sau al articolului 16 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 35

Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de un comitet. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁸.
- (2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 36

Revizuire și raportare

- (1) Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind necesitatea de a se stabili cerințe suplimentare privind diligența necesară în materie de durabilitate adaptate întreprinderilor financiare reglementate în ceea ce privește furnizarea de servicii financiare și activitățile de investiții, opțiunile pentru astfel de cerințe privind diligența necesară și impacturile acestora, în concordanță cu obiectivele prezentei directive.

⁴⁸ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

Raportul ține seama de alte acte legislative ale Uniunii care se aplică întreprinderilor financiare reglementate. Acesta se publică cât mai curând posibil după ... [data intrării în vigoare a prezentei directive], dar nu mai târziu de ... [doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive]. Raportul este însoțit, dacă este cazul, de o propunere legislativă.

- (2) Până la ... [șase ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive] și, ulterior, o dată la trei ani, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive și eficacitatea acesteia în a-și atinge obiectivele, în special în a aborda impacturile negative. Raportul este însoțit, dacă este cazul, de o propunere legislativă. Primul raport evaluează, printre altele, următoarele aspecte:
- (a) impactul prezentei directive asupra IMM-urilor, alături de o evaluare a eficacității diferitelor măsuri și instrumente de sprijin puse la dispoziția IMM-urilor de Comisie și de statele membre;
 - (b) domeniul de aplicare al prezentei directive în ceea ce privește întreprinderile vizate, dacă acesta asigură eficacitatea prezentei directive prin prisma obiectivelor sale, condiții de concurență echitabile între entitățile vizate și faptul că întreprinderile nu pot eluda aplicarea prezentei directive, inclusiv:
 - dacă trebuie să fie revizuit articolul 3 alineatul (1) litera (a) astfel încât prezenta directivă să reglementeze și entități constituite sub forme juridice diferite de cele enumerate în anexa I sau anexa II la Directiva 2013/34/UE;

- dacă este nevoie să se includă în domeniul de aplicare al prezentei directive și alte modele de afaceri sau forme de cooperare economică cu întreprinderi terțe, altele decât cele care intră sub incidența articolului 2;
 - dacă pragurile privind numărul de angajați și cifra de afaceri netă prevăzute la articolul 2 trebuie să fie revizuite și dacă este necesară introducerea unei abordări specifice în sectoarele cu risc ridicat;
 - dacă trebuie să fie revizuit criteriul cifrei de afaceri nete generate în Uniune prevăzut la articolul 2 alineatul (2);
- (c) dacă trebuie să fie revizuită definiția termenului „lanț de activități”;
- (d) dacă anexa la prezenta directivă trebuie să fie modificată, inclusiv prin prisma evoluțiilor internaționale, și dacă aceasta ar trebui extinsă pentru a acoperi impacturi negative suplimentare, în special impacturi negative asupra bunei guvernante;
- (e) dacă trebuie să fie revizuite normele privind combaterea schimbărilor climatice prevăzute în prezenta directivă, în special în ceea ce privește elaborarea planurilor de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice, adoptarea și punerea acestor planuri în aplicare de către întreprinderi, precum și competențele autorităților de supraveghere legate de normele respective;
- (f) eficacitatea mecanismelor de asigurare a respectării instituite la nivel național, a sancțiunilor și a normelor privind răspunderea civilă;

- (g) dacă sunt necesare modificări ale nivelului de armonizare prevăzut în prezenta directivă pentru a asigura condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi pe piața internă, inclusiv convergența și divergența dintre dispozițiile de drept intern de transpunere a prezentei directive.

Articolul 37

Transpunere

- (1) Statele membre adoptă și publică până la ... [doi ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive], actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul dispozițiilor respective.

Statele membre aplică dispozițiile respective după cum urmează:

- (a) de la ... [trei ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive] în ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) literele (a) și (b) care sunt constituite în conformitate cu legislația statului membru și care au avut, în medie, peste 5 000 de angajați și au generat o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 1 500 000 000 EUR în ultimul exercițiu financiar anterior datei de ... [trei ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive], pentru care situațiile financiare anuale au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate, cu excepția măsurilor necesare pentru a se conforma articolului 16, pe care statele membre le aplică întreprinderilor respective pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2028 sau ulterior;

- (b) de la ... [patru ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive] în ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) literele (a) și (b) care sunt constituite în conformitate cu legislația statului membru și care au avut, în medie, peste 3 000 de angajați și au generat o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 900 000 000 EUR în ultimul exercițiu financiar anterior datei de ... [patru ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive], pentru care situațiile financiare anuale au fost sau ar fi trebuit să fie adoptate, cu excepția măsurilor necesare pentru a se conforma articolului 16, pe care statele membre le aplică întreprinderilor respective pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2029 sau ulterior;
- (c) de la ... [trei ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive] în ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) care sunt constituite în conformitate cu legislația unei țări terțe și care au generat o cifră de afaceri netă de peste 1 500 000 000 EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar anterior datei de ... [trei ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive], cu excepția măsurilor necesare pentru a se conforma articolului 16, pe care statele membre le aplică întreprinderilor respective pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2028 sau ulterior;

- (d) de la ... [patru ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive] în ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) care sunt constituite în conformitate cu legislația unei țări terțe și care au generat o cifră de afaceri netă de peste 900 000 000 EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimului exercițiu financiar anterior datei de ... [patru ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive], cu excepția măsurilor necesare pentru a se conforma articolului 16, pe care statele membre le aplică acestor întreprinderi pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2029 sau ulterior;
- (e) de la ... [cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive] în ceea ce privește toate celelalte întreprinderi menționate la articolul 2 alineatul (1) literele (a) și (b) și la articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) și întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (c) și la articolul 2 alineatul (2) litera (c), cu excepția măsurilor necesare pentru a se conforma articolului 16, pe care statele membre le aplică întreprinderilor respective pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2029 sau ulterior.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a unei astfel de trimiteri.

- (2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 38
Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 39
Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președinta

Pentru Consiliu
Președintele

ANEXĂ

Partea I

1. DREPTURI ȘI INTERDICȚII INCLUSE ÎN INSTRUMENTELE INTERNAȚIONALE PRIVIND DREPTURILE OMULUI

1. Dreptul la viață, interpretat în concordanță cu articolul 6 alineatul (1) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. Încălcarea acestui drept include agenții de securitate privați sau publici care protejează resursele, localurile sau personalul întreprinderii și care au provocat decesul unei persoane din cauza lipsei de instrucțiuni sau de control din partea întreprinderii, dar nu se limitează la aceștia;
2. Interzicerea torturii, a tratamentelor crude, inumane sau degradante, interpretată în concordanță cu articolul 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. Aceasta include agenții de securitate privați sau publici care protejează resursele, localurile sau personalul întreprinderii și care supun o persoană torturii sau unui tratament crud, inuman sau degradant din cauza lipsei de instrucțiuni sau de control din partea întreprinderii, dar nu se limitează la aceștia;
3. Dreptul la libertate și securitate, interpretat în concordanță cu articolul 9 alineatul (1) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice;
4. Interzicerea imixtiunilor arbitrare sau ilegale în viața privată, familia, locuința sau corespondența unei persoane, precum și a atingerilor ilegale aduse onoarei sau reputației acesteia, interpretată în concordanță cu articolul 17 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice;

5. Interzicerea imixtiunilor în libertatea de gândire, de conștiință și religioasă, interpretată în concordanță cu articolul 18 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice;
6. Dreptul de a beneficia de condiții de muncă juste și favorabile, inclusiv de un salariu echitabil și de un salariu de subzistență adecvat pentru lucrătorii angajați, precum și de un venit de subzistență adecvat pentru lucrătorii independenți și micii fermieri, pe care aceștia îl câștigă în schimbul muncii și al producției lor, de un trai decent, de condiții de muncă sigure și sănătoase și de o limitare rezonabilă a programului de lucru, interpretat în conformitate cu articolele 7 și 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale;
7. Interdicția de a restricționa accesul lucrătorilor la locuințe adecvate, în cazul în care aceștia sunt cazați în locuințe oferite de întreprindere, precum și de a restricționa accesul lucrătorilor la hrană, îmbrăcăminte, apă și salubritate adecvate la locul de muncă, interpretată în concordanță cu articolul 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale;

8. Dreptul copiilor la cel mai înalt standard de sănătate posibil, interpretat în concordanță cu articolul 24 din Convenția cu privire la drepturile copilului; dreptul copiilor la educație, interpretat în concordanță cu articolul 28 din Convenția cu privire la drepturile copilului; dreptul copiilor la un nivel de trai adecvat, interpretat în concordanță cu articolul 27 din Convenția cu privire la drepturile copilului; dreptul copiilor de a fi protejați împotriva exploatării economice și a desfășurării oricărei munci care ar putea să fie periculoasă sau să interfereze cu educația copilului sau să dăuneze sănătății copilului ori dezvoltării sale fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale, interpretat în concordanță cu articolul 32 din Convenția cu privire la drepturile copilului; dreptul copiilor de a fi protejați împotriva tuturor formelor de exploatare sexuală și abuz sexual și împotriva răpirii, vânzării sau deplasării ilegale într-un alt loc din țara lor sau din afara acesteia în scopul exploatării, interpretat în concordanță cu articolele 34 și 35 din Convenția cu privire la drepturile copilului;
9. Interdicția de a angaja copii care nu au împlinit vârsta la care se încheie școlarizarea obligatorie și, în orice caz, care au vârsta mai mică de 15 ani, cu excepția cazului în care legislația în vigoare la locul de încadrare în muncă prevede acest lucru în concordanță cu articolul 2 alineatul (4) din Convenția (nr. 138) a Organizației Internaționale a Muncii privind vârsta minimă de încadrare în muncă din 1973, interpretată în concordanță cu articolele 4-8 din Convenția (nr. 138) a Organizației Internaționale a Muncii privind vârsta minimă de încadrare în muncă din 1973;

10. Interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor (persoane cu vârsta sub 18 ani), interpretată în concordanță cu articolul 3 din Convenția (nr. 182) a Organizației Internaționale a Muncii privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor din 1999. Aceasta include:
- (a) toate formele de sclavie sau de practici similare sclaviei, cum ar fi vânzarea și traficul de copii, servitutea pentru datorii și șerbia, precum și munca forțată sau obligatorie, inclusiv recrutarea forțată sau obligatorie a copiilor pentru utilizarea în conflicte armate;
 - (b) utilizarea, procurarea sau oferirea unui copil pentru prostituție, producerea de pornografie sau pentru spectacole pornografice;
 - (c) utilizarea, procurarea sau oferirea unui copil pentru activități ilicite, în special pentru producerea sau traficul de droguri; și
 - (d) muncile care pot afecta, prin natura lor sau în virtutea condițiilor în care sunt desfășurate, sănătatea, siguranța sau principiile morale ale copiilor.
11. Interzicerea muncii forțate sau obligatorii, care înseamnă orice muncă sau serviciu pretins unei persoane sub amenințarea unei pedepse și pentru care acea persoană nu s-a oferit de bunăvoie, de exemplu ca rezultat al unei servituți pentru datorii sau al traficului de persoane, interpretată în concordanță cu articolul 2 alineatul (1) din Convenția (nr. 29) a Organizației Internaționale a Muncii privind munca forțată sau obligatorie din 1930. Din noțiunea de „muncă forțată sau obligatorie” sunt excluse muncile sau serviciile care respectă articolul 2 alineatul (2) din Convenția (nr. 29) a Organizației Internaționale a Muncii privind munca forțată sau obligatorie din 1930 sau articolul 8 alineatul (3) literele (b) și (c) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice;

12. Interzicerea tuturor formelor de sclavie și de comerț cu sclavi, inclusiv a practicilor similare sclaviei, a șerbiei sau a altor forme de dominație sau opresiune la locul de muncă, cum ar fi exploatarea și umilirea economică sau sexuală extreme, precum și a traficului de persoane, interpretată în concordanță cu articolul 8 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice;
13. Dreptul la libertatea de asociere și de întrunire și drepturile de organizare și de negociere colectivă, interpretate în concordanță cu articolele 21 și 22 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, cu articolul 8 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, cu Convenția (nr. 87) a Organizației Internaționale a Muncii privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical din 1948 și cu Convenția (nr. 98) a Organizației Internaționale a Muncii privind dreptul de organizare și negociere colectivă din 1949. Aceasta include următoarele drepturi:
- (a) lucrătorii sunt liberi să se organizeze sau să se înscrie în sindicate;
 - (b) organizarea de sindicate sau aderarea și apartenența la un sindicat nu trebuie să fie utilizate ca motiv de discriminare nejustificată sau represalii;
 - (c) sindicatele sunt libere să funcționeze în concordanță cu statutul și normele lor, fără imixtiuni din partea autorităților; și
 - (d) dreptul la grevă și dreptul la negociere colectivă.

14. Interzicerea tratamentului inegal în ceea ce privește încadrarea în muncă, cu excepția cazului în care acest lucru este justificat de cerințele privind încadrarea în muncă, interpretată în concordanță cu articolele 2 și 3 din Convenția (nr. 100) a Organizației Internaționale a Muncii privind egalitatea de remunerare din 1951, cu articolele 1 și 2 din Convenția (nr. 111) a Organizației Internaționale a Muncii privind discriminarea în domeniul ocupării forței de muncă și al exercitării profesiei din 1958 și cu articolul 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale. Inegalitatea de tratament include, în special:
- (a) plata unei remunerații inegale pentru o muncă de aceeași valoare; și
 - (b) discriminarea pe criterii de origine națională sau socială, rasă, culoare, sex, religie, opinii politice;
15. Interdicția de a provoca degradări măsurabile ale mediului, cum ar fi schimbările dăunătoare ale solului, poluarea apei sau a aerului, emisiile nocive, consumul excesiv de apă, degradarea terenurilor sau alt impact asupra resurselor naturale, cum ar fi defrișarea, care:
- (a) afectează în mod substanțial bazele naturale pentru conservare și producția de alimente;
 - (b) blochează accesul unei persoane la apă potabilă sigură și curată;
 - (c) îngreunează accesul unei persoane la instalații sanitare sau distruge astfel de instalații;
 - (d) dăunează sănătății, siguranței, utilizării normale a terenurilor sau a bunurilor dobândite în mod legal ale unei persoane;

- (e) afectează în mod substanțial serviciile ecosistemice prin care un ecosistem contribuie direct sau indirect la bunăstarea oamenilor;

interpretată în concordanță cu articolul 6 alineatul (1) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și cu articolele 11 și 12 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale;

16. Dreptul persoanelor, al grupurilor și al comunităților la terenuri și resurse și la a nu fi private de mijloacele de subzistență, ceea ce implică interdicția de a lua ilegal în posesie terenuri, păduri și ape sau de a evacua în mod ilegal persoane de pe acestea cu ocazia achiziționării, dezvoltării sau utilizării în alt mod a unor terenuri, păduri și ape, inclusiv prin defrișări, dacă utilizarea acestora asigură subzistența unei persoane, interpretat în concordanță cu articolele 1 și 27 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și cu articolele 1, 2 și 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale.

2. INSTRUMENTE PRIVIND DREPTURILE OMULUI ȘI LIBERTĂȚILE FUNDAMENTALE

- Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice;
- Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale;
- Convenția privind drepturile copilului;
- Convențiile principale/fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii:
 - Convenția (nr. 87) privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical, 1948;
 - Convenția (nr. 98) privind dreptul de organizare și negociere colectivă, 1949;
 - Convenția (nr. 29) privind munca forțată sau obligatorie, 1930, și Protocolul din 2014 la aceasta;
 - Convenția (nr. 105) privind abolirea muncii forțate, 1957;
 - Convenția (nr. 138) privind vârsta minimă de încadrare în muncă, 1973;
 - Convenția (nr. 182) privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor, 1999;
 - Convenția (nr. 100) privind egalitatea de remunerare, 1951;
 - Convenția (nr. 111) privind discriminarea în domeniul ocupării forței de muncă și al exercitării profesiei, 1958.

Partea II
INTERDICȚII ȘI OBLIGAȚII
INCLUSE ÎN INSTRUMENTELE DE MEDIU

1. Obligația de a evita sau de a reduce la minimum impacturile negative asupra diversității biologice, interpretată în concordanță cu articolul 10 litera (b) din Convenția privind diversitatea biologică din 1992 și cu legislația aplicabilă în jurisdicția relevantă, inclusiv obligațiile incluse în Protocolul de la Cartagena privind dezvoltarea, manipularea, transportul, utilizarea, transferul și eliberarea organismelor vii modificate și în Protocolul de la Nagoya referitor la accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora la Convenția privind diversitatea biologică din 12 octombrie 2014.
2. Interdicția de a importa, exporta, reexporta sau introduce din mare, fără permis, orice exemplar inclus în apendicele I-III la Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES) din 3 martie 1973, interpretată în concordanță cu articolele III, IV și V din convenție;
3. Interdicția de a fabrica, importa și exporta produsele cu adaos de mercur enumerate în anexa A partea I la Convenția de la Minamata privind mercurul din 10 octombrie 2013 (Convenția de la Minamata), interpretată în concordanță cu articolul 4 alineatul (1) din convenție;

4. Interdicția de a utiliza mercurul sau compușii mercurului în procesele de fabricație enumerate în anexa B partea I la Convenția de la Minamata după data de eliminare treptată specificată în convenție pentru procesele individuale, interpretată în concordanță cu articolul 5 alineatul (2) din convenție;
5. Interdicția de a trata ilegal deșeuri de mercur, interpretată în concordanță cu articolul 11 alineatul (3) din Convenția de la Minamata și cu articolul 13 din Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului¹;
6. Interdicția de a produce și utiliza produsele chimice enumerate în anexa A la Convenția de la Stockholm din 22 mai 2001 privind poluanții organici persistenți (Convenția privind POP), interpretată în concordanță cu articolul 3 alineatul (1) litera (a) punctul (i) din convenție și cu Regulamentul (UE) 2019/1021 al Parlamentului European și al Consiliului²;
7. Interdicția de a manipula, colecta, depozita și elimina deșeurile în mod ilegal, interpretată în concordanță cu articolul 6 alineatul (1) litera (d) punctele (i) și (ii) din Convenția privind POP și cu articolul 7 din Regulamentul (UE) 2019/1021;
8. Interdicția de a importa sau exporta un produs chimic care figurează în anexa III la Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză aplicabilă anumitor produse chimice și pesticide periculoase care fac obiectul comerțului internațional (UNEP/FAO) din 10 septembrie 1998, interpretată în concordanță cu articolul 10 alineatul (1), articolul 11 alineatul (1) litera (b) și articolul 11 alineatul (2) din convenție și cu indicațiile părții la convenție importatoare sau exportatoare, în concordanță cu procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză (PIC);

¹ Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 privind mercurul și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1102/2008 (JO L 137, 24.5.2017, p. 1).

² Regulamentul (UE) 2019/1021 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind poluanții organici persistenți (JO L 169, 25.6.2019, p. 45).

9. Interdicția de a produce, consuma, importa și exporta în mod ilegal substanțele reglementate care figurează în anexele A, B, C și E la Protocolul de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon la Convenția de la Viena privind protecția stratului de ozon, interpretată în concordanță cu articolul 4b din Protocolul de la Montreal și cu dispozițiile privind licențele prevăzute în legislația aplicabilă în jurisdicția relevantă;
10. Interdicția de a exporta deșeuri periculoase sau alte deșeuri, interpretată în concordanță cu articolul 1 alineatele (1) și (2) din Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora din 22 martie 1989 (Convenția de la Basel) și cu Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului³, către:
- (a) o parte la convenție care a interzis importul de astfel de deșeuri periculoase și alte deșeuri, interpretată în concordanță cu articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Convenția de la Basel;
 - (b) un stat importator care nu își dă consimțământul în scris în legătură cu importul respectiv, în cazul în care statul importator nu a interzis importul unor astfel de deșeuri periculoase, interpretată în concordanță cu articolul 4 alineatul (1) litera (c) din Convenția de la Basel;
 - (c) o țară care nu este parte la Convenția de la Basel, interpretată în concordanță cu articolul 4 alineatul (5) din Convenția de la Basel;
 - (d) un stat importator, în cazul în care astfel de deșeuri periculoase sau alte deșeuri nu sunt gestionate într-un mod rațional din punct de vedere ecologic în statul respectiv sau în altă parte, interpretată în concordanță cu articolul 4 alineatul (8) prima teză din Convenția de la Basel;

³ Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri (JO L 190, 12.7.2006, p. 1).

11. Interdicția de a exporta deșeuri periculoase din țările enumerate în anexa VII la Convenția de la Basel către țări care nu sunt enumerate în anexa VII, în cazul operațiunilor enumerate în anexa IV la Convenția de la Basel, interpretată în concordanță cu articolul 4a din Convenția de la Basel și cu articolele 34 și 36 din Regulamentul (CE) nr. 1013/2006;
12. Interdicția de a importa deșeuri periculoase și alte deșeuri dintr-o țară care nu a ratificat Convenția de la Basel, interpretată în concordanță cu articolul 4 alineatul (5) din Convenția de la Basel;
13. Obligația de a evita sau de a reduce la minimum impacturile negative asupra proprietăților delimitate drept patrimoniu natural, astfel cum este definit la articolul 2 din Convenția privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural din 16 noiembrie 1972 (Convenția privind patrimoniul mondial), interpretată în concordanță cu articolul 5 litera (d) din Convenția privind patrimoniul mondial și cu legislația aplicabilă în jurisdicția relevantă;
14. Obligația de a evita sau de a reduce la minimum impacturile negative asupra zonelor umede, astfel cum sunt definite la articolul 1 din Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice din 2 februarie 1971 (Convenția Ramsar), interpretată în concordanță cu articolul 4 alineatul (1) din Convenția Ramsar și cu legislația aplicabilă în jurisdicția relevantă;

15. Obligația de a preveni poluarea de către nave, interpretată în concordanță cu Convenția internațională pentru prevenirea poluării de către nave din 2 noiembrie 1973, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 1978 (MARPOL 73/78). Aceasta include:
- (a) interdicția de a deversa în mare:
 - (i) hidrocarburi sau amestecuri de hidrocarburi, astfel cum sunt definite în regula 1 din anexa I la MARPOL 73/78, interpretată în concordanță cu regulile 9-11 din anexa I la MARPOL 73/78;
 - (ii) substanțe lichide nocive, astfel cum sunt definite în regula 1 punctul (6) din anexa II la MARPOL 73/78, interpretată în concordanță cu regulile 5 și 6 din anexa II la MARPOL 73/78; și
 - (iii) ape uzate, astfel cum sunt definite în regula 1 punctul (3) din anexa IV la MARPOL 73/78, interpretată în concordanță cu regulile 8 și 9 din anexa IV la MARPOL 73/78;
 - (b) interzicerea poluării ilegale cu substanțe dăunătoare transportate pe mare sub formă ambalată, astfel cum sunt definite în regula 1 din anexa III la MARPOL 73/78, interpretată în concordanță cu regulile 1-7 din anexa III la MARPOL 73/78; și
 - (c) interzicerea poluării ilegale cu gunoi de la nave, astfel cum este definit în regula 1 din anexa V la MARPOL 73/78, interpretată în concordanță cu regulile 3-6 din anexa V la MARPOL 73/78;
16. Obligația de a preveni, reduce și controla poluarea mediului marin prin imersiune, interpretată în concordanță cu articolul 210 din Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării din 10 decembrie 1982 (UNCLOS) și cu legislația aplicabilă în jurisdicția relevantă.
-